

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN
YÖNETİCİLERİN VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN
BİLGİSAYAR DESTEKLİ İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNE
İLİŞKİN ALGILARI
(İstanbul İli Üsküdar İlçesi Örneği)

M. EMİN TÜRKOĞLU
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Münevver ÇETİN

Ocak, 2010
İSTANBUL

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN
YÖNETİCİLERİN VE İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN
BİLGİSAYAR DESTEKLİ İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNE
İLİŞKİN ALGILARI
(İstanbul İli Üsküdar İlçesi Örneği)

M. EMİN TÜRKOĞLU
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. Münevver ÇETİN

Ocak, 2010
İSTANBUL

ÖNSÖZ

Dünyamız o kadar hızlı değişiyor ki eğitim de bundan nasibini fazlasıyla alıyor. Değişimin hızlı bir şekilde eğitime yansmasıyla büyük değişimler bu alanda da yaşanmaya başlamıştır. Bu değişimlerin yöneticileri ve öğretmenleri etkilemesi de oldukça doğaldır.

Ülkemizde artık eğitim programlarında öğrencilerin daha merkezde olduğu yaklaşımlar benimsenmektedir. Sadece bilgi yeterli olmamakta bunun yanı sıra eleştirel ve yapıcı düşünme de önemlidir. Bu ve benzeri üst düzey becerileri kazandırmak için gerek klasik gerekse de bilgisayar destekli eğitim materyallerinin kullanımı kaçınılmaz hale gelmektedir. Özellikle bilgisayar ve ilişkili teknolojileri ve yazılımları bilmek gerekmektedir. Bunu fark edemeyen öğretmen ya da yönetici elbette yeni teknolojilere çok çabuk adapte olan ve ilgi duyan yeni nesil öğrenciler karşısında oldukça zor durumda kalacaktır. Ayrıca bilgisayarın öğrenciyi daha çok güdülemesi, yaşam boyu eğitimi desteklemesi, öğretim programlarındaki esnekliği artırması da eğitimde bilgisayar ve buna bağlı teknolojileri kullanmayı zorunlu kılmaktadır.

Bu tezin hazırlamaya, görev yapmakta olduğum özel okulda birkaç yıldan beri uygulanmakta olan ve sorumlusu olduğum DynEd bilgisayar destekli İngilizce eğitim sistemi ile ilgili edindiğim tecrübeler sonucunda karar verdim.

“İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimine İlişkin Algıları- İstanbul İli Üsküdar İlçesi Örneği” başlıklı tez çalışmamda çok kıymetli görüş ve desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Münevver Çetin ve Yard. Doç. Dr. Ali Temel’e minnettarım.

Ayrıca her zaman bana olan desteğini arkamda hissettiğim sevgili eşim Seda Türkoğlu’na sonsuz teşekkürler

M. Emin Türkoğlu

ÖZET

Bu araştırmada, İstanbul ili, Üsküdar İlçesinde görev yapan ilköğretim okulu yöneticilerinin ve İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli eğitime ilişkin algılarının cinsiyet, yaş, öğretmenlik mesleğindeki hizmet yılı, dynd ile ilgili seminer alma vb. özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğine dair elde edilen veriler incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmanın evrenini, İstanbul ili Üsküdar ilçesi, ilköğretim kurumlarında görev yapan ve okullarında dynd laboratuvarı bulunan yöneticiler ve İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma evreni örneklem olarak alındığından, ayrıca bir örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmada anketi geçerli sayılan 256 ilköğretim İngilizce öğretmenin ve yöneticinin verileri değerlendirilmiştir.

Verileri toplamak amacıyla, görüş ölçeği formu uygulanmıştır. Birinci bölümde, araştırmaya katılan öğretmenlere ait kişisel bilgileri ait sorular yer almaktadır. İkinci bölümde, öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitime ilişkin görüşlerini belirttikleri kısım yer almaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak çözümlenmiş ve bu verilerin alt problemlere göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla frekans (f), yüzde (%) değerleri hesaplanmış ve ilgili analizler yapılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgularda 11 amaca yönelik sorulara cevaplar elde edilerek bulgular kısmında ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojisi, Bilgisayar Destekli Eğitim, Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi

ABSTRACT

In this study, the perceptions of English language teachers and administrators working in primary schools, in İstanbul, Üsküdar towards computer assisted learning was determined and searched if these perceptions differentiate according to such factors as age, seniority. The data according to such features showing difference were examined and interpreted.

English teachers and administrators working in primary schools, in İstanbul, Üsküdar were included in the universe of the research. According to the list, the whole number of teachers and administrators in the scope of universe at that time when the research was carried out was 256. For the universe of the research was taken as the sampling, no sampling was done. In this research, the data of 256 Primary English teachers and administrators, whose surveys were valid, were evaluated.

With the aim of gathering the data, an opinion scale form was developed. The scale consists of two parts. In the first part; the questions of personal informations belonging to the teachers who took part in the research are stated. In the second part; the questions oriented towards determining how teachers need computer technology and believe in its necessity and accept it are stated.

The data in the research was analysed by using SPSS programmes and frequency (f) and percentage (%) values of the datas were counted with the aim of determining whether the data have a significant difference.

The findings of the research are stated in the findings section according to the answers given for the 11 sub-aims.

Key Words: Technology of Education, Computer Assisted Learninig, Computer Foreign Language Learning.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Giriş	1
1.1. Eğitim, Öğretim ve Teknoloji.....	2
1.2. Eğitim Teknolojisi.....	3
1.2.1. Eğitim Teknolojisinin Başlıca Öğeleri.....	6
1.2.2. Eğitim Teknolojisinde Kullanılan Araçlar	4
1.2.3. Eğitim Teknolojisinin Amaçları.....	9
1.2.4. Eğitim Teknolojisinin Yararları	10
1.3.Öğretim Teknolojisi	11
1.4. Bilgisayarlı Eğitimde Kullanılan Kuramlar	12
1.5. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması	14
1.5.1. Öğrenme- Öğretme Sürecinde Bilgisayar	15
1.5.2. Bilgisayar Destekli Öğretim	21

1.5.3. Bilgisayar Destekli Öğretimin Geliştirilme Basamakları.....	21
1.5.4. Bilgisayar Destekli Öğretimin Uygulama Yöntemleri	22
1.5.5. Bilgisayar Destekli Öğretimin Amaçları	23
1.5.6. Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Gerekli Öğeler	26
1.5.6.1. Öğretmen	27
1.5.6.2. Donanım	27
1.5.6.3. Yazılım	28
1.5.7. Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemleri	29
1.5.7.1. Alıştırma ve Uygulama Programları (Drill and Practise)	30
1.5.7.2. Benzeşim Programları (Simulations).....	30
1.5.7.3. Öğretimsel Oyun Programları (Games)	31
1.5.7.4. Özel Öğretici Programlar (Tutorials)	32
1.5.7.5. Problem Çözme Programları	32
1.5.8. Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları	33
1.5.9. Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları	39
1.5. 10. İngilizce Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim	45
1.6. Problem	46
1.7. Amaç	47
1.8. Araştırmanın Önemi	49
1.9. Araştırmanın Varsayımları	50
1.10. Araştırmanın Sınırlılıkları	50
1.11. Tanımlar ve Kısaltmalar	50
1.12. İlgili Araştırmalar.....	51
1.12.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	51

1.12.2 Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	57
1.12.3 Araştırmanın Değerlendirilmesi	60

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli	61
2.2. Evren ve Örneklem	61
2.3. Veri Toplama Araçları	62
2.4. Veri Çözümleme Yöntemleri	62

BÖLÜM III

BULGULAR

3.1. Grubun Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler	65
3.2. Araştırma Grubunun Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri	69

BÖLÜM IV

SONUÇLAR, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar ve Tartışma	97
4.2. Uygulamaya bağlı Öneriler	103
4.3. Bu konuda araştırma yapacaklara öneriler	104

KAYNAKLAR.....	105
----------------	-----

KISALTMALAR LİSTESİ

BDÖ - Bilgisayar Destekli Öğretim

BDE – Bilgisayar Destekli Eğitim

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar.....	54
Tablo 2. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar.....	54
Tablo 3. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Görev Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar.....	55
Tablo 4. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurum Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar	55
Tablo 5. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar	56
Tablo 6. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar	56
Tablo 7. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar	57
Tablo 8. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Yurt Dışı Tecrübe Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar.....	57
Tablo 9. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Girdikleri İngilizce Sınavlar Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar.....	58
Tablo 10. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin DYNED ile İlgili Seminer Alma Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar	58
Tablo 11. Yöneticilere ve İngilizce Öğretmenlerine Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri.....	59
Tablo 12. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları	60

Tablo 13. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri	61
Tablo 14. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları	62
Tablo 15. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları	63
Tablo 16. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	64
Tablo 17. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Görev Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları	66
Tablo 18. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri	67
Tablo 19. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları	68
Tablo 20. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları	69
Tablo 21. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği	

(BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	70
--	-----------

Tablo 22. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülte Türü Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri.....	72
---	-----------

Tablo 23. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları	73
---	-----------

Tablo 24. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları	74
--	-----------

Tablo 25. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Scheffe ve Tamhane Testi Sonuçları	75
--	-----------

Tablo 26. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Kruskal Wallis Testi Sonuçları	76
--	-----------

Tablo 27. Yöneticilerin ve Kadrolu ve Sözleşmeli İngilizce Öğretmenlerinin Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Mann W'hitney "U" Testi Sonuçları	77
---	-----------

Tablo 28. Yöneticilerin ve Kadrolu ve Ücretli İngilizce Öğretmenlerinin Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Mann Whitney "U" Testi Sonuçları	78
---	-----------

Tablo 29. Yöneticilerin ve Sözleşmeli ve Ücretli İngilizce Öğretmenlerinin Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve	
---	--

Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Mann Whitney “U” Testi Sonuçları	79
---	-----------

Tablo 30. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri	80
---	-----------

Tablo 31. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları	81
--	-----------

Tablo 32. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları	82
---	-----------

Tablo 33. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	83
--	-----------

Tablo 34. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Yurt Dışı Deneyim Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları	85
---	-----------

Tablo 35. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Sınav Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları	86
---	-----------

Tablo 36. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin DYNED ile İlgili Seminer Alma Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları	87
---	-----------

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde çalışmaya genel bir giriş yapılarak eğitim teknolojisinden ve bilgisayar destekli öğretimden bahsedilmiş, problem ifade edilmiş, amaç belirtilmiş ve araştırmanın önemi, varsayımları ve sınırlılıkları açıklanmıştır.

İçinde bulunduğumuz yüzyıl geçmiş yüzyıllarla kıyaslanamayacak ölçüde hızlı değişimlere sahne olmaktadır. Bu çağı daha çok bilgi çağı olarak da adlandırabiliriz. Gerçektende günümüzde bilgi o kadar yoğun olarak kullanılmaktaki artık eskiden olduğu gibi bilgiye ulaşmak değil, bilgiyi tanımak ve doğru bilgiye ulaşmak önemlidir. Bilgi çağı, teknolojinin en çok gereksinim duyulduğu, bilgiye ulaşmak için vazgeçilmez bir unsurdur (Demirel, 2009: 112).

Çağımızda bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler ekonomik sistemi olduğu kadar eğitim ve sosyal sistemleri de derinden etkilemektedir. Günümüzde bilgi, gelişmiş toplumlarda ekonomik gelişmelerin anahtarı haline gelmiştir. Teknoloji ise eğitim sürecinin geliştirilmesinde gün geçtikçe yayılmaktadır. Bilgi teknolojisinin hızla gelişmesi, bilgi toplumlarının dönüşmesine yol açmış, toplumların yeni teknolojik gelişmeleri izlemeleri ve kendilerine uyarlamaları zorunlu hale gelmiştir. Bilginin ve öğrenci sayısının hızla artması tabii ki bir takım sorunları da beraberinde getirmiş, eğitim sürecinin ve niteliğinin geliştirilmesinde önemli rol oynayan yeni teknolojilerin eğitim kurumlarına girmesi zorunlu hale gelmiştir. Söz konusu yeni teknolojik sistemlerden birisi de en etkili iletişim ve bireysel öğretim aracı olarak nitelendirilen bilgisayarlar ve buna bağlı teknolojilerdir (Keser, 1998: 45).

Bugün bilgisayar teknolojisi, günlük yaşantımızın önemli bir parçası haline gelmiştir. Kurum ve kuruluşlar için olmazsa olmaz hale gelen ve eğitimde de önemli ölçüde faydalanılmaya başlanan bu teknoloji, okullar için eğitimde önemli bir araç ve hatta amaç haline gelmiş olup, önemi her geçen gün daha da artmaktadır. İlköğretim okullarında bilgisayar laboratuvarları oluşturulmuş ve bilgisayar dersleri konularak öğrencilere bilgisayar kullanmayı öğretmek, bilgisayarlardan derslerde eğitim aracı

olarak faydalanmak amaçlanmıştır (Akçay, 2003: 123).

1.1. Eğitim, Öğretim ve Teknoloji

Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Eğitimde kişilerin davranışlarında meydana gelebilecek değişmelerin istenilen yönde olması beklenir. Eğitim bireylerin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve istendik değişme meydana getirme süreci olarak ifade eder. İnsanın biyolojik boyutu insanın insan olabilmesi için temel ya da zorunlu neden olarak kabul edilmektedir. İnsanın kültürel boyutu da insanın insan olabilmesi için yeter neden olarak kabul edilmektedir. İnsan doğa ile etkileşerek kültür boyutunu da geliştirmektedir (Demirel, 2009: 2).

Eğitim; ortaya konan hedeflerle insanların yaşantılarında ve davranışlarında kalıcı değişiklikler oluşturma sürecidir. Bu durumda birey kendi davranışlarında kalıcı ve kasıtlı ve arzu edilen yönde yani eğitimin hedeflerine uygun bir değişim ve kendini geliştirme sürecidir. Bu zorlu ve uzun süreçte bireyin davranışları istenilen yönde değişmelidir. Bu bireyin davranışlarındaki kasıtlı değişimle mümkün olmaktadır. u süreçte kişinin kendi deneyimleri esastır.

İnsanların diğer insanlarla ve çevreleriyle etkileşimlerinin maddi ve manevi ürünlerine kültür dendiği dikkate alınır, insanın çevresiyle etkileşimi sonucunda kültürlenmeye uğradığı söylenebilir. Çevresiyle etkileşerek öğrendiklerini, diğer insanlara da öğretmeye kalkışan kimse ise, belli bir amaca yönelik olarak o insanları kültürlenmeye çalışıyor demektir. İnsanların diğer insanları belli bir maksatla kültürlenmelerine ya da kasıtlı kültürlenme sürecine ise eğitim denilmektedir.

Eğitim, insanın kalıtsal güçlerinin geliştirilip istenen özelliklerle yoğunlaşmış bir kişiliğe kavuşması için kullanılacak en önemli araçtır. İnsanlara bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde eğitim; toplumun yaşamasını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, mevcut değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak sorumluluğu taşır. Bu değerler, öğrencilerin davranışlarını ve istek düzeylerini yine eğitim yolu ile etkilerler.

Eğitimin tanımına göre, istendik davranışların bireyin kendi yaşantısı yoluyla meydana getirilmesi gerekmektedir. Bireyin kendi yaşantısı yoluyla davranışında meydana gelen değişim ise öğrenmedir. Diğer bir deyişle eğitim, geçerli

öğrenmelerin oluşturulmasıyla gerçekleştirilmektedir. O halde eğitime kısaca, istendik öğrenmeleri oluşturma süreci demek de mümkündür. Eğitim ister kasıtlı olarak okullarda yapılsın (formal eğitim), isterse gelişigüzel bir biçimde bireyin içinde yaşadığı tüm çevrede yapılsın (informal eğitim), sadece istendik nitelikte davranış değişmelerinin oluşturulmasını yani geçerli öğrenmeleri kapsar. Öğrenmeyi sağlamak ise, geçerli öğrenme ortamları sağlamakla mümkündür. Öğretme, öğrenmeyi sağlama faaliyeti olduğuna göre; eğitim, geçerli öğrenmeleri sağlar ve bu durum öğretim yoluyla gerçekleşir (Senemoğlu, 1997:92).

Öğretim ise, öğrencinin gelişimine yardım eden bir süreçtir. Öğretim öğrencin gelişimini teşvik etme çabasıdır. Aynı zamanda öğrencilerin planlı öğrenme yaşantılarına katılması olarak da ifade edilebilir.

Öğretim için yapılan tüm bu tanımlardan yola çıkarsak, öğretim bir süreçtir, planlıdır ve öğrenciyi geliştirmek, ona bir şeyler kazandırmak amacındadır, öğrenmenin başlatılması ve sürdürülmesi etkinliklerini içermektedir.

Bireylerin hızlı teknolojik gelişmelerle, giderek karmaşıklaşan toplum yaşamına ayak uydurabilmeleri için, çağdaş bilgi, beceri ve tutumlarla donatılmaları gerekmektedir. Bu ise, her bireyin, teknolojik gelişmelerin öngördüğü yeterlikleri kazandırabilecek bir eğitimden geçmesiyle mümkündür.

Bu eğitim ise, teknoloji eğitimidir. Eğitimde önemli olan, teknolojinin güncel uygulamalarına ağırlık vererek, bugün ile gelecek arasında köprü oluşturmaktır.

Aşağıda teknolojinin ne olduğunu tam karşılamaya çalışan bazı tanımlar yer almaktadır; bazıları bu tanımlamaları özellikle eğitim açısından ele almaktadır.

Teknoloji, (Latince texere fiilinden türetilmiştir; örnek, oluşturmak (construct) anlamına gelir) birçoklarının düşündüğü gibi makine kullanmak değildir. Teknoloji, bilimin uygulamalı bir sanat dalı haline dönüşmesidir.

1.2. Eğitim Teknolojisi

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde insanlara verilmesi gereken eğitimin niteliği son derece önemlidir. Hızla gelişen teknoloji karşısında artan eğitim taleplerine cevap verebilme ve eğitime çağa uygun nitelikler kazandırılması gerekliliği kaçınılmazdır. Buna göre eğitimden beklenen; karşılaştığı problemleri

çözebilen, bilgiyi yönetebilen ve diğer insanlarla bir ekip halinde çalışabilen insanlar yetiştirmesidir.

Bugün, bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişme süreci içerisinde eğitimin yeri ve eğitimde bu teknolojilerin kullanılması eğitimciler için tek başına bir inceleme konusu olmuştur. Bu amaçla “Eğitim Teknolojisi” adı altında bir bilim dalı doğmuştur. Bu bilim dalının kabulleri çerçevesinde yapılacak olan inceleme ve araştırmalar sonucunda elde edilecek olan teorik bilgiler, uygulamada karşılaşılabilecek sorunlara somut çözümler getirebilmelidir

Teknolojinin bilimsel araştırmalarla elde edilen sistematik bilgilerin pratik alanlara uygulanması olarak kabul edersek, eğitim teknolojisinin bu alanda kullanılan materyaller olarak tanımlanmasının doğru bir yaklaşım olmayacağı ortaya çıkar. Çünkü, bütün bu araçlar ya da materyallerin kendi teknolojileri, nasıl tasarlandığı ve oluşturulduğuna yönelik sistematik bilgileri vardır. Bu yüzden eğitim teknolojisi, öğrenci üzerinde, özellikle öğrenme sonucunda kazanılan yeterlilikler ve davranışlar üzerinde yoğunlaşmalıdır. Bu alanın sistematik bilgileri, insan davranışlarındaki öğrenme sonucunda oluşan değişmeyi nasıl meydana getireceğimizi açıklayan davranış bilimleri ile ilgili bilimsel araştırmalardan elde edilen teknikler bütününden meydana gelmektedir (Yalın, 2002:4).

Eğitim teknolojisi; “Değişik bilimlerin verilerini, özel hedef, yöntem, araç ve , gereç, ölçme ve değerlendirme gibi eğitimin geniş alanlarında uygulamaya koyan, uygun maddi ve manevi ortamlarda insan gücünün en iyi şekilde kullanılmasını, eğitimin sorunlarının çözülmesini, kalitenin yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını sağlayan bir sistemler bütünü” olarak tanımlanmaktadır. (Rıza, 1997: 23).

Eğitim teknolojisi, gelişmekte olan bir disiplin olduğu için ilgili çevrelerce alanı algılama biçiminde bir takım farklılıklar dikkati çekmektedir. Bunun sonucu olarak alanda dağınık bir terminolojinin yer aldığı açıktır. Dolayısıyla bu sebepten kaynaklanan farklı görüş ve algılar farklı uygulamalara neden olmaktadır. Eğitim teknolojisi genelde eğitime, özelde öğrenme durumuna egemen olabilmek için bilgi ve becerilerin işe koşulmasıyla öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yasallaştırılması olarak ifade edilebilir. Bu durumda, eğitim teknolojisini öğrenme-

öğretme süreçlerinin tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi, ve geliştirilmesi işi de tanımlayabiliriz. Eğitim teknolojisini daha iyi anlamak için aynı zamanda sistem, organizasyon, iletişim, öğrenme, ve öğretme gibi kavramlarında doğru algılanması, birbirleriyle ve eğitim teknolojisi ile olan ilişkilerinin doğru analiz edilmesi gerekir (Alkan, 2005: 13).

Eğitim teknolojisi insanın öğrenmesi olgusunun tüm yönlerini içeren problemleri sistematik olarak analiz etmek, bunlara çözümler geliştirmek üzere ilgili tüm unsurları (insangücü, bilgi, yöntem, teknik, araç-gere vb.) işe koşarak uygun tasarımlar geliştiren, uygulayan , değerlendiren, çok karmaşık bir süreçtir. Eğitim teknoloji dendiğinde anlaşılması gereken bir konunun öğretimi ile ilgili öğrenmenin klavuzlanması etkinliğini ifade etmektedir. (Alkan, 2005: 16)

Eğitimin yapıldığı ortamları öğretimin bir parçası ve yardımcısı olarak görme, öğrenme ile ilgili konuların seçimi ve düzeni ile ilgilenme yerine bu araçların kullanımı ile yetinme bu alanın en büyük sıkıntısını teşkil etmektedir. Bu anlayışta öğretme bilim ve teknolojisi makineler teknolojisiyle eş anlamda kabul edilmektedir. Bu yaklaşımın amacı, öğrenci maliyetini artırmadan öğrenciyi daha verimli hale getirmek ve öğretimin etkisini artırmaktır.

Eğitim teknolojisinin davranış bilim kavramı ile olan ilişkisinden bahsetmek gerekirse, eğitim uygulamalarının antropoloji , sosyoloji ve psikoloji gibi davranış bilimlerinin verilerine dayalı olarak ele alınmasını öngören bir kavramdır. Eğitim teknolojisini davranış bilimi ya da insan davranışlarının deneysel analizine ve yorumuna dayalı bir disiplin olarak algılayan bir disiplin olarak davranış bilimine bakabiliriz.

Eğitimde öğrenciye ve ilgili programın ya da yazılımın içerdiği konulara önem veren davranış bilimi görev analizi , özel hedeflerin oluşturulması, uygun öğrenme stratejileri seçimi, doğru cevapların pekiştirilmesi, ve sürekli değerlendirme gibi hususlarla karakterize edilmektedir. Eğitimde bu kavramsal temelin geliştirilmesi, bir yandan da yeni organizasyonel düzenlemelere diğer yandan çeşitli uzmanlık alanlarının oluşmasına ve davranış bilimlerindeki gelişmelerin eğitim uygulamalarına yansıtılabilmesine bağlı görünmektedir (Alkan, 2005: 17).

Eğitim teknolojisi eğitim felsefelerince belirlenen eğitim hedeflerine ve

değerlerine erişebilmek için gerekli yol ve yöntemlerle ilgilenen bir disiplindir. Bu disiplin eğitimin “ne” ve “niçin”i saptandıktan sonra bunun “nasıl” gerçekleşebileceği konusyla uğraşmaktadır. Bu alanın kapsamını eğitimde program geliştirme süreçleri, eğitim teknolojisini oluşturan öğeler, öğretim kademeleri, disiplin alanları, kurum ve uygulama uzantısı ya da bilim endüstrisi ve eğitim endüstrisi gibi değişik açılardan incelemek gerekir.

Konuya bir de program geliştirme açısından bakılınca süreçte üç temel aşama vardır. Bunlar sırasıyla, planlama, yürütme ve değerlendirmedir. Eğitim teknolojisi, eğitimin yürütülmesine ilişkin süreçlerle ilgili olup, davranışları saptama, eğitim durumlarını belirleme ve yaşantılarını kazandırma etkinlikleriyle ilgili olarak ortamı düzenleme ya da çevreyi ayarlama etkinliklerini kapsamaktadır.

1.2.1 Eğitim Teknolojisinin Başlıca Öğeleri

Eğitim teknolojisinin başlıca öğeleri özel öğrenme hedefleri, öğrenci, insan gücü, ortam, yöntem-tekni, öğrenme durumları, değerlendirme ve kuramsal esaslardan oluşmaktadır. Belirli bir zaman dilimi içinde bu öğelerin kazandığı özellikler şöyle özetlenebilir. (Alkan, 2005: 22)

Hedefler: Eğitimde hedefler genelde insanın niteliği ile ilgili soruları oluşturan bir ifadedir. Özelde eğitim teknolojisi açısından bunlar gözlenebilir ve denenebilir öğrenci özellikleri ya da davranışlarıdır. Çağımızda, sosyal, politik, ekonomik ve bilimsel gelişmelere koşut olarak eğitimde de çağdaş insanda aranan özellikler değişmektedir. Öte yandan eğitim bilimlerindeki gelişmeler sonucu bu özelliklerin belirlenmesi, sınıflandırılması ve ölçülmesi ile ilgili yöntemler değişmektedir. Bugün eğitimde genel hedefler, tüketicilik özelliğinden üreticilik özelliğine, içerikten yönetime, bağımlı kişilikten bağımsız bireyler geliştirmeye, grup çalışmalarından bireyi geliştirici çalışmalara, bir zümreyi iyi yetiştirmekle uğraşmayıp herkesi eğitmeye ve toplumsal hayat için vazgeçilmez özellikleri kazandırma yönünde hedef ve nitelik değiştirmektedir.

Öğrenci: Eğitim sürecinde işleme tabi tutulan yani eğitilen öğrenci ögesi bir çok bakımdan önemlidir. Öğrencinin sosyo-ekonomik durumu, zihinsel ve bedensel gelişimi, hayattan beklentisi, gelişim farklılıkları ve becerileri sürekli değişime uğramaktadır. Öğrenci grupları sayı, nitelik, ilgi ve beklenti yönünden değişmektedir.

Öte yandan eğitim hedeflerindeki nitelik değişimi nedeniyle, öğrencinin öğrenmeye hazır olma durumunun belirlenmesi, geçmiş deneyimlerindeki ilgi ve yeteneklerinin saptanması ve bununla ilgili yöntemlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması da önemlidir. Bugün insanların bilgi ve toplumla olan ilişkilerinin değişmesi onun niteliklerinin de değişmesine yol açmaktadır.

İnsangücü: Günümüz dünyasında, yeni organizasyonların oluşumu, okul-çevre ilişkilerinin değişmesi, eğitimde yeni teknolojilerden yararlanma ve süreçlerde yeni yöntemsel yaklaşımların uygulanması gibi olgular eğitimde geleneksel öğretmenlik kavram ve uygulamasını değiştirmiştir. Bunun yerine çok daha farklı bir yapı yer almıştır. Eğitimde bugün insangücü boyutunda yeni iş bölümünden kaynaklanan görevlerin çeşitlenmesi olgusu söz konusudur.

Artık sınıf öğretmenliği kavramına dayalı, çeşitli görevler için tek formasyonlu geleneksel uygulama son bulmakta, bunun yerine uzmanlaşma çağdaş bir yaklaşım olarak yer almaktadır.

Ortam: Eğitim ortamı, eğitim etkinliklerinin meydana geldiği, öğrencinin bilgiyle etkileşimde bulunduğu çevredir. Bu anlamda eğitimde geleneksel ortamı sınıfı temsil etmektedir. Oysa gerçekte personel, yer, donanım, araç, gereç, özel düzenleme yaklaşımları gibi öğelerden oluşan eğitim ortamı, bugün geleneksel dersliğe kıyasla büyük bir nitelik değişimine uğramaktadır. Eğitim mimarisinden, düzenlemelere ve ortamın kapsamından içinde yer alan araç ve gereçlere kadar uzanan bu gelişme , eğitimde yepyeni bir ortam anlayışını gündeme getirmektedir.

Yöntem ve Teknik: Eğitimde farklı biçimlerde algılanan yöntem kavramı, geleneksel olarak bilgi edinmede izlenen yol anlamını ifade etmektedir. Esasen süreç, teknik, işlem, ödev, değerlendirme, disiplin şekli, öğretme-öğrenme atmosferi ve güdüleme kaynağı, öğretmenin liderli ve rehberlik işlevi gibi öğeleri içeren bu kavram yapı olarak gösterme, anlatma, kavram geliştirme, uygulama ve değerlendirme aşamalarını içermektedir. Sonuç olarak eğitim yöntemleri eğitim disiplini içinde kapsamlı ve bütünlük arz eden bir nitelik kazanmaktadır.

Öğrenme durumları: Öğrenme durumları bir bakıma tasarlanan öğretme durumunun gerçekleştirilmiş halini ifade etmektedir. Bu öğretmeni de öğrenciyi de içine alan bir öğrenme ortamıdır. Öğrenci ile bilginin etkileşime geçtiği durumu,

düzeni belirlemektedir. Belirlenen davranışların öğrenciye kazandırılma işlem ve yöntemlerinin bir araya getirilmiş biçimidir. Diğer bir anlatımla , çevre ayarlaması, eğitim tecrübelerinin belirlenmesi ya da özel öğretim programlarının oluşturulması tecrübelerin kazandırılması, öğrenme durumunun yürütülmesi olarak ifade edilmektedir. Öğrenme durumlarında, hedeflerin, içeriğin, öğrenme- öğretme ortamının, yöntem ve tekniklerin, araç ve gereçlerin, uyarıcıların, öğrenci katılımının ve pekiştiricilerin belirli bir işlevsel bütünlük arz edecek biçimde kararlaştırılması gerekir.

Değerlendirme: Değerlendirme, öğrenme- öğretme süreçlerinde yer alan öğrenmelerin hedeflere ne ölçüde uygun olarak oluştuğunu ve hedeflerin hangi etkenlik ve verimlilik düzeyinde gerçekleştiğini belirleme ile ilgilidir. Geleneksel olarak sadece öğrenci performansının öznel yöntemlerle, öğrencileri birbirleriyle göreceli olarak sınıma ile sınırlı olan bu öge artık günümüzde kapsam ve nitelik bakımından birçok değişikliğe uğramıştır. Değerlendirme, bugün saptanmış davranışlara ulaşma durumunun izlenmesi ve öğrenme düzeyinin objektif ölçülerle belirlenmesi yönünde bir gelişme içindedir.

Kuramsal esaslar: Eğitim teknolojisinin bilimsel dayanağı davranış ve fen bilimlerinin öğrenme-öğretme, iletişim ve organizasyon ile ilgili verilerdir. Başlangıçta fen bilimlerinin verilerine, onların ortaya koyduğu ürünlere ve ürünlerin eğitim sürecindeki önemi ve işleviyle sınırlı olan bu alan, zamanla fen bilimlerinde kapsam gelişimine uğramış, daha sonra psikoloji ve sosyoloji verilerini dayanak olarak kullanmıştır. Bu kuramsal gelişim doğrultusunda eğitim teknolojisi kavramı insan davranışlarının deneysel olarak analizine dayalı bir disiplin anlamını kazanmaktadır.

1.2.2. Eğitim Teknolojisinde Kullanılan Araçlar

Eğitim aracı; öğrenme-öğretme etkinlikleri sırasında öğrencinin öğrenmesi ve öğretmenin etken bir öğretim sağlayabilmesi için bilgilerin kavratılmasında, üzerinde gözlem ve araştırma yapmada kullanılan her türlü öğretim ve öğrenme yardımcılara denmektedir.

Eğitim teknolojisinde kullanılan araçlar (Sarıtaş, 2007: 55);

- Kara tahta-tebeşir,
- Kitap-defter-kalem,
- Matbaa,
- Model-maket,
- Resim-slayt-film,
- Radyo, tv-video, kamera,
- Öğretme makineleri, bilgisayarlar,
- Bireysel ve kitlesel otomasyon: (interaktif video, disk, cd, hipercard, telekonferans, bültenboard, e-mail),
- Ağ sistemleri: (internet, intranet, network, novell),
- Telekomünikasyon: (iletişim sistemleri-uydular).

1.2.3. Eğitim Teknolojisinin Amaçları

Demirel (2000) eğitim teknolojisinin amaçları şunlardır:

- Eğitim hizmetlerini daha geniş kitlelere götürmek,
- Öğretme - öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmek,
- Öğretme - öğrenme etkinliklerini bireyselleştirmek,
- Öğretme ve öğrenmeyle ilgili uygulama ve süreçleri düzenlemek,
- Eğitim ihtiyaçlarını ve imkânlarını bilimsel araştırma konusu yapmak,
- Eğitim kurumlarını uygulamalı hale dönüştürmek,
- Öğretim programlarında sürekliliği sağlamak,
- Eğitim personelinin etkinliğini ve verimliliğini artırmak,
- Çevre faktörlerini düzenlemek ve kontrol etmek,
- Öğretme-öğrenme süreçlerini öğrenci yeteneklerine uyarlamak

- Eğitimle ilgili sorunların çözümünde uygulamaya koymaktır.

1.2.4.Eğitim Teknolojisinin Yararları

İşman (2008)' e göre eğitim teknolojisinin yararları şunlardır.

- Serbesti olması ve öğrenciyi canlı tutması
- Birinci kaynaktan bilgi ve kalıcı öğrenme
- Fırsat eşitliği ve çok miktarda deneyim
- Çeşitlilik ve kalite
- Yaratıcılık
- Bireysel öğretim
- Üretken eğitim ve hızlı öğrenme
- Gerçek öğrenme deneyimi
- Yaşam boyu öğrenme
- Aktif bir rol
- Her yerde bulunması
- Bilginin hızlı olarak yayılması
- Bireysel öğrenme ortamının tasarımı
- Faal öğrenme ortamının tasarımı
- Eleştirel düşünmeyi öğrenme
- Bireyler arası iletişimin artması
- Küresel eğitim fırsatı
- Bilgiyi öğrenmeye karşı güdüleme
- Problem çözme
- Eşitlik ilkesi

- Ekonomiklik ilkesi
- Çok kültürlülük ilkesi

1.3.Öğretim Teknolojisi

Öğretim teknolojisi kavramı, eğitim teknolojisi kavramının içinde ele alınmaktadır. Ancak öğretim ortamlarında öğretici ve öğrenen arasındaki iletişimde ortam rolünü oynayan teknoloji, öğretim alanında ağırlıklı olarak kullanılmaktadır.

Öğretimin, eğitimin bir alt kavramı olduğu düşüncesinden yola çıkılarak “öğretim teknolojisi” de eğitim teknolojisinin bir parçası olarak ele alınabilir. Bu doğrultuda yapılan bir tanıma göre öğretim teknolojisi; “özel amaçların gerçekleştirilmesinde etkili öğrenme sağlamak için iletişim ve öğrenmeyle ilgili araştırmalardan hareketle, insan gücü ve insan gücü dışı kaynaklar kullanılarak, öğretme-öğrenme sürecinin tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde sistematik bir yaklaşımdır” (Uşun, 2000: 11).

Öğretim teknolojileri iki şekilde tanımlanmaktadır;

- İletişim devrimi ile birlikte şekillenen medyanın, öğretmen, kitap, yazı tahtası ile beraber öğretimsel amaçlar için kullanılmaya başlanmasıdır.
- Belirlenmiş hedefler uyarınca, daha etkili bir öğretim elde etmek için, öğrenme ve iletişim konusundaki araştırmaların ve ayrıca insan kaynakları ve diğer kaynakların beraber kullanılmasıyla tüm öğrenme-öğretme sürecinin sistematik bir yaklaşımla tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir”.

Öğretim teknolojisi hakkındaki diğer görüşler ise şöyle sıralanabilir;

- Öğretim teknoloğu, bir grup üyesi olarak öğrenme süreci konusunda uzman olan kişidir. Görevi; öğretilecek hedeflerin belirlenmesinde, öğrenme stratejileri seçilmesinde ve sonuçların değerlendirilmesinde öğretim üyesine yardım etmektir (Demirel vd., 2001:12).

“Öğretim teknolojisi”, “öğretim”in, eğitimin bir alt kavramı olduğu anlayışına

dayalı olarak ve belirli öğretim disiplinlerinin kendine özgü yönlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknolojiyle ilgili bir terimdir. Örneğin, “fen öğretimi teknolojisi” , “dil öğretimi teknolojisi” , “biyoloji öğretimi teknolojisi ” gibi. Bu terim, ilgili disiplin alanlarına özgü olarak etkili öğrenme düzenlemeleri oluşturmak üzere amaçlı ve kontrollü durumlarda insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları birlikte işe koşarak belirli özel hedefler doğrultusunda öğrenme ve öğretme süreçleri tasarımı, işe koşma, değerlendirme ve geliştirme eylemlerinin bütününe içeren sistematik bir yaklaşımı ifade etmektedir (Alkan, 1998:16).

1.4. Bilgisayarlı Eğitimde Kullanılan Kuramlar

Bilgisayarlar eğitim ortamında kullanılırken birtakım öğrenme –öğretme kuramları kullanılır (İşman, 2008: 412)

1-Davranışçı Kuram:

Pavlov' un klasik koşullanması ve Skinner' in operant koşullanması kuramları bilgisayarda etkin olarak kullanılır. Özellikle Skinner' in etki-tepki prensibine dayanan kuramı Pavlov' un prensibine nazaran daha kalıcı bir öğrenme gerçekleştirir. Bunun sebebi ise etkiye anında tepki ve yanlışa anında dönüt olarak açıklanabilir. Davranışçı kuramda bir davranışın öğrenilmesi davranışın gözlenmesi ile mümkündür.Bilgisayarlı eğitimde davranışçı yaklaşımın ödül, ceza, etki, tepki ve dönüt verme yöntemleri kullanılmaktadır. Öğrenci bilgisayarı kullanırken doğru yaptığında bilgisayar anında ödül, yanlış yaptığında ise anında ceza vermektedir. Bu bir etkinlik ileriye gitme veya bir etkinlik geri alma şeklinde olabilir. Ayrıca öğrenci sürekli bilgisayarlarda pratik yaparak konuyu pekiştirebilir. Etki-tepki olarak ise öğrenci klavyede yanlış bir tuşa bastığında bilgisayar öğrenciye anında yanlış yaptığını dair bir komut verir. Öğrenci bu yanlış davranışını görüp,anında düzeltir. Son olarak ise bütün bunların öğrenci davranışlarında gözlenmesi ve ölçülmesi gerekir. Böylece davranışçı kuramın bütün öğeleri bilgisayarlı eğitimde kullanılmış olur.

2-Sistem Kuramı:

Bu kuram organizasyon ve bütün organizasyonların temel yapısı ile ilgilenebilir. Otto Von Bertalanffy tarafından geliştirilmiştir. Temeli bütünlük ilkesine dayanır. Bu kuramın esası; problem çözme, düzeltme ve karar verme,

davranışsal hedefler gerçekleştirme (davranışçı yaklaşım temelli) ve her faaliyetin organize edilmesi ilkelerine dayanır. Bilgisayarlı öğretimde sistem kuramının kullanılması aşağıdaki gibidir: Öğrenciler bilgisayar ortamında sayısız problem çözebilir ve yaptığı yanlışları kendi başına düzeltebilirler. Bilgisayarlar öğrencinin yanlışları hakkında dönüt verir.

Öğrenci bu yanlışları düzeltip doğrular konusunda karar verebilir. Bilgisayarlı eğitimde yapılacak her faaliyet organize edilir. Bu organize edilmiş olan faaliyetler öğrenciler ve öğretmenler tarafından belli niteliklere göre uygulanır. Hedefler ve davranışlar tek tek belirtilerek gerçekleştirilmeye çalışılır. Bu kuramın temelinde davranışçı yaklaşım bulunmaktadır. Davranışçı yaklaşımdan ayrılan noktalar ise: 1- Hedef bir kitlenin bulunması, 2- Hedeflerin ve öğrenciden beklenen davranışların önceden belirlenmesi,

Bilgisayarlı eğitimde sistem yaklaşımı çok sık olarak kullanılmaktadır. Bu kuram etkin olarak kullanıldığında öğrenmede artışların olduğu gözlenmiştir

3-Bilişsel Kuram:

Öncüleri Piaget ve Brunner 'dir. Davranışçı yaklaşımların kısmen öğrenmeyi açıkladığı kabul edilmekle beraber öğrenme olayının sadece uyarıcı-tepki ilişkisinden daha kompleks bir yapı içerdiği bu kuramın temel felsefesidir. Öğrenme konusunda bugün ulaşılan nokta öğrencinin kendisine aktarılan bilgileri aynen almadığı, aksine kendine ulaşan her bilgiyi süzgeçten geçirip yorumlayarak kendi dünyasında bir anlam yüklemeye çalıştığıdır. Bilginin öğrenilmesi için bireyin zihninde bilgileri organize edip yapılandırması gerekmektedir. Bilgisayar öğreniminde de bilgilerin organize edilip yapılandırılması söz konusudur. Birey bilgileri ilk önce kısa süreli belleğe ardından (eğer bilgi kullanılacaksa) uzun süreli belleğe aktarır . Bilgisayarlı eğitimde faaliyetler planlanır. Öğrenilecek olan bilgilerin yapısı bilişsel kuramla ortaya çıkarılır. Öğretim materyali kullanılır. Bilgisayarlı eğitimde istenilen davranışlar yapıldığında öğrenci seviyesine göre anında ödüllendirme gerçekleştirilir. Öğrenci bilgisayarla birebir etkileşim içerisinde.

4-Yapılandırmacı Kuram:

Öğrenciler öğrenmeleri kendileri yaparak ve yaşayarak gerçekleştirmektedirler. Öğretmen öğrenme ortamında öğrenciye uygulama,deneme ve keşfetme fırsatları yaratır. Öğretmen öğrencinin önceki bilgilerini ve hazır bulunuşluk düzeyini

denetler.

Bu kurama göre öğrenci aktif durumdadır ve bilgileri kendisi araştırır, bütünleştirir. Birey hatalar yaparak deneyerek yanılarak öğrenir. Öğrenciler uygulama yapmadıkları sürece etkili ve kalıcı öğrenmeler gerçekleşemez. Yapılandırmacı yaklaşım bilişsel yönelimli ve sosyal yönelimli diye ikiye ayrılır: a- Bilişsel yönelimli yapılandırmacı görüş: Bilgisayarlı eğitimde daha çok pratik yapılmasının öğrenmeyi etkin kıldığını düşünürler. b-Sosyal yönelimli yapılandırmacı görüş: Bilgisayarlarda buluş yöntemi ile öğrenmenin daha kalıcı ve etkin olduğunu söylerler. Bilgisayarlı eğitimde öğrencinin bilgisayarı bizzat kendisi kullanarak ve deneyimlerini kendileri yaşayarak öğrenirler. Bu kuramda kubaşık çalışma esastır. Kubaşık öğrenmede öğrenciler küçük kümelerde birbirlerine ortaklık ilişkisi ile bağlıdır. Belirlenen hedeflere ulaşmak için tüm kaynak ve çabalarını birleştirirler. Bilgisayarlı eğitimde ise kubaşık bir çalışma, öğrencilerin bir konu hakkında bilgisayarı kullanarak bir şeyler üretmeleridir. Bilgisayarlı eğitimde uygulanacak olan öğretim faaliyetleri önceden tasarlanmalıdır ve öğrencilerin önceki deneyimleri ile okulda kazanılacak deneyimler birbiri ile ilişkilendirilmelidir. Yine bu kuramda öğrencinin yaratıcı yeteneklerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Öğrenciler bilgisayarda merak ettikleri herhangi bir konuyu kendileri de öğrenebilirler.

5-Kritik Kuram:

Frankfurt Okulu veya Neo-Marxizm kuramları olarak bilinmektedir. Bilgisayarın topluma eşitlik getirdiğine inanmaktadırlar. Bireyler internet üzerinden veya eğitim CD' leri ile istedikleri konularda kendilerini eğitime ve geliştirme şansına sahiptirler. Yeterli kaynak olduktan sonra bireyin gelişmesini kendi öz girişimleri ve faaliyetleri şekillenmektedir. Çeşitli nedenlerden dolayı örgün eğitime girememiş olan kişilere bilgisayarın eğitim imkanı sunduğuna inanmaktadırlar. Elbette bilgisayar ve yan donanımları olan bir kişinin özellikle yükseköğretime doğru kaydıkça eğitimde bilgisayarlardan yararlanma olanakları da artmaktadır.

1.5. Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması

Bilgiyi hızlı biçimde işleme, depolama ve hizmete sunma özelliği bilgisayarı eğitimde en çok aranan araç haline getirmiştir. Gerçekten eğitime ilişkin araştırmalarda artan öğrenci sayısına bağlı olarak karmaşıklaşan eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde, öğrenci rehberlik-danışmanlık çalışmalarında ve başarının ölçülüp değerlendirilmesi etkinliklerinde, insan emeği, yoğun bir teknoloji kullanımı

yadırganır hale gelmiştir. Teknolojik kaynaklardan eğitimde yoğun biçimde yararlanılması gerektiği geniş bir kabul görmüş ve uygulamalar giderek artmıştır. Bu yüzden artık hayatın her aşamasında kullanılan bilgisayarların eğitim alanında da kullanılması yadırganamaz (Hızal, 1989:102).

Bilgisayar diğer öğretim araçlarından farklı olarak öğretme ve öğrenme açısından benzersiz imkanlar sunan çok yönlü bir araçtır. Bilgisayarın eğitimdeki önemi ve bilgisayarı diğer araçlardan ayıran en önemli özelliği bir üretim, öğretim sunu ve iletişim aracı olarak kullanılabilmesidir.

Bilgisayarlardan eğitimde çok farklı alanlarda yararlanılabilmektedir. Bilgisayarların eğitimde öğretim, üretim ve iletişim amaçlı kullanımları ve yararları gerçekten günümüzde çok büyük bir önem arz etmektedir (Yalın, 2002: 162).

Eğitim alanında bilgisayarlardan yararlanma şekilleri gruplandırılmak istenirse (Hızal,1989:104);

- Eğitim araştırmalarında bilgisayar,
- Eğitim hizmetlerinin yönetiminde (yürütülmesinde) bilgisayar,
- Ölçme-değerlendirme ve rehberlik-danışmanlık hizmetlerinde bilgisayar,
- Bilgisayar eğitiminde bilgisayar,
- Öğrenme-öğretme süreçlerinde bilgisayar şeklinde gruplandırılabilir.

1.5.1. Öğrenme- Öğretme Sürecinde Bilgisayar

Türkiye'de bilgisayarın öğretim hizmetinde kullanılması ile ilgili çalışmalar, ortaöğretimde bilgisayarla öğretim konusunun gündeme gelmesi ile başlamıştır. 1984 yılında üniversitelerdeki ilgili bölümlerin öğretim üyeleri ile bakanlık yetkililerinden oluşan özel ihtisas komisyonu kurulmuş ve komisyon aynı yıl çalışmalarına başlamıştır. 1985-1986 öğretim yılında tespit edilen bazı lise ve dengi okullarda bilgisayar öğretimi ve bilgisayar destekli öğretimin başlatılması, bu okullarda görev alacak öğretmenlerin yetiştirilmesi, pilot okullarda yapılan uygulama sonuçlarına göre sistemin yaygınlaştırılması konularında tavsiye kararları almıştır (MEB Ortaöğ. Bilg. Eği. İht. Kom. Raporu, 1984).

Bilgisayarlar klasik eğitim araç ve gereçlerinin yetersiz kaldığı pek çok konuda önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Klasik eğitim ortamında gerçekleştirilmesi zor veya olanaksız olan pek çok iş, bilgisayarlarla başarılabilmektedir. Bir eğitim aracı olarak bilgisayarlar, görsel-işitsel araçların pek çoğunun işlevini yerine getirmekte ve iletişimi etkenleştirerek bireysel öğrenmeyi daha kolay gerçekleştirmektedir. Son derece esnek bir yapıya sahip olan bilgisayarlar, özel hazırlanmış öğretim programları aracılığıyla öğretme-öğrenme sürecinde zengin bir yaşantı oluşturabilmektedir. Bilgisayarlar bugünkü durumda öğretimi büyük oranda bireyselleştirerek geleneksel sınıf öğretiminin olumsuzluklarını ortadan kaldırmaktadır. Eğitim programlarının bireyselleştirmeyi yeterince gerçekleştirememesi, yetenekli ancak yavaş öğrenen çocukların eğitimini zorlaştırmaktadır. Farklı bilgi, beceri ve tutum düzeyindeki bireylerden oluşan bir sınıfta, bilgisayar aracılığıyla her bireye kendi yeteneğinde gelişmelerine olanak sağlanmakta, çeşitli beklentileri karşılanabilmektedir (Aşkar, 1993).

Ancak sıralanan olumlu etkilerin sağlanabilmesi için öğrencilere bilgisayar okur - yazarlığı yeteneklerinin kazandırılması önem taşımaktadır. Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı da; Bilgisayar destekli eğitime geçmeden ve onunla birlikte öğrencilerin bilgisayarla tanışmasını sağlayıp, günlük hayatta ve öğretim süreçlerinde bilgisayarı kullanabilir hale getirmek amacıyla eğitimin her kademesinde bilgisayar okur-yazarlığının yaygınlaştırılması (Tebliğler Dergisi, 1995/2431) için çeşitli çalışmalarda bulunmaktadır. Yapılan bütün çalışmaların amacı, öğrencilerin çok kısa bir zamanda teknolojik gelişmenin ürünü olan bilgisayarlarla tanışmalarını sağlamaktır (Tebliğler Dergisi, 1996/2458).

Öğretme fiilinin gerçekleşmesi, iyi öğretme sürecinde iyi öğretmen ve günümüzde öğretmenin yerini alabilecek bilgisayarlar şöyle olmalıdır (Alkan, 2001:42-43):

- Öğrenmeyi kılavuzlayan öğretmen, öğrencilerin duyularını mümkün olan en etkili biçimde kullanmasını sağlamalıdır.

a) İnsan görme ve işitme yoluyla sadece işitmeye kıyasla daha çabuk öğrenir.

b) İnsan, görme ve işitmeye, söyleme ve yapmada ilave edildiğinde daha da çabuk öğrenir. Öğrenmeyi kalıcı yapan yapmadır.

• Öğrenmeyi kılavuzlayan öğretmen, dersini, üç temel ilkedен yararlanabilecek biçimde düzenlemelidir. Bunlar;

a)Derse hazırlanma,

b) Derse etki etme,

c) Derste pratik yapma

• İnsanlar birçok yönden farklıdırlar. Öğretmen bu farklılıkları dikkate almalıdır. Çünkü öğrencilerin bireysel farklılıkları;

a) Bir şey öğrenmek istemelerinin nedenini etkilemektedir,

b) Öğrenme hız ve düzeyini etkilemektedir.

• Öğrenmeyi kılavuzlayan öğretmen, öğrencilerin:

a) Genellikle öğrenmekte oldukları ile bildikleri arasındaki ilişkileri görebildiklerini göz önüne almalıdır,

b) Genellikle aktif öğrenciler, öğrendiklerini uygulamaya koyma fırsatı ihtiyacında olduklarını dikkate almalıdır,

c) Öğrencilerin ciddi olduklarını ve daima özel bir hedef peşinde olduklarını bilmelidir,

d) Öğrencilerin atak olmadıklarını, süreçleri ve problemleri düşünme zamanına ihtiyaç gösterdiklerini dikkate almalıdır.

Bu nedenden dolayı öğrenme-öğretme sürecinde teknoloji ve teknolojinin en üst ürünü olan bilgisayar kullanımı kaçınılmaz duruma gelmiştir.

Bilgisayarların eğitimde kullanılmalarıyla ilgili terimler iki farklı, ancak birbirine bağlı şekilde sınıflandırılabilir (Aşkar, 1990). Bunlar öğretim ve öğrenme açısından terimlerdir.

Öğretim Açısından Terimler:

- Bilgisayar destekli öğretim
- Bilgisayarla düzenlenmiş öğretim
- Bilgisayara dayalı öğretim
- Bilgisayar Öğretimi

Öğrenme Açısından Terimler:

- Bilgisayardan öğrenme
- Bilgisayar ile öğrenme
- Bilgisayar hakkında öğrenme
- Bilgisayardan düşünme yollarını öğrenme
- Bilgisayarla öğrenmenin düzenlenmesi

1.5.2. Bilgisayar Destekli Öğretim

Bilgisayar destekli öğretim; öğretim sürecinde, öğrencilerin bilgisayarla etkileşimde bulunması, bilgisayarların bu süreçte bir öğretim aracı ve bir öğretim ortamı olarak iş görmesi etkinlikleri olarak tanımlanabilir. Bilgisayar destekli öğretim sürecinde bilgisayar seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir öğe olarak kullanılır.

Eğitim için bilgisayarın kullanım türleri içinde en fazla dikkati çeken ve üzerinde çalışılan, bilgisayar destekli öğretim türüdür. Bu tür, bilgisayarın öğretim kurumlarındaki en yaygın kullanma biçimini oluşturmakta ve öğrencilerin belli konuları öğrenmelerinde destek olacak ortamları sağlamaya yönelik olarak kullanılmaktadır. Bu kullanım biçimi için gerekli öğelere baktığımızda donanım, yazılım, laboratuvar, öğretmen eğitimi, yardımcı personel eğitimi gibi daha birçok unsuru içerdiği görülmektedir. (Keser, 1998; Numanoglu, 1992; Sezen, 1996: 99).

İlgili araştırmalar incelendiğinde bilgisayar destekli öğretim ile ilgili pek çok tanım yapıldığı görülmektedir.

Bilgisayar destekli öğretim; öğrencilerin programlı öğrenme materyalleri ile bilgisayar kullanarak etkileşimde bulunduğu; diğer bir deyişle, bilgisayar programları aracılığıyla öğrenmeyi gerçekleştirdiği, öğrenmelerini izleyip kendi kendini değerlendirebildiği bir öğretim biçimidir (Senemoğlu, 1997: 34).

Öğrencinin karşılıklı etkileşim yoluyla eksiklerini ve performansını tanınmasını, dönütler alarak kendi öğrenmesini kontrol altına almasını; grafik, ses, animasyon ve şekiller yardımıyla derse karşı daha ilgili olmasını sağlamak amacıyla eğitim-öğretim sürecinde, bilgisayardan yararlanma yöntemine kısaca BDÖ diyebiliriz (Baki, 2002:11).

Bilgisayar Destekli Öğretim kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemi olup öğretim sürecinde bilgisayarın seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir öğe olarak kullanılmalıdır. Bilgisayar Destekli Öğretim’de bilgisayar, öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı öğretim sürecini ve öğrenme motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir (Uşun,2000:50-52).

Bilgisayar destekli öğretimde bilgisayar diğer öğretim teknikleri ile etkileşim içinde kullanılmakta ve eğitim-öğretim çalışma saatlerine uydurulabilmektedir. Bu olarak sadece eğitim-öğretimin niteliğini arttırmakla kalmayıp eğitim-öğretimde her öğrenci kendi öğrenme hızını seçebilmekte ve kendi yetenek ve çalışma şartlarını belirleyebilmektedir. Büyük esneklik, sistemin değişen içeriklere kolayca adapte edilmesine olanak tanımaktadır (Keser, 1991:178).

Demirel vd (2004), bilgisayar destekli öğretimin tanımını aşağıdaki şekillerde sınıflandırmaktadır:

Bilgisayar Destekli Öğretim (BDÖ), bilgisayarla öğretme sürecidir.

BDÖ, öğretme aracı olarak bir bilgisayar programını kullanan bireysel öğretme sistemidir.

BDÖ, bir bilgisayarı (ve bir bilgisayar programını) kullanan birisi tarafından öğrenilebilecek bilgi ve beceriler sunan eğitsel bir bilgisayar programıdır.

BDÖ, bir alanın (matematik, fizik, kimya, yabancı dil vb.) öğretiminde bilgisayarın, öğretmen ve öğrenciye yardımcı bir araç olarak kullanılmasını ifade etmektedir. Bir başka deyişle, BDÖ’de bilgisayarın, öğrencinin daha etkin öğrenmesini sağlamak amacıyla kullanılması demektir.

BDÖ, “Öğrencinin bir bilgisayar başında, göstereceği türlü tepkileri göz önünde bulundurarak hazırlanmış ders yazılımı ile karşılıklı etkileşimde bulunarak kendi öğrenme hızına göre kullanabileceği öğretim türü, bu soruna ilişkin uygulama ve araştırma alanı” olarak da tanımlanabilir.

Uşun (2000)’a göre, bilgisayar destekli öğretim; bilgisayarın öğretimde öğrenmenin meydana geldiği bir ortam olarak kullanıldığı, öğretim sürecini ve öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencinin kendi öğrenme hızına göre yararlanabileceği, kendi kendine öğrenme ilkelerinin bilgisayar teknolojisiyle birleşmesinden oluşmuş bir öğretim yöntemidir.

Yalın (2003)’e göre bilgisayar destekli öğretim (BDÖ); bilgisayarların sistem içine programlanan dersler yoluyla öğrencilere bir konu ya da kavramı öğretmek ya da önceden kazandırılan davranışları pekiştirmek amacıyla kullanılmasıdır.

Bilgisayar destekli öğretim ile ilgili pek çok tanım yapılmakla birlikte, bu süreci etkileyen ya da etkilediği düşünülen değişkenler, öğrenci motivasyonu, yenilik, etkileşim, bireysel öğrenme farklılıkları, ders yazılımının türü, kapsamı ve niteliği, öğretmenin bilgisayar destekli öğretimi algılama biçimi, tutumu, beklentisi ve değişen rolü, ders yazılımının eğitim programlarıyla bütünleşmesi, bilgisayar destekli öğretim uygulamasının okul içinde yürütülme biçimi olarak belirtilmektedir (Aşkar vd, 1993; Uşun, 2000; Demirel vd, 2004).

1.5.3.Bilgisayar Destekli Öğretimin Geliştirilme Basamakları

Bilgisayar destekli öğretim sisteminde, program geliştirme parçalarının her biri birbirine etki ederek bir bütün oluşturmaktadır. Her unsur tek bir sistem olarak kullanılabilmesine rağmen, sistemin unsurları beraber kullanıldığında istenilen gerçek güce ulaşmaktadır. Bu bağlamda sistemde değişik unsurların bütünlüğü, temel olarak öğrenciyi kayıtlarını ve veri tabanını oluşturmaktadır. İyi bütünleşmiş bir sistem, öğrencinin öğrenme özelliğini geçmiş deneyimlerini ve tarafsız yükselme veya öğrenme seviyesini içerir.

Öğretim sistemlerini tasarlarken BDÖ dersinin sistematik bir yaklaşımla dizayn edilmesi için bazı aşamalar bulunmaktadır. (Bayram, 1999: 44)

- 1- Basamaklar: BDÖ'nin geliştirilmesi basamaklar halinde incelenmelidir.
 - İstekleri analiz etmek ve BDÖ'nün amacını belirlemek.
 - Organizasyonun ihtiyaçlarını belirlemek
 - Eğitimin gerekleri yerine getirmek
 - Maliyetleri hesaplamak
 - Donanımı ve yazılımı oluşturmak
 - Ders programını geliştirmek
 - BDÖ sistemini kurmak
 - Etkileşimi sağlamak
 - Uygulamaları hazırlamak
 - Soruları hazırlamak
 - Geri besleme sistemini geliştirmek
- 2- Yöntemin Geliştirilmesi: Bu adım BDÖ sisteminin ikinci basamağına yani test ve nesnelere geliştirme basamağına bağlıdır. Bu oluşumda gerekli olan özellikleri kısaca şu şekilde açıklayabiliriz.
 - Öğretim stratejisi hakkında karar verme
 - Derslerin ilgi çekiciliğini tespit etme
 - Ders konularının seçimi için ilave maddeler
 - Akış diyagramı kurma

1.5.4. Bilgisayar Destekli Öğretimin Uygulama Yöntemleri

Bilgisayarların hızlı bir şekilde gelişimi eğitim sistemimizi

etkilemiştir. Dolayısıyla farklı imkanlar farklı uygulamaları da beraberinde getirmiştir. BDÖ yöntemsel olarak 4 çeşit olarak uygulanabilir (Yanpar, 2007: 207)

Laboratuvar Yöntemi: Eğitimde bilgisayar teknolojisini kullanmanın en basit ve klasik yöntemi bir eğitim kurumuna laboratuvar kurmaktır. Bu yöntemin asıl amacı hedef kitleye bilgisayar okur-yazarlığı kazandırmak ve dersleri laboratuvar ortamında mümkün olduğunca interaktif olarak sunmaktır.

Her sınıfa PC yöntemi: Bu yöntemde her eğitim sınıfına birer adet bilgisayar, sunum cihazı ve gerekli çevre birimleri kurulur. Ayrıca okul bir network ortamı ile bütünleştirilir. Böylece her ders teknolojiyle bütünleştirilmiş olur.

Kişisel PC yöntemi: Bu yöntemde her öğrencinin ve öğretmenin taşınabilir bir bilgisayarı vardır. Ayrıca eğitim ortamı bir ağ ortamına sahiptir. Öğrenci tüm ders materyallerini, ödevlerini ve ders hazırlıklarını kişisel bilgisayarında yapar. Eğitim ortamına geldiğinde öğrenci kişisel bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre eder ve derse katılır. Öğretmen de kişisel bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre ederek dersini anlatır.

İnternet Yoluyla Eğitim Yöntemi: Bu yöntem senkron ve asenkron olarak iki biçimde gerçekleştirilebilir. Senkron yöntemde, eğitici ve öğrenciler, gerçek zamanlı olarak video konferans, karşılıklı online konuşma gibi uygulamalarla günün belirli saatlerinde bağımsız olarak bir sınıf ortamındaymış gibi eğitimi gerçekleştirirler. Asenkron yöntemde dersin içeriği internet ortamına aktarılır. Öğrenciler zamandan ve mekandan bağımsız olarak internet sitesine bağlanarak eğitimlerini gerçekleştirirler. Bu yöntem daha çok açık öğretim programları için kullanılmaktadır.

1.5.5. Bilgisayar Destekli Öğretimin Amaçları

Bilgisayar destekli öğretim yönteminde bilgisayarın temel amacı, materyalleri ya da bilgiyi en iyi şekilde kullanmada öğrenciye ve öğretmene yardım etmektir.

Bilgisayar destekli eğitim ve ders sunumunun başlıca amaçları şu şekilde özetlenebilir. (Koşar, 2002: 124)

- Eğitim ve öğretimde verimi yükselterek, daha etkin bir öğretim sağlamak,
- Geleneksel eğitim ve öğretim yöntemlerini değiştirmek, onları daha verimli ve etkili kılmak,

- Eğitim ve öğretimi, ilgi çekici ve zevkli duruma getirmek,
- Öğretmenlerin, eğitim-öğretim sırasında daha fazla materyal kullanmasını sağlamak,
- Verilerin depolanması ve gerektiğinde kullanılmasını sağlamak,
- Soyutu somutlaştırarak, daha kolay öğrenilmesini sağlamak,
- Öğretmene zaman kazandırarak, ders dışı faaliyetlerini kolaylaştırmak,
- Çağın gerektirdiği teknolojiyi öğrencilere kavratmak,
- Öğrenme sürecini hızlandırmak,
- Gereksinmeye dayalı öğretimi gerçekleştirmek,
- Telafi edici öğretimi sağlamak
- Bireysel öğretimi gerçekleştirmek.

Bilgisayar destekli öğretim genel olarak aşağıda belirtilen yöntemler uygulanarak gerçekleştirilebilmektedir: (Koşar, 2002: 125)

- Eğitimde bilgisayar teknolojisini kullanmanın en basit ve klasik yöntemi, bir eğitim kurumuna laboratuvar kurmaktır. Bu yöntemin asıl amacı, hedef kitleye bilgisayar okur-yazarlığı kazandırmak ve dersleri laboratuvar ortamında mümkün olduğunca interaktif olarak sunmaktır. Laboratuvarın kurulduğu eğitim kurumunda öğrenci sayısı laboratuvarda bulunan bilgisayar sayısından fazla olduğundan, öğrenciler dönüşümlü olarak bilgisayarlardan yararlanabilmektedir. Dolayısıyla bu yöntemde öğrenci bilgisayar ile fazla çalışma imkânı bulamamaktadır.

- Her eğitim sınıfına birer adet bilgisayar, sunum cihazları ve çevre birimleri kurulması : Bu yöntemde, her eğitim sınıfına birer adet bilgisayar, sunum cihazı ve gerekli çevre birimleri kurulur. Ayrıca okul bir ağ ortamı ile bütünleştirilir. Böylece her ders teknolojiyle bütünleştirilmiş olur. Bu yöntemde amaç; öğrencilere bilgisayar okuryazarlığı vermek değil, her dersi bilgisayar teknolojisiyle bütünleştirerek

öğrenmenin kalitesini artırmaktır. Öğretmen, dersine girmeden önce konu ile ilgili gerekli materyalleri bilgisayar ortamında hazırlar ve bilgisayar sistemini kullanarak öğrencilerine aktarır. Böylece öğrenci her dersi görerek öğrenmiş olur.

- Her öğrencinin ve öğretmenin kişisel ve taşınabilir bir bilgisayara (PC) ve eğitim ortamının bir ağ bağlantısına sahip olması (kişisel PC yöntemi): Bu yöntemde, her öğrencinin ve öğretmenin taşınabilir bir bilgisayarı vardır. Ayrıca eğitim ortamı bir ağ ortamına sahiptir. Öğrenci tüm ders materyallerini, ödevlerini ve ders hazırlıklarını kişisel bilgisayarında yapar. Eğitim ortamına geldiğinde öğrenci kişisel bilgisayarını okulun ağ yapısına entegre eder ve derse katılır. Öğretmen ise ders ile ilgili tüm hazırlıklarını kendi kişisel bilgisayarında yapar ve derse girdiğinde kendi kişisel bilgisayarını okulun ağ ortamına entegre eder ve dersini anlatır. Öğretmen ve öğrenci arasındaki tüm haberleşme elektronik ortamda yapılır. Ayrıca bu yöntemle öğretmen ve öğrenciler evlerinden video konferans yoluyla ders yapabilirler. Bu yöntem diğer yöntemlere göre en ideali, ancak en pahalısıdır.

- İnternet yolu ile eğitim yöntemi (senkron ve asenkron).

Bilgisayar destekli öğretimde, öğretmen konuyu işlerken, elinde bulunan donanım ve yazılım olanaklarını, işlenecek olan konu özelliklerini, öğrencilerin özelliklerini, belirlediği amaçların özelliklerini dikkate alarak, uygulayacağı bilgisayar destekli öğretim biçimine karar vermelidir (Aşkar ve Erden, 1986).

Bu uygulama biçimleri şunlardır (Aşkar ve Erden, 1986; Keser, 1988; Demirel, 2000; Uşun, 2000):

- Öğretmen, konuyu geleneksel yöntemle sınıfta işler. Dersi kaçıran, başarısız olan ya da öğrenme ihtiyacı duyan öğrencilere konuyu bilgisayar yardımı ile öğrenme fırsatı sağlanabilir. Yani bilgisayar burada, “özel öğretmen” görevini üstlenir.

- Öğretmen, konuyu sınıfta işledikten sonra, değerlendirme çalışmaları sınıfta bilgisayar yardımı ile yapılabilir.

- Öğretmen, konuyu sınıfta işledikten sonra, alıştırma, uygulama ve değerlendirme çalışmaları bilgisayar yardımı ile yapılır.

- Konu bilgisayar yardımı ile öğrenilir. Öğretmen, öğrenme eksikliklerini tartışma yöntemi ile giderebilir, öğrencileri denetleyerek hatalarını düzeltebilir. Yani burada öğretmen, “danışman” rolünü üstlenmektedir.

Bilgisayar Destekli Öğretimde çeşitli öğretim modelleri kullanılmaktadır. Keser (1988:92) tarafından önerilen ve yaygın kabul gören modeller şunlardır:

- Öğretimsel Model
- Hipotezci Model
- Açıklayıcı Model
- Arındırılmış model

Bu modellerin her birisi öğrenme öğretme sürecine katkısı yönünden bilgisayarın değişik özelliklerini ortaya koymaktadır. Örneğin; Öğretimsel Model, temelde programlı öğretime dayanmakta ve bilgisayar, sabırlı bir yardımcı gibi kullanılmaktadır. Hipotezci Modelde, öğrenciye hipotez formüle etmeye yardımcı olunmakta ve bu model bilginin, öğrencilerin yaşantıları yoluyla yaratılması gerektiği düşüncesine dayanmaktadır. Açıklayıcı Modelde bilgisayar; öğrenci ile gerçek yaşamın gizli modeli ya da benzeşimi olarak rol oynar. Öğrencinin, konuyu keşfederek öğrenmesi esas alınmaktadır. Arındırılmış modelde ise bilgisayar; öğrencinin çalışma yükünü azaltma aracı olarak kullanılmakta ve öğrenciye hesaplama, bilgi işlem vb. olanaklar sağlamakta ve onu desteklemektedir. Bu modellerin ortak özelliği, öğrenciye öğrenmesinde etkin bir yardımcı olmaları ve öğrenciyi merkeze almalarıdır (Uşun, 2000:54).

Bilgisayar destekli öğretim sürecini etkileyen etmenler olarak da (Demirel vd. 2001: 121)

- Öğrenci motivasyonu,
- Yenilik,
- Etkileşim düzeyi,
- Bireysel öğrenme farklılıkları,
- Öğretmenin rolü,
- Ders yazılımının türü, kapsamı ve niteliği,
- Öğretilecek materyalin ve yazılımların hazırlanması

olarak sıralamışlardır. Ayrıca ders yazılımlarının niteliği ile müfredat ve okul programlarına bütünleştirilmesini en önemli boyut olarak görmüşlerdir. Bu nedenle bu tip yazılımların hazırlanması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesinin çok dikkatli ve titiz bir çalışmayı gerektirdiğini belirtmişlerdir.

1.5.6. Bilgisayar Destekli Öğretim İçin Gerekli Öğeler

Bilgisayar destekli öğretim için gerekli öğeler incelendiğinde; yazılım, donanım, öğretmen eğitimi, laboratuvar ve yardımcı personel eğitimi gibi birçok unsuru içerdiği görülmektedir. Bu öğeler içinde en fazla dikkat çeken ise ders yazılımı olarak kabul edilmekte ve hatta bilgisayar destekli öğretimin başarısının ders yazılımının kalitesi ile doğrudan orantılı olduğu ileri sürülmektedir (Numanoğlu, 1990: 13).

Altinkaya (1998)'ya göre; öğrenci ile bilgisayar arasındaki etkileşimi sağlayan eğitim yazılımı, eğitim-öğretim faaliyetlerinde denetim ve kontrol rolünü üstlenen öğretmen ve öğrenme yaşantılarını gerçekleştirmek amacı ile tasarlanmış yazılımların çalıştırılabileceği donanımlar bilgisayar destekli eğitimin en önemli üç unsurudur.

1.5.6.1 Öğretmen

Bilgisayarın bilgi aktarıcı olarak değil de öğrencinin araştırma yapabileceği ve kendi bilgisini kurabileceği bir makine olarak sınıflara girmesi eğitiminde önemli değişiklikleri de beraberinde getirecektir. Bu değişikliğin gerçekleşmesi doğrudan doğruya öğretmenin bu teknolojiyi nasıl algıladığına ve teknolojiden ne zaman, nerede ve nasıl yararlanabileceğine bağlıdır. O nedenle, eğitim sisteminde gerçekleştirilecek herhangi bir değişim, öğretmenlerin eğitimle ilgili görüş ve kavramlarında oluşacak gelişimlere bağlıdır. Bu kabul, öğretmen eğitiminin en önemli prensibidir.

Bilgisayarın eğitime olası katkısı, eğitim sisteminin en kritik ögesi olan öğretmenin işlevini değiştirmiştir. Bilgisayar, öğretmenin yerine geçen değil, öğretmene yardımcı ve öğretimi destekleyici bir araç olarak kullanılmıştır.

Eğitim sürecinin en kritik ögesinin öğretmen olduğu konusunda pek çok kişi görüş birliği içindedir. Henüz öğretmenin yerini tutabilecek bir araç

geliştirilmemiştir. Eğitim, öğretimden ayrılarak genel anlamda düşünüldüğünde, öğretmenin yeri kolay doldurulamayacak bir eğitim ögesi olduğunu görmek zor değildir. Eğitim sistemimize giren yenilikler, ister içerik, ister yöntem ya da teknoloji biçiminde olsun, ancak öğretmene yardımcı olabildikleri ölçüde etkili olabilirler.

Amaç, belirlenen bilgi, beceri, tavır ve tutumları geliştirmede; yani daha iyi eğitilmiş, daha nitelikli, başarılı, eleştirel düşünebilen, yapıcı ve üretici insanlar yetiştirmede tüm çaba ve olanakları seferber etmektir.

Bilişim teknolojisinin öğretimde yardımcı olarak kullanılması, öğretmenin geleneksel rolünden yavaş yavaş sıyrılıp, değişen görev ve işlevler yüklenmesini gerektirir. Televizyon, video kasetleri, film, dia, bilgisayar gibi görmeye-duymaya ve etkileşime açık teknolojik araçların devreye girmesi ile öğretmen temel bilgi kaynağı olmaktan çıkmış, öğrenmeyi izleme, yönlendirme ve geliştirme yönünde bir rehber, bir yol gösterici görevini üstlenmiştir (Kırmık, 1998: 115).

1.5.6.2 Donanım

Bilgi teknolojilerindeki hızlı ilerlemelerin sonucu olarak bilgisayar destekli eğitimle ilgili donanım da nitelik ve kapasite olarak sürekli gelişmektedir. Bu, yazılımdan öğretmen eğitimine kadar diğer birçok konuyu da doğrudan ilgilendirmektedir. Çünkü bugün gelişmiş ve yeterli sayılan bir donanım elemanı birkaç yıl içinde kendini yenilemezse yetersiz ve demode duruma düşmektedir. Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili donanım seçerken, standart ve spesifikasyonları başlangıçta çok dikkatli olarak belirlemek gerektiği ve seçilecek donanımın hiç değilse temel elemanlarının uzun bir süre hizmet verebilmesi ve kolayca genişletilebilecek yapıda olması gerekmektedir.

1.5.6.3 Yazılım

Eğitim yazılımı, öğretilecek konuların bilgisayar programlama dillerinden yararlanarak öğretim amacıyla bilgisayara uyarlanması sonucu oluşturulan ders programıdır .

Yazılım, bilgisayar destekli öğretimin başarılı olmasında en önemli etkenlerden biridir. Yazılımların programın hedefleri doğrultusunda, öğretme-öğrenme ilkelerine ve yazılım geliştirmede dikkate alınan standartlara uygun olarak geliştirilmesi gereklidir (Erden, 1994).Ders yazılımı geliştirme, esnek süreçleri gerekli kılmaktadır.

Bu süreç; başlangıç çalışmaları, yazılım standardının belirlenmesi, içerik analizi, ayrıntılı tasarım, ekran tasarımları gerçekleştirme ve değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır. Yazılım geliştirme ile ilgili aşamalar oldukça ayrıntılı ve çeşitlidir. Gerekli geliştirme ilkeleri dikkate alınmadan hazırlanan yazılımlar ile bilgisayar destekli öğretim yapmak, öğrenci, öğretmen ve öğretme-öğrenme süreçleri açısından birçok olumsuzlukların yaşanmasına neden olabilir. Bu nedenle ders yazılımlarının planlanması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi çalışmaları çok dikkatli ve titiz bir çalışmayı gerektirir. Geliştirilmiş olan programlar alan uzmanları, program geliştirme uzmanları, öğretim teknolojileri ve psikologlar tarafından incelenmeli, olumlu görülmesi sonucunda kullanılmalıdır.

Öğretmenler yazılımların seçimi ve kullanımı hakkında ya çok az eğitim ve rehberlik görerek ya da hiç görmeden büyük miktarda yazılımlarla karşılaşmaktadırlar. Okullar ister ders-yazılım isterse daha genel uygulamalı yazılımlara ihtiyaç duysunlar, kendi eğitim amaçlarına uygun yazılımların seçilmesi ihtiyacıyla karşı karşıyadırlar. Ancak bu seçimde birçok sorunlarla karşılaşacakları kesindir. Coburn eğitim amaçlı yazılımların seçiminde karşılaşılan bu sorunları şu başlıklar altında ele almıştır:

- Değişik kaynaklardan üretilen fazla sayıda yazılımlar,
- Eğitim amaçlı yazılımlarda sınırlı seçenek,
- Sınıf kullanımına yönelik az sayıda geçerli dil ve araç,
- Az sayıda benzeşim ve eğitim amaçlı oyun yazılımları,
- Yazılımlarla donanım uyum sorunları,
- Nitelik açısından yetersiz yazılımlar

Bu sorunlara bakıldığında daha yazılımın üretimi aşamasında olduğu yani yazılım seçiminde üretim sırasında da belirtilen kriterlere uyulması gerektiği görülmektedir. Bu aşamadan sonra ise öğretmenin görevi dersine hedef ve hedef davranışlarına uygun programı seçmek ve kullanmak olmalıdır.

Erden (1994)'e göre;

- Yazılımlar öğretim programında kazandırılmak istenilen davranışların

öğretilmesine hizmet edeceği için öğretim programının hedefleri ile yazılımların hedeflerinin tutarlı olması gerekir. Aksi halde program dışı davranışlar kazandırılmış olur.

- Yazılımın öğretim programına hizmet etmesi için yazılımın kapsamı ile dersin kapsamı tutarlı olmalıdır.

- Öğrenme birikimli bir süreç olduğu için yazılımla kazandırılmak istenilen bilgi ve beceriler öğrencilerin ön bilgilerine dayalı olmalıdır.

1.5.7.Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemleri

Bilgisayarların öğretim amaçlı kullanılmasında ortaya çıkan yöntemler özellikle ne öğretilmek istenildiğine bağlı olarak şekillenmiştir. Bilgisayarla öğretimde, belli öğretimsel hedeflere göre tasarlanmış, belirli yazılım türleri kullanılmaktadır. Her ne kadar bunlardan birkaçının özelliklerini bir arada kullanan karma yöntemler de bulunsa da temel olarak bilgisayarla öğretim yöntemleri: (Koşar, 2002: 125)

- Alıştırma ve Uygulama Programları(Drill and Practise)
- Benzeşim Programları (Simulations)
- Öğretimsel Oyun Programları (Games)
- Özel Öğretici Programlar (Tutorials)
- Problem Çözme Programları

1.5.7.1. Alıştırma ve Uygulama Programları (Drill and Practise)

Bilgisayar Destekli Eğitimde en yaygın kullanımı olan uygulamalar alıştırma ve tekrar amaçlı olanlardır. Bu uygulamada bilgisayara belirli bir konuda alışırmalar programlanmıştır. Öğrenciye bir alışırma verilir yanıtlanması istenir, yanıt değerlendirilir ve bir diğer araştırmaya geçmeden dönüt sağlanır.

Bu uygulamada bilgisayar, öğretmene yardımcı bir ortam olarak hizmet verir. Burada öğretmenler tarafından işlenen derslerle tutarlı olmak önemlidir. Derste işlenmeyen konularla ilgili araştırmalar öğrencilere verilmez, yani bu uygulama

derste işlenen konuların tekrarında ilgili araştırmalarda destek olarak kullanılır. Bu uygulamaların en önemli sınırlılığı yeni kavramların öğretilmesinde yetersiz kalmalarıdır. Bu programda öğretim yoktur, onun yerine öğrencinin temel matematik yeteneği, kelime ve dil bilgisi, yabancı dili kullanma gibi yetenekleri alıştırmaya yaparak geliştirilir. Bol miktarda örnek soru, çözüm ve testlerden oluşur. Pratik yapma yoluyla öğrencilerin izleme ve hatırlama yetenekleri geliştirilir.

Bu tür yazılımlar, özellikle de 1970'li yıllarda yaygın şekilde üretilmeye başlanmıştır. Bunun en önemli nedeni, bu tür programların yazılımının kolay olması ve eğitim ortamında yaygın şekilde kullanılmasıdır. Bu tip programlar öğretim amaçlı olmadıkları için, eğitim denince akla gelen bilgi verme ve açıklama yapma yeteneğine sahip değildirler. Dolayısıyla öğrencinin, programın gerektirdiği ön bilgiye sahip olması gereklidir. Alıştırma ve uygulama programlarının amacı, kısa süreli belleğe yerleşen bilginin uzun süreli belleğe geçişini sağlamak, yani kalıcılığını artırmaktır.

1.5.7.2. Benzeşim Programları (Simulations)

Üstünde incelemeler yapılarak öğrenilmesi gereken olgu, olay ve varlıkların benzeşimi bilgisayar aracılığı ile gerçekleştirilebilir. Tehlikeli ve karmaşık fizik, kimya deneyleri, mühendislik alanlarına ilişkin öğrenme-öğretme konuları gerçeğe son derece yakın biçimde bilgisayarla şematize edilebilir. Örneğin, bir hidrolik veya elektrik devresi bilgisayar terminalinde izlenebilir. Bu uygulamada öğrenci olası yanlışlarını kolayca görebilir. Kendisine ve başkasına zarar vermeden, gereksiz malzeme kullanımına yol açmadan olayı izleyebilir ve yapabileceği etkinlikleri daha somut olarak görme olanağına kavuşur.

Bilgisayarın benzeşim etkinliklerinde kullanımında öğretmen anlatacağı konuya ilişkin gerçek ve idealize durumları öğrencileri için hazırlama olanağına kavuşmaktadır. Bu kullanımda, karmaşık olgu ve olaylar bilgisayar yardımı ile sınıfa veya evlere getirilebilmektedir. Bu uygulama, bilgisayarı şimdiye kadar bilinen en etkili eğitim aracı yapacak güçtedir. Bu tür kullanımda bilgisayar, öğrenilmesi söz konusu olan durumları daha somutlaştırma, ilişkilere hareket unsuru katma rolü oynayıp, sonuçları açık biçimde ilgililerin yararına sunmaktadır. Kısaca belirtmek gerekirse, gerçek yaşantıdaki olgu ve olayların çok iyi düzenlenmiş benzerlerini

yaratma bilgisayar yardımı ile olanaklı hale gelmektedir.

1.5.7.3. Öğretimsel Oyun Programları (Games)

Oyun, çocukların ve gençlerin yaşamında önemli bir etkinliktir. Kişilik ve arkadaşlık ilişkileri ile bedensel gelişimde önemli işlevlere sahip bulunmaktadır. "Zihinsel becerileri kazandıracak, el-göz koordinasyonunu sağlayıp, geliştirecek programların bilgisayarla izlenmesi" yararlı görülmektedir. Günümüzde bilgisayar oyunları çocuk ve gençlerin, hatta yetişkinlerin tutku ile oynadıkları, izledikleri etkinliklerdir. Bilgisayar, oyun sürecine oyuncakların bilgisayarla donatılması ve oyunların bilgisayara yüklenmesi biçiminde katılmıştır. Oyun türlerine "bilgisayar oyunu" denilen bir etkinlik katılmış ve kendisine önemli bir yer edinmiştir.

Özellikle güdülenmenin ve ilgi çekmenin amaçlandığı durumlarda öğretimsel oyunlar kullanılabilir. Eğlence ve oyunun gücü kullanılarak öğrencinin dikkati konuya çekilir, konu hakkında olumlu tutum kazandırılır. Ancak hedeflenen amaçların gerçekleştirilebilmesi için öğretimsel oyun programının niteliklerinin yüksek kalitede olması gerekir. Aksi takdirde beklenen ilgi ve güdülenme sağlanamaz. Öğretimsel oyun programlarında önemli olan güdülenmeyi sağlamaktır.

Bu tür uygulamalar, genelde ilköğretim düzeyindeki öğrenciler için hazırlanmaktadır. Eğitim oyunlarının genel özellikleri; eğlenerek öğrenme, problem çözme, kritik düşünme, kavram öğretimi, strateji geliştirme ve olgunlaşmadır.

1.5.7.4. Özel Öğretici Programlar (Tutorials)

Öğrenciye bir konuda kendi başına ders alma imkânı sağlayan programlardır. Öğrenen kişiye ön bilginin verilmesi, hedeflerden haberdar etme, yardımda bulunma ve güdülenmeyi gerçekleştirme gibi etkinlikler özel öğretici programların temel özellikleridir. Ayrıca özel öğretici programlar öğrenciye ayrıntılı bilgi sunar, sorular sorar, soruların yanıtlarına göre öğrenciye geri bildirim verir, yardımda bulunur, değerlendirme yapar, dersi tekrar eder.

Bilgisayarla öğretim yöntemlerinin en yaygın olarak kullanılan türlerinden olan Özel Öğretici Programlar (ÖÖP), öğretmenin olmadığı zamanlarda, öğrenciye istediği her zaman çalışma fırsatı sağlaması bakımından oldukça faydalıdır.

Öğretmenin yerini almasa da öğrenciye destek materyal olarak oldukça kullanışlıdır.

1.5.7.5. Problem Çözme Programları

Problem Çözme Programları, öğrencilerin düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmeye yönelik ve herhangi bir BDE uygulaması altında olmayan program türleridir.

Problem çözme türü uygulamaların en sık kullanıldığı alan fen bilimleri eğitimidir. Örneğin, biyolojide organlar ve genetik, kimyada reaksiyonlar, en yaygın örneklerdir.

Demirel (2000) problem çözmeye yönelik programları şöyle açıklıyor:

Eğitimin en önemli görevlerinden biri öğrencilerde karşılaştıkları problemleri çözme becerisini geliştirmektir. Ancak problemin çözümünün öğretilmesi kadar problemi çözmek için gerekli bilginin de öğretilmesi gerekmektedir. Bilgisayarın problem çözme becerisinin öğretiminde yerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

Öğrenci gerçek hayatta karşılaşılabileceği problemler üzerinde çalışabilir.

- Problem ile ilgili bilgiye ulaşması çabuk ve kolay olur.
- Öğrencinin, problem çözümünün hangi basamaklarında güçlükle karşılaştığı tespit olunur ve öğrenci güçlüğünün giderilmesi için yönlendirilir.
- Öğrenciye çok fazla sayıda problem çözme imkânı tanıdığı için öğrenci deneyim kazanır.

1.5.8. Bilgisayar Destekli Öğretimin Yararları

Günümüzde gelişmiş ülkeler eğitimin kalitesinin yükseltilmesinden dolayı bilgisayar destekli öğretim yöntemine çok fazla önem vermektedirler. Bilgisayar destekli öğretimin eğitim sistemine olan olumlu etkilerini şöyle sıralayabiliriz: (İşman, 2008: 441)

- Bilgisayar destekli öğretim, etkileşimli çalışmayı destekler. Öyle ki, geleneksel öğretim metotlarının uygulandığı normal sınıflarda, öğretim faaliyetleri

içinde, sınıftaki öğrencilerin tümünü birden aktif tutmak mümkün değildir. Oysa bilgisayar destekli öğretim yönteminde her öğrenci, öğrenme faaliyetleri içindeki her bir adım için bilgisayarın yönelteceği sorulara cevap vermesi gerektiği ve ancak konu üzerinde düşünerek sonraki adımlara geçebileceği için sürekli aktif olmak zorundadır.

- Geleneksel öğretimin sakıncalı taraflarından biri sınıftaki tüm öğrencilerin aynı hızla çalışmalarının beklenmesidir. Hâlbuki aynı sınıfta bulunan öğrenciler öğretilen ders ve konulara göre farklı yeteneklerde olabilmektedirler. Öğretmen ise konuları işlerken orta halli bir öğrencinin öğrenme ve çalışma hızına göre dersin işleniş hızını ayarlar. Bilgisayar destekli eğitimde ise her öğrenci kendi kavrama hızına göre dersin akışını ayarlayabilmektedir.

- Normal sınıflarda, konularla ilgili sorulabilecek bazı sorular, konuların bazı bölümleri, bir grup öğrenci için ayrıntılı olarak açıklanması üzerinde tartışılması gerekirken diğer bir grup öğrenci için gerek olmayabilir. Bilgisayar destekli eğitimde ise sürekli etkileşimli bir öğrenim faaliyeti içinde olan öğrenci istediği anda istediği soruların cevaplarını alabilir ya da istediği konuların tekrarını hemen sağlayabilir. Böylece öğrenme daha kalıcı ve sağlam gerçekleşmiş olur.

- Bazı deney ve çalışmaları laboratuvar ortamında deneysel olarak incelenebilmesi tehlikeli ya da pahalı olduğundan ya da başka nedenlerle mümkün değildir. Bilgisayar destekli eğitimde ise bilgisayara kolaylıkla uygulanabilen benzeşim yöntemleri ile bu tür deneyler öğrencilere kolaylıkla gösterilebilmektedir.

- Bilgisayar destekli eğitimde öğretmenden öğretmene değişen öğretim niteliği yüksek bir düzeye çıkartılabilmektedir. Öğretmenlerin derslerindeki kullandıkları öğretim yöntemleri arasındaki olumlu ya da olumsuz farklılıklar bilgisayar destekli öğretim ile en az düzeye indirilmektedir.

- Bilgisayar destekli eğitim sayesinde konular daha hızlı ve sistematik bir şekilde öğretildiğinden müfredat daha kısa bir sürede tanımlanabilmektedir.

- Kişisel yapısından ya da sınıftaki ortamda mevcut başarısını ortaya koyamayan ve bundan etkilenerek başarısızlığa sürüklenebilecek öğrencilerin bilgisayar destekli öğretim ortamında başarılı olabilecekleri yapılan çalışmalar sonucunda gözlenmiştir.

- Öğrenciler bilgisayar ortamında çalışırken sayısal problem çözümüne yönelik matematik, fizik v.b. derslerde işlem yükünden kurtularak doğrudan problem çözümüne yönelecektir.

- Bilgisayar destekli öğretimde çizimler, resimler, şekiller, sorular ve öteki gereçler öğrencilere sırası geldikçe sunulmaktadır. Ekrandaki bu görüntülemelerde renk ve ses faktöründen yararlanılmakta, böylece öğrencilerin dersi izlerken hayal kurup başka şeyler düşünmeleri önlenerek dikkat düzeyleri oldukça yüksek tutulabilmektedir.
- Bilgisayar destekli öğretimde öğrenme küçük birimlerle sağlandığından, başarıda bu birimler üzerinde sınanarak adım adım gerçekleştirilebilmektedir.
- Öğrenci ile ilgili kişisel bilgiler ile istatistiksel bilgiler aynı ortamda saklanabilmektedir.
- Öğretimi güçlendirebilmek için destekleyici öğretim birimlerinden ve bilgisayar destekli öğretim dışında kalan diğer öğretim olanaklarından da yararlanılabilmektedir.
- Bilgisayar destekli öğretim, öğretmeni dersi tekrar etme ödev düzeltme v.b. rutin görevlerden kurtararak ona öğrencilerle daha yakından ilgilenme ve verimli çalışma zamanı kazandırmaktadır.

Yıldırım (1999), Bilgisayar Destekli Öğretimin yararlarını şöyle sıralar:

Öğrenme hızı:

BDÖ' in sunduğu en önemli fayda, belki de, öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına uygun olarak konuyu işlemeleri ve gerek duyduklarında aynı konuya tekrar çalışma olanağı bulabilmeleridir. Özellikle yavaş öğrenen öğrenciler için BDÖ uygulamaları, bu öğrencilerin düzeyine ulaşılmasında önemli bir avantaj sağlamaktadır. Diğer taraftan, öğrenilecek konuyu hali hazırda bilen ya da sınıftaki diğer öğrencilere oranla daha hızlı öğrenen öğrenciler ise, diğer öğrencileri beklemeden bir sonraki konuya geçebilirler (Yıldırım, 1999:62-64).

Katılımcı öğrenme:

Her ne kadar BDÖ uygulamaları öğrencilerin kendi kendilerine ve kendi öğrenme hızlarına uygun öğrenme ortamları sunsa da, grup çalışmasını destekleyebilmesi açısından da etkin materyallerdir. Birçok BDÖ yazılımı, öğrencinin verdiği cevaplar doğrultusunda dersi sunar ya da öğrenciye belli aralıklarla dönüt sağlar. Bu yüzden, BDÖ ortamındaki her öğrenci aktif şekilde derse katılır ve öğrenciye dersteki performansını gösterebilme imkanı vermesi ve dönüt sağlayabilmesi, öğrencinin derse katılımını sürekli hale getirir.

Öğretimsel etkinliklerin çeşitliliği:

Diğer materyallerle karşılaştırıldığında, görsel – işitsel öğelerin en etkin kullanılabilirdiği ortam BDÖ ortamıdır. Öğretim ortamının farklı etkinliklerle zenginleştirilmesi, öğrencinin başarıya ulaşmasında önemli bir etkidir. İşte bu bakımdandır ki, BDÖ ortamları, sağladıkları öğretimsel etkinliklerin niteliği ve niceliği açısından en etkin ortamlardır (Yıldırım, 1999:62-64).

Öğrenci etkinliklerinin ve performansının izlenebilmesi:

BDÖ ortamındaki bir öğrencinin bir konu üzerinde harcadığı zaman ve gösterdiği performans, bilgisayar tarafından kayıt edilebilir ve istendiği zaman öğretmenin kullanımına sunulabilir. Öğrenci performansı hakkındaki bu bilgiler, öğretmenin öğrencileri gözlemlemesi ve onları ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmesi bakımından oldukça önemlidir. Klasik öğrenme ortamlarında, öğretmenin her öğrencinin performansını gözlemlemesi ve buna bağlı olarak öğrenciyi yönlendirmesi oldukça zordur. Özellikle kalabalık sınıflarda öğretmenin bu etkinlikleri başarması neredeyse imkânsızdır. Bu bakımdan, BDE ortamının sunduğu bu özellik, öğretim etkinliğinin geliştirilmesi için önemli bir unsurdur. Bunun yanında, bilgisayarın kaydedip saklayabildiği bu bilgiler, okul yönetimi için de önemlidir. Bu bilgilerin erişilebilir ve saklanabilir olması, eğitim programlarının ve öğretim etkinliklerinin geliştirilmesi ve okul – aile işbirliğinin geliştirilmesinde okul yönetimi için büyük önem taşımaktadır (Yıldırım, 1999:62-64).

Zamandan ve ortamdan bağımsızlık:

Klasik öğretim ortamlarındaki öğrenciler, belli konuları belli zaman dilimleri içinde öğrenmeli ve belirlenmiş öğretimsel etkinlikler yine belirli zaman dilimleri içinde gerçekleştirilmelidir. Diğer taraftan, BDÖ ortamındaki bir öğrenci istediği öğretimsel etkinlikleri istediği zaman, ders saati dışında kalan zamanlarda da uygulayabilir ya da tekrar edilebilir. Hatta bu etkinlikleri evinde, bilgisayar başında uygulama şansı bulabilir (Yıldırım, 1999:62-64).

Demirel vd. , Bilgisayar Destekli Öğretimin yararlarını şöyle sıralar:

- Bilgisayarlar, öğrencilerin aktif bir şekilde öğrenme sürecine girmelerini sağlar. Aslında bütün öğrenmelerin aktif olduğu düşünülebilir. Zira öğrenci, hangi yöntemle olursa olsun (düz anlatım, kitap okuma, veya bilgisayar

destekli öğretim vb.) öğrenmek için bir düşünme sürecinden geçmek zorundadır. Ancak aktivitenin türü ve düzeyi kullanılan yönteme göre değişecektir. BDE, öğrenme sürecinde öğrencinin aktif ilgisini özellikle teşvik eder. BDE’de sunulan her bilgiden sonra öğrenciden yanıtlar istenir ve öğrencinin verdiği yanıtın doğru olup olmadığını bilgisayar kendisine hemen bildirir.

- Bilgisayarlar (renkli grafikler, sesler, hareketli resimler, canlandırmalar, video gösterileri ve kullanıcıya geri bildirimler vb. sayesinde) öğretime çeşitlilik, canlılık ve kaliteyi getirir. Bilgisayarların gelişmiş grafik ve ses yetenekleri sayesinde görsel ve işitsel öğrenme ortamları hazırlamak kolaylaşır. Metinler, resimler, hareketlilik ve ses vb. hem bir derse çeşitlilik kazandırır hem de derse ilgiyi çeker. Bu yolla aynı zamanda öğrencilere değişik alternatifler de sunulmuş olur. Öğrenme çok boyutludur.
- Bilgisayarlar, hızlı ve yavaş öğrencilerin kendi hızları doğrultusunda konuları öğrenmelerine olanak sağlar. Hızlı öğrenen bir öğrenci, hızı kesilmeden programı baştan sona gözden geçirebilir. Yavaş öğrenen bir öğrenci ise, anlayamadığı bölümleri yeniden gözden geçirilebilir ve konuyu iyice öğrenene kadar bilgisayarın başında kalabilir. Ayrıca, öğretmen ve öğrenci arasında doğrudan bir temas olmadığından öğrencinin bilgiyi aldığı kişiyi arzu ettiği gibi hayal etme şansı doğabilir. Olası psikolojik uyuşmazlıklar yaşanmaz. Böylece sınıf ortamında oluşan motivasyon farklılıklarından kaynaklanan sorunlar ortadan kalkabilir.
- Bilgisayarların sabırları sonsuzdur ve her öğrenciye istediği kadar tekrar olanağı verir. Öğrenci bir dersi dilediği kadar tekrarlayabilir. Bu da, daha derin ve kalıcı öğrenmelere yol açabilir. Bu durum aynı zamanda öğrencide özgüven duygusunu da geliştirebilir. Özellikle sınıf ortamında yavaş öğrenen bir öğrenci istediği kadar tekrar yaparak konuyu öğrenebilir ve bunu bizzat kendisi başardığı için de kendisine olan güveni artar. Bilgisayar kullanımı matematik tabanlı derslere olan ilgiyi artırabilir. Tablolar, grafikler kolayca oluşturulabilir. Normalde sıkıcı bulunan konulara ilgi duyulabilir.
- Bilgisayarlar esnektir. Öğrenciler ders saatlerini kendi gereksinim ve olanaklarına göre ayarlayabilirler. Öğrenci zamanını planlama becerisini bu arada

kazanmış olur.

- Öğrenciler herhangi bir konuda yanlış bir iş yaptıklarında hemen mesaj vererek doğruyu bulma yönünde uyarıcı ve yol göstericidir. Bilgisayarların tepki hızı yüksektir ve buna bağlı olarak öğrenme hızlanır. Bilgisayarlar, hızlı ve doğru geri bildirimler vererek, öğrencilerin kısa zamanda ve doğru öğrenmelerini sağlarlar. Eğitim Psikolojisi bulgularına göre bir yanlışın önlenmesinin en iyi çaresi onu yapıldığı anda ortaya çıkarmak ve doğrusunu göstermektir. Bilgisayarda öğrenci çok hızlı bir geri besleme alır. Bu da hataların tekrarlanmasını önler.
- Bilgisayar programları kullanıcıya testler uygulayarak, kullanıcının bildiği konuları atlayarak bir sonraki konuya geçmesine olanak sağlar.
- Bazı bilgisayar programları kullanıcı ile ilgili bir takım bilgileri kaydeder. Böyle bir durumda her öğrenci kendisi hakkında, hem de öğretmen öğrencinin başarı durumu hakkında bilgi edinebilir.
- Bilgisayarlar, öğretmenlere öğrenci sorunlarıyla daha çok ilgilenebilme ve işlerini daha iyi ve verimli yapabilme olanağı sağlamaktadır.
- Bilgisayarlar güvenlidir. Öğrenciler deneyler yaparak neden – sonuç ilişkilerini görebilirler. Deneyleri bilgisayarlarla yapmak hem güvenlidir hem de gerçek deneyde yapılacak harcamaların yapılmamasıyla israf önlenmiş olunur. Bilgisayarlar normalde dünyada yapılması zor ya da sınıf ortamında yapılması imkânsız olan deneyleri zaman kaybı olmadan üstelik çok ucuza mal ederek yapabilme olanağı sağlar.
- Bilgisayarlar daima kullanıma hazır durumdadırlar. Yeter ki kullanıcı hazır olsun. Bilgisayarlar yorulmazlar, sıkılmazlar, dinlenmek için araya (teneffüse) ihtiyaç duymazlar, tatile gitmezler ve sabırlıdırlar. Bu yüzden de bazen bir insandan daha iyi bir öğretici olabilirler.
- Bilgisayarlar ders konularında kavramları ve yetenekleri öğretmeleri yanında, öğrencilere bilgisayar okur yazarlığını da öğretir (Demirel vd., 2001:118-119).

Bilgisayar Destekli Öğretimin en önemli yararlarını şu başlıklar altında verilebilir (Sarıtaş, 2007: 127).

Kendi Kontrolünde İlerleme: BDÖ yazılımları ve bilgisayarlar öğrencilere kendi yetenekleri ve kapasiteleri çerçevesinde öğrenim gördükleri bir konu üzerinde ilerleme imkanı sağlar.

Aktif Öğrenme: Öğrenciler öğrenim sürecinde aktif olarak katılmak zorundadırlar. Çünkü, öğrenmek için bazı süreçleri sıra ile yerine getirmeleri gerekmektedir. Öğrencinin bulduğu cevaba bilgisayar anında doğru ya da yanlış olarak karşılık vermekte onlara doğruları bulmakta ilave bilgi ve materyallerle yardımcı olmaktadır. BDÖ sürecinde, geleneksel sınıflarda olduğu gibi öğrenciler pasif dinleyici konumunda değildirler.

Çeşitlilik: Bilgisayarlar, eğitimi renkli grafikleri ses ve değişik dönüt mesajları ile ilginç hale getirmektedir. Yazılar, resimler hareketler ve sesler, zor olan konulara özel öğretim yöntemleri ile çeşitlilik ve ilginçlik kazandırmakta ve öğrenimi kolaylaştırmaktadır. Çoklu sunum yöntemleri ile öğrencilerin dikkatinin bir noktaya toplanması sağlanmaktadır.

Kayıtların saklanması: Bilgisayarların kayıt tutma yetenekleri sayesinde öğrencilerin öğretmenler tarafından takip edilmesi kolaylaşmaktadır. Bir öğrencinin bir yazılımda harcadığı zaman, sunulan materyal miktarı, testten elde ettiği puan, sorulan sorular, doğru ve yanlış cevapların yüzdesi gibi bilgilerin tutulması son derece kolaydır.

Esneklik: BDÖ yazılımları öğrenciyi periyodik olarak kontrol etmekte, sonuçlara bağlı olarak sürekli doğru bildiği bir konuyu atlaması veya bir göz gezdirmesine olanak sağlamaktadır.

Zaman sınırsızlığı: Bilgisayarlar her zaman kullanıcıların hizmetine hazır durumdadır. Bilgisayarlar hiçbir zaman yorulmaz ve bir molaya da ihtiyaç duymaz. Dolayısıyla 7 gün 24 saat öğrencinin hizmetindedir.

1.5.9. Bilgisayar Destekli Öğretimin Sınırlılıkları

Bilgisayarın yararlarının yanında aşağıdaki belirtilen sınırlılıkları da bulunmaktadır; (Sarıtaş, 2007: 129)

İnsan Kalitesinin (Sosyal Gelişim) Eksikliği : Bilgisayarlar çok fazla zaman harcamamıza sebep olmakta ve çocukların sosyal gelişimine ve insanlar ile ilişkilerinde tahribatlara neden olmaktadır. Dolayısıyla BDÖ yazılımlarına dayalı

eğitim öğrencilerin zamanlarını daha fazla bilgisayar başında geçirmelerine neden olmaktadır. Bu da sosyal gelişimi engellemektedir.

- Maliyetinin Fazla Olması

Bilgisayar fiyatlarının düşeceği yönündeki beklentiler boşa çıkmıştır. Bugün bilgisayar fiyatları 700-3000 \$ arasında değişmektedir. Bu fiyattaki bir aracı satın almak, Türkiye’deki insanların ekonomik şartları dikkate alındığında birçok kişi için mümkün değildir. Okullara en az 20 bilgisayarlı laboratuvarların kurulması da bilgisayarların maliyetinin yüksekliği yüzünden zorlaşmaktadır. Sadece bilgisayarları laboratuvarlara koymakla da işin bitmediğini unutmamak gerekir. Yazılımların da maliyetinin çok yüksek olduğu gerçektir.

- Bilgisayarların Uyum Problemi

Değişik şirketler tarafından üretilen bilgisayarların, uyum problemi yaşadığı ortadadır. Bir bilgisayar için üretilen yazılım ne yazık ki diğer bilgisayarda kullanılamamaktadır. Yazılımların izin alınmaksızın kopya edilmesi, özel şirketleri, uzman programcıları kaliteli yazılımlar üretmekten uzak tutmaktadır.

- Bilgisayar Kullanıcılarının Bilgisayarlarla İlgili Yüksek Beklentileri Bilgisayarların öğretim ortamında kullanılmasıyla harikalar yaratılacağını, tüm problemlerin çözüleceğini, daha az çalışmayla çok iş yapılacağını düşünen, öğrenmenin ve öğretmenin daha kolaylaşacağını düşünen öğretmenler ve öğrenciler, düşüncelerinin gerçekleşmediğini görünce bilgisayara karşı olumsuz tutumlar oluşturabilmektedir.

Ülkemizde problem, bilgisayar ile ilgili cihazları ve ürünleri temin etmekten ziyade onları kullanabilecek insanları eğitmek ve eğitim yazılımlarının oluşturulması güçlüğüdür. Bir makine olarak bir şey ifade etmeyen bilgisayar, ancak zeki ve becerikli öğretmenlerin ve eğitimcilerin elinde faydalı olabilen bir eğitim aracıdır” açıklamasıyla bilgisayarların tek başına mucizeler yaratmasının beklenmemesi gerektiğini vurguluyor. Bilgisayarın Sınırlı Özel hedefleri gerçekleştirmeye yöneltmesi bilgisayar programlarının birçoğu bilişsel hedefleri gerçekleştirmek için hazırlanmıştır. Duyuşsal, psikomotor ve kişisel becerilere yönelik programlar daha da çok çaba, zaman ve ekonomik yük getirdiğinden ilgi görmemektedir. Bilişsel

hedeflerle ilgili olanları da bilgi ve kavrama gibi düşük düzeyleri gerçekleştirmeye yöneliktirler.

- Program Üretiminin Külfetli Olması

Bilgisayarda tasarlanan öğretim materyalleri, çoğunlukla yüksek düzeyde uzmanlardan oluşan bir ekibin yorucu çalışmasını gerektirmektedir.

- Yaratıcılığa İmkân Veren Bilgisayar Programlarının Az Üretilmesi

Öte yandan bilgisayarda üretilen programlar bugün için yaratıcılığı göz ardı etmektedir. Bilgisayarlar, programların komutlarını yerine getirmektedir. Bu programlar onları yönlendirmektedir. Programları da kişiler veya ekipler üretmektedir. Bu programlara verilen bazı yaratıcı ve orijinal cevaplar programlayıcı tarafından düşünülmediğinden böyle bir ihtimale yer verilmeyecek ve yüklenmeyecektir. Dolayısıyla bilgisayar da bu cevapları yanlış kabul edecektir. Bu durum yaratıcılığı engellemektedir.

- Bilgisayarın Yeniliğinin Sönmesi

Guthrie'nin öğrenme kuramına göre yeni şeyler dikkati daha fazla çekmekte ve kolay öğrenilmektedir. Bilgisayarların, ilk yıllarındaki ilgi çekiciliğini yavaş yavaş kaybettiği öne sürülmektedir. Kişiler, artık evde, devlet dairelerinde, bankalarda, bürolarda ve okullarda bilgisayarı her an görmektedirler. İnsanlar, artık bilgisayarlara aşina olmakta, böylece yenilik uyarısının eskidiği, motivasyonun da düştüğü söylenmektedir.

- Sağlık Sorunları

Bilgisayar bir takım sağlık problemleri doğurmaktadır. Bilgisayarların çevreye radyasyon saçtığı bilinmektedir, yakından kullanıldığı için de sorun daha da büyümektedir. Her ne kadar düşük radyasyonlu ekranlar ve radyasyonu engelleyecek filtreler icat edilmişse de radyasyonu tam olarak engelleyecek teknikler daha geliştirilememiş, bulunamamıştır.

Demirel (2000), bilgisayarın öğretimde kullanımının sınırlılığını üç ana başlık altında toplamıştır:

- Eğitim yöneticileri ve öğretmenler için kabul edilmiş yöntemlerden

ağırteknolojik esasları nedeniyle antipati ve çekingenlik uyandıran ve ilgililerin çoğunun çok az deneyime sahip olduğu, görelili olarak denenmemiş yeni bir yöntemle geçiş gerekliliği,

- Eğitim dünyasının profesyonelleri ile bilgisayarlar ya da bilgisayarprogramcılar arasında yeterli koordinasyonun kurulamamış olması, böylece öğretim programları bilgi tabanının yeterli kalitede olmaması hatta çoğunlukla yetersiz olması, yazılmış programların yalnızca yazılım için seçilen bilgisayarla çalışabiliyor olması ve bilgisayar kullanıcılarına yardımcı olacak çok az sayıda uzmanın olması,
- . Bilgisayarın, hazır paket programlarının pahalılığıve hazırlanacakprogramların pahalıya mal olması, belli başlık sınırlılıklardır.

Rıza (1997) ise bilgisayar destekli eğitimin sınırlılıkları için şunları söylüyor:

Bilgisayar pahalı bir araçtır, kullanılan yazılımlar birbirine uymayabilir, kullanıcılarının yüksek beklentilerini karşılayamayabilir. Bilgisayar programlarının birçoğu bilişsel hedefleri gerçekleştirmek için hazırlanmıştır. Duyuşsal, psikomotor ve kişisel becerilere yönelik programlar daha çok çaba, zaman ve ekonomik yük getirdiğinden ilgi görmemektedir. Bilgisayarda üretilen programlar bugün için yaratıcılığı göz ardı etmektedir. Bilgisayar, temelinde bireysel bir araçtır. Yüz yüze veya diğerleri ile eğitime genellikle az zaman ayrılmaktadır. Yaşlılar yetişme şartları gereği bilgisayarla yeterince ilgilenememektedirler; vazgeçilemeyen yılların alışkanlığı ile daha ziyade kitap okumaya eğilim göstermektedirler. Bilgisayarlar, saçıkları radyasyonla sağlık sorunlarına yol açmaktadırlar (Rıza, 2000, s.385-393).

Akkoyunlu (1993)'ya göre gelişmekte olan ülkelerde eğitimde bilgisayar kullanımında karşılaşılan bazı güçlükler şunlardır:

- . Bu ülkelerde yazılım ve donanım daha pahalıolduğu için “ekonomikproblemler” bilgisayarlı eğitim politikasında önemli rol oynamaktadır. Bilgisayarlı eğitimin uygulanabilmesi ve tüm yurttta yaygınlaştırılabilmesi için güçlü bir ekonomiye sahip olmak gereklidir.

- Bu ülkelerdeki bilgisayarların verimlilik derecesini değerlendirmek oldukça güçtür. Fakat bu ülkelerde bilgisayar, diğer öğrenme ve öğretme materyallerine göre daha verimli olabilir. Gelişmekte olan ülkeler ekonomik yönden güçlü olmadığı için bilgisayarın ne kadar verimli olduğunu ölçmek güçtür.
- Bu ülkelerde bilgisayarların eğitimde kullanılmalarının maliyeti çok fazla endişe yaratmadığından, bu konuda yapılmış çok fazla ampirik araştırma bulunmamaktadır. Bilgisayarların eğitime katkılarının, eğitimin kalitesi bakımından getirdiği faydaların maliyetine göre bir analizi yapılmalıdır.
- Bilgisayarlı eğitim politikalarının planlanması ve uygulanması oldukça güç seçimler gerektirir. Gelişmekte olan ülkelerde bu güçlüklerin üstesinde gelmek daha zordur. Bunun için zamanlama ve planlama iyi yapılmalıdır. Bilgisayarlı eğitime geçmeden önce gerekli insan gücü planlaması yapılmalı, öğretmenler bu konuda hizmet içi eğitimden geçirilmelidir. Alt yapıyı oluşturmadan bilgisayarlı eğitime geçmek faydalı olmak yerine büyük zararlara yol açabilir.
- Bu ülkelerde fayda maliyetinin analizi yapılmaksızın bilgisayarlı eğitime geçilmesi hiçbir anlam taşımayacak ve etkili sonuç vermeyecektir. Bilgisayarlı eğitimde elde edilen fayda maliyetini geçtiğinde fayda yerine zarar vereceğinden maliyet ve fayda analizi iyi yapılmalıdır.
- Bu ülkelerde bilgisayarlar, bilgisayar ile ilgili konuların öğretimi gerekliliği olduğu ya da var olan sistemin etkisiz olduğu yerlerde öğrenme aracı olarak kullanılmaya başlamaktadır (Uşun, 2000:212).

Şahin ve Yıldırım (1999) ise bilgisayar destekli öğretimin sınırlılıklarını şöyle sıralıyor:

- Öğrencilerin sosyo-psikolojik gelişmelerini engellemesi; bazı uzmanlara göre, bilgisayarların öğretimi bireyselleştirebilmesi, öğrencinin sınıf içinde arkadaşları ve öğretmenleriyle olan etkileşimini azaltmaktadır. Öğrenci bilgisayarı ile baş başa kalmakta diğer arkadaşlarıyla etkileşimde bulunamamaktadır. Bu da bireyselliği körükleyici, bencilliğe yol açıcı olabilir.
- Özel donanım ve beceri gerektirmesi; her şeyden önce bir eğitim yazılımını

kullanılabilmesi için mutlaka gerekli donanımın bulunması gerekir. Sınıfların ya da okulların Bilgisayar Destekli Öğretim için gerekli donanıma erişimi bazen zor ya da pahalı bir süreç olabilir. Yazılımların sürekli yenilenmesi ek bir maliyettir.

- Eğitim programını desteklememesi; öğretimde kullanılan her materyalin, eğitim programını destekleyici ve programda belirlenen amaç ve hedefleri öğrenciye kazandırıcı nitelikte olması gerekir. Bu tip yazılım ve programların sürekli yenilenmesi, geliştirilmesi gerekebilir.

- Öğretimsel niteliğinin zayıf olması; program uygunluğunun yanında, eğitim yazılımlarının öğretimsel olarak da etkin öğrenme ortamlarını öğrenciye sunabilmesi gerekir. Yazılımlar ise genellikle eğitimciler tarafından yapılmadığından sorunlarla karşılaşabilmektedir (Şahin ve Yıldırım, 1999:64- 66).

İşman (2000) ise “eğer bilgisayarların kullanımı etkili bir şekilde planlanmamış ise bir takım olumsuz yönler ortaya çıkabilir. Bunlardan birincisi, öğrenciler arası sosyal ilişkiler gelişmeyebilir. İkincisi, bazen çok paralar harcayarak alınan bilgisayarlar kullanılmadan kenarda durabilir ve bu da harcanan paraların israf olmasına neden olur. Son olarak bazen bir bilgisayarda yapılan çalışmalar diğer bir bilgisayarda açılmayabilir. Bunun için okuldaki tüm bilgisayarlarda aynı yazılım programı kullanılmasına dikkat edilmelidir” açıklamasıyla bilgisayarların kısıtlılıklarını belirtiyor.

Demirel vd. (2000) bilgisayar destekli öğretimin sınırlılıklarını şöyle sıralıyor:

- Öğrencinin bilgisayarın önünde uzun süre kalması, onun sosyal gelişimini ve insanlarla ilişkisini olumsuz olarak etkileyebilir. Bu konuda çok sayıda araştırma olmamakla birlikte, çok uzun süre bilgisayarla çalışıldığında böyle bir durum ortaya çıkabilir. Öte yandan her ne kadar bilgisayar öğrenciye geri bildirim ve olumlu pekiştireçler veriyorsa da, bu bir insanın vereceği ile hiçbir zaman aynı olamaz. Bazı öğrenciler için öğretmeninden, ailesinden veya bir arkadaşından alacağı geri bildirim veya pekiştireç çok yüksek derecede bir motivasyon sağlayabilir. Bazı öğrenciler için bilgisayar tarafından sağlanan pekiştireç yeterli olmayabilir ve bazı öğrenciler için sadece yanıtlanan sorunun doğru olduğunu öğrenmek bile yeterince doyurucu

olabilir.

- Her ne kadar bilgisayar grafik, resim, ses ve metinlerle mükemmel şeyler yapabiliyorsa da, bilgisayar ekranının bir seferde gösterebileceği yazılı materyal miktarı sınırlıdır. Bilgisayar ekranı bir seferde ancak sınırlı miktarda metin sunabilir ve metinlere ulaşmak bazen zor ve sorunlu olabilir. Eğer bir derste çok miktarda metin (yazılı materyal) kullanılması gerekiyorsa, dersin ders kitaplarıyla veya kılavuz kitaplarla işlenmesi daha uygun olabilir.

3-Eğitim yazılımları ne kadar iyi hazırlanmış olurlarsa olsunlar eğer eğitim programı ile uyumlu değillerse öğretim açısından fazla değerli olmayabilirler. Bu yüzden bilgisayar destekli öğretim, programla ve öğretim yöntemleri ile bütünleştirilirken dikkatli olunmalıdır.

- Eğitimciler bilgisayar destekli öğretim konusunda gerekli bilgiye ve deneyime sahip değillerdir.

- Eğitimciler ile teknik elemanlar arasında koordinasyon eksikliği vardır.

- Kaliteli yazılımlar bulmak kolay değildir. Bazen iyi veya kötü bir öğrencinin veya öğretmenin öğrenme stiline de bağlı olabilir. Bu yüzden de bir öğrenci veya öğretmen için kaliteli (iyi) olabilecek bir program, bir başkası için iyi sayılmayabilir.

- Bilgisayar destekli öğretim uygulaması pahalı bir sistemdir. Sistem için gerekli olan bilgisayar donanımları ve yazılım programları (paket programlar) pahalıdır.

1.5.10. İngilizce Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretim (DynEd)

DynEd İngilizce Dil Eğitimi Sistemi, Eğitime %100 Destek Kampanyası kapsamında Sanko Holding AŞ tarafından Milli Eğitim Bakanlığı'na DynEd İngilizce Dil Eğitim Yazılımları bağışlanmış ve bu yazılımların lisanslanmasına ilişkin protokol 26.04.2006 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Sanko Holding AŞ, ve Future Prints Bilgisayar Sanayi ve Ticaret AŞ arasında imzalanmıştır.

Dyned kurulan ana sunucu bilgisayarlar üzerinden öğrencilerin İngilizce öğrenmelerini sağlayan bir eğitim aracıdır. DynEd İngilizce Dil Eğitim Sistemi ilköğretimin 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarında uygulanan İngilizce öğretim programlarını destekler niteliktedir. Ayrıca, öğrencilere, okul veya evlerinde bilgisayarları başında çalışma imkânı sunmakta, öğrencilerin çalışmalarının sonuçlarının öğretmenleri tarafından izlenmesi ve onlara rehberlik edilmesine olanak sağlamaktadır. Sistem, kullanıcıların kurulum CD'sini bilgisayara kurmasının ardından kullanıcı adı ve şifre girilmesi ile kullanılmaktadır. Mili Eğitim Bakanlığı bünyesinde kurulan sunuculara öğrencilerin çalışmaları kaydedilerek bu olanak öğrencilere sağlanmaktadır. Bu suretle öğretmenler ve yöneticilerce öğrencilerin çalışmaları izlenebilmektedir. Öğrencilerin çalışmaları esnasında bilgisayarlarında kurulum CD'sinin takılı olması veya kesintisiz İnternet bağlantısı kurmaları gerekmemektedir. Kurulum yapıldıktan sonra çalışmalar 15 güne kadar, bakanlığın sunucularına aktarılmaktadır. Ayrıca, sistem öğrenciye çalışma performansı hakkında “tutor” yazılımı vasıtasıyla geri bildirim sağlamaktadır. Bilgisayar destekli interaktif bir sistem olan DynEd yazılımlarının kullanımı ile öğrencilerin öğrenme süreçlerine katkı yapılması hedeflenmiştir. Öğrenme stilleri farklı olan öğrencilerin çoklu zekâ kuramı çerçevesinde bir çok duyu organına hitap eden bu tür yazılımların kullanılması birçok faydayı da beraberinde getirmektedir. Ayrıca gramer ağırlıklı bir dil eğitimi değil, okuma, yazma, dinleme, konuşma temelinde dil eğitimi sağlamaya yönelik bu yazılım sayesinde öğrencilerin İngilizceyi tam olarak öğrenmesi amaçlanmaktadır.

Günümüzde uluslararası iletişim dili olan İngilizce'yi konuşmak, anlamak ve bu dilde iletişim kurabilmek bir gerekliliktir. Ancak, İngilizce öğrenmek geliştirilmesi gereken bir beceridir ve klasik eğitim yöntemleri yeterince etkili olmamaktadır. Diğer taraftan, bilgisayarların yaygınlaşması, internet'in artık hayatımızın bir parçası olması ve yeni teknolojilerin yardımı ile uzaktan eğitim sistemleri gelişmiş ve İngilizce eğitiminde yeni olanaklar doğmuştur. DynEd, dil eğitimcileri, bilgisayar programcıları, nörologlar ve sanatçılardan oluşan bir ekip tarafından tasarlanan dünyadaki ilk ve en etkin çoklu ortam dil eğitimi programıdır. Nöro-bilimsel araştırmaların ışığında “anlama” becerisinden “otomatikleşme” durumuna geçmeyi ve İngilizce dilinin kalıcı hafızaya yerleşmesini hedeflemektedir.

DynEd, dil eğitimini bilgisayarlar üzerine taşıyan ve gerçek hayat benzeri uygulamalarla bireylerin kendi kendilerine İngilizce öğrenmelerini sağlayan bir eğitim sistemidir. Bilgisayarları başında çalışan kullanıcılar DynEd yazılımları ve öğretmenleri tarafından izlenerek yönlendirilmekte ve geleneksel sınıf içi eğitim sisteminden 2 - 3 misli daha verimli bir eğitim yapılabilmektedir. DynEd eğitim sistemine yeni giren kullanıcılara kendi bilgisayarları üzerinde bir Yerleştirme Sınavı(Placement Test) verilmektedir. Bu sınav başlangıç düzeyi sorularla başlayıp, verilen yanıtlara göre soruları zorlaştırmakta ve kullanıcının sorulara cevap veremeyeceği düzeye gelmesi ile sonucu belirlemektedir. Sınav sonucunda kullanıcının düzeyine uygun DynEd eğitim yazılımları ve bu yazılımlara hangi düzeyden başlayacağı belirlenmektedir.

DynEd İngilizce Dil Eğitimi Sistemi Dünya'nın en geniş eğitim içeriğine sahip programıdır. Her yaş ve her düzeydeki kullanıcının her türlü gereksinimini karşılayan eğitim yazılımları bulunmaktadır. Kullanıcılar tüm yazılımlardan faydalanabilirler, ancak en verimli eğitimi alabilmeleri için kişiye özel bir eğitim ve kişiselleştirme ancak öğretmenler tarafından sunulabilmektedir.

1.6. Problem

Dünyamız, 21. yüzyılda; daha çok bilgi üretimi ve kullanım şeklinin esas alındığı yepyeni bir çağa imzasını atıyor. Eğitim ve öğretime büyük yatırımların yapıldığı günümüzde; insan kaynağı bilinçli ve çağdaş düşünce sistemi içerisinde yerini alıyor. Küreselleşen dünyamızda son 15-20 yıl içerisinde bilim ve teknoloji alanında baş döndürücü gelişmelerin meydana getirdiği bilgi patlaması yirmi birinci yüzyılın“enformatik” yüzyıl olacağını ortaya koymaktadır .

İnsanların yaşamlarının şekillenmesinde ilköğretim hayatında kazandığı davranışları önemli ölçüde etkili olmaktadır. Bu dönem içerisinde almış oldukları eğitim ve sunulan öğretim yaşantıları kalıcı olmaktadır.

Hedefimiz; yarınlarımız olan çocuklarımızı,gelişen,değişen ülke ve dünya şartlarına uyum sağlayabilecek temeli bu amaç üzerine kurulmuş çağdaş ve bilimsel eğitim sistemlerinden geçerek yetişen, kendi ayakları üzerinde durabilen, kişilikli,yaratıcı düşünceye sahip,kendine güvenen düşündüğünü ifade edebilen; farklı yetenekleri olan sosyal bireyler olarak görmek olmalıdır. Yani ana-baba, çocuk ve okul üçgeninde en mükemmel ulaşmaktır.

Bilgisayarın son yıllardaki hızlı gelişimi eğitim sistemlerini de etkileyerek değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Öğrenme - öğretme etkinlikleri ile okul yönetimi ve dil eğitimi gibi alanlarda eğitimin kalitesini yükseltmek amacıyla bilgisayarların kullanılması bilgisayar destekli eğitim modelini ortaya çıkarmıştır. Bilgisayarlar okullarımızda öğretim alanında, öğretme ve öğrenme etkinliklerini bireysel ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlemek ayrıca eğitim hizmetlerini daha etkili ve verimli bir şekilde yürütmek çağdaş bir öğrenme- öğretme ortamı yaratmak amacıyla kullanılmaya başlamıştır.

Bilgisayar destekli eğitimin amacının bu teknolojinin değişik kullanımlarını disiplin yönünden belirlemek olduğunu, aynı zamanda da ilk ve orta dereceli okullarda bilgisayar araç ve gereçlerinin kullanımının yaygınlaştırmak önem kazanmaktadır.

Bilgisayarların geliştirilmesiyle, eğitim teknolojisinde yeni bir dönem başlamıştır. Bu aracın eğitim sisteminde kullanılmasının zorunlu olduğu bu gün için bir gerçektir. Esasen bilgisayarla ilgili ilk araştırmalar üniversitelerde yapılmıştır. Bu konuda eğitim alanında ilk çalışmalar bilgisayarla ilgili dersler okutma şeklinde başlamıştır. Daha sonra bilgisayardan bir eğitim aracı olarak yararlanma çalışmalarına geçilmiştir. Bu yönüyle bilgisayar bir süre okul sınıfları dışında kullanılmıştır (orduda uçuş ve pilot eğitiminde benzeşim aracı olarak). Eğitimde makine ile öğretim üzerine inceleme çalışmaları yarım yüzyıldan fazla bir geçmişe kadar uzanmaktadır. 1920'lerde Pressey'in daha sonra Skinner'in geliştirdikleri öğretim makineleri bu konuda öncü hareketler olarak kabul edilmektedir. II. Dünya savaşı yıllarında Skinner yeni bir öğretim yöntemi geliştirmekte ve James Holland'la birlikte öğretim makinesini derslerinde kullanmaktadır. Çalışmalar sonunda meydana getirilen öğretim materyallerinin çoğu, daha çok, iyi bir öğrenme için hazırlanmış programlı öğretim kitapları şeklinde olmuş, bunların bilgisayara uygulanması bir maliyet olarak ortaya çıkmıştır (Alkan, 1985, s.149).

Bu araştırmada 2008-2009 Öğretim yılında Devlet okullarında ilk defa başlayan bilgisayar destekli İngilizce öğretimi sistemine ilişkin yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin algıları değerlendirilmiştir.

1.7. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı; bilgisayar laboratuvarı olan ilköğretim kurumlarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin ve yöneticilerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilköğretim kurumlarında başlattığı "Bilgisayar Destekli Öğretim" uygulaması hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 3- Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 4 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mesleki görev değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 5 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mezun olunan kurum değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 6 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mezun olunan fakülte türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 7 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri çalışma durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 8 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

9 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri yurt dışı deneyim değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

10 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri girilen sınavlar değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

11 - Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri girilen DYNED seminerine katılma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

1.8.Araştırmanın Önemi

İçinde bulunduğumuz yıllarda gelişmiş ülkelerin en büyük sermayesi yetişmiş nitelikli insan gücü olmuştur. Nitelikli insan gücü yetiştirmede öğretmenin rolü büyüktür. Nitelikli insan gücü yetiştirilmesi öğretmenin de nitelikli olmasını önemli ve zorunlu kılmaktadır.

Bilgisayar Destekli Öğretimin eğitimde başarıya ulaşması ancak öğretmenlerin bunu derslerinde etkin bir şekilde kullanması ve öğrenci üzerindeki sağladığı faydaya inanması ile mümkün olabilir. Eğer, öğretmenler bilgisayarın eğitimde nasıl kullanılacağını, yarar ve sınırlılıklarını bilmezlerse, bu uygulamayı desteklemeleri mümkün olamaz. Bilgisayarı tanımayan ve kullanamayan öğretmenin Bilgisayar Destekli Öğretimin başarısı hakkında kuşkuları olur. M.E.B.'nin bilgisayarını öğretmenlere tanıtmak için düzenlediği hizmet içi kursların Bilgisayar Destekli Öğretim üzerindeki etkilerini görmek amacı ile öğretmen görüşlerine göre hazırlanmış bu araştırma önem arz etmektedir.

Yine bu araştırma, bilgisayar kullanabilen ve kullanamayan öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretim uygulaması hakkındaki görüşleri arasında fark olup olmadığını belirlemede işe yarayabilir ve öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretimi derslerinde uygulamaları konusunda, alınabilecek karar ve önlemlerde nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda ilgililere bilgi verebilir. Bu araştırma Bilgisayar Destekli Öğretim alanında yapılacak yeni araştırmalara öncülük etmesi açısından önemlidir.

1.9. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin anketlere samimi ve doğru cevap verdiği varsayılmıştır.
2. Araştırmada kullanılan ölçme araçları geçerli ve güvenilirlerdir.
3. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntemler amaca uygun olarak seçilmiştir.

1.10. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma; 2008-2009 Eğitim Öğretim yılı ile sınırlıdır.
- 2- Bu araştırma yönetici ve öğretmenlerin 2008-2009 yılında devlet okullarında uygulanmaya başlayan Dyned programına ilişkin görüşleriyle sınırlıdır.
- 3- Bu araştırma İstanbul ili, Üsküdar ilçesi yöneticilerinin ve İngilizce öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlıdır.

1.11. Tanımlar ve kısaltmalar

Bilgisayar: Çok çeşitli amaçlara hizmet eden; dört temel matematik işlemlerini ve mantık işlemlerini yapabilen; bilgi kaydetme, işleme ve iletme özellikleri olan; talimat kabul eden ve bu talimatlara göre yaptığı işlemleri kontrol eden ve sonuçları rapor edebilen niteliklere sahip; yeni bir teknolojinin gelişmesine öncülük eden insan zekâsı ve başarısının önemli bir ürünüdür (Alkan, 1985:147).

Bilgisayar Destekli Öğretim: Bilgisayarın ders içeriklerini doğrudan sunma, başka yöntemlerle öğrenilenleri tekrar etme, problem çözme, alıştırmalar yapma ve benzeri etkinliklerde araç olarak kullanılmasını esas alan eğitim teknolojisi öğretme öğrenme sistemidir (Namlu, 1996).

1.12. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma problemi ile ilgili yurt içinde ve dışında yapılan araştırmalara ve sonuçlarına yer verilmiştir.

1.12.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Bu b6l6mde araştırma konusu ile ilgili yurtiçinde yapılan araştırmalardan bahsedilecektir.

Hızal (1989) "Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli 6đretime İlişkin 6đretmen G6r6şlerinin Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında Eskişehir ilindeki okullarda g6revli 6đretmenlere anket uygulanarak (toplam 709 6đretmen) 6đretmenlerin bilgisayar, bilgisayar eğitimi ve bilgisayar destekli 6đretime ilişkin hazırlık, tutum, beklenti ve 6nerilerini belirlemeye çalışmıştır. Sonuçları bilgisayarla, bilgisayar eğitimiyle, bilgisayar destekli 6đretimle ve bilgisayar eğitimi ve bilgisayar destekli 6đretimi birlikte ilgilendiren konular olarak gruplandırmıştır. Araştırma sonucunda; genel olarak bilgisayarın eğitim sistemimize sokulmasının 6đretmenlerce olumlu karşılandığı saptanmıştır. Ancak, uygulamalarda başarılı sonuçlar alınması için ise planlı olarak işe başlanması, gerekli alt yapının oluşturulması, 6đretmen eğitiminin ciddi olarak 6z6mlenmesi y6n6nde uğraş verilmesi gereği belirtilmiştir.

Karakuş'un (1993) "D6nya'da ve T6rkiye'de Bilgisayar Destekli Eğitim Uygulaması" konulu y6ksek lisans tezi bir tarama modelidir. Dokuz b6l6mden oluşan bu araştırmada eğitim hizmetlerinde bilgisayar kullanımını konusuna genel bir giriş yapıldıktan sonra, 6ncelikle BDE alanında Avrupa deneyimi başlığı alt ında bazı Avrupa 6lkelerinde bilgisayar kullanımı ve BDE alışma ve yaklaşımlarına yer verilmiştir. Araştırmada T6rkiye'de bilgisayar destekli eğitim konusu; eğitsel yazılımlarda 6đrenciyle etkileşim ve standart sorunu, BDE'de farklı uygulama yaklaşımlarının ders yazılımını geliştirmeye etkileri ve BDE'de 6đrenci değerlendirme başlıkları alt ında ele alınıp, incelenmiştir.

Kutlu (1994) tarafından kaydedilen bir çalışmada, "Liselerde Bilgisayar Destekli 6đretim Projesi Uygulama Sonuçları – Adana İlinde Bir Araştırma" konusu incelenmiştir. Araştırmada Adana ilinde BD6 projesi kapsamında bulunan orta6đretim d6zeyindeki okulların y6netici ve 6đretmenleriyle il ve ile milli eğitim m6d6rl6klerindeki y6neticilerin, proje uygulamasında ortaya çıkan sorunlara ilişkin g6r6şleri ile bu g6r6şler arasında anlamlı farkların olup olmadığını belirlemek ve s6regelen sorunlar için işlevsel 6neriler geliştirmek 6zerinde durulmuştur. Toplam 64 6st d6zey y6netici ve 185 y6netici ve 6đretmen 6zerinde gerçekleştirilen

araştırmanın kapsamına, Adana ilinde BDÖ uygulamasını başlatan ortaöğretim kurumları alınmıştır. Araştırma sonucunda okullarda bilgisayar kullanımının temel amacının bilgisayar öğretimi olması gerektiği; BDÖ'e geçişte ele alınması gereken en önemli konunun nitelikli öğretmen yetiştirmek olması gerektiği; BDÖ'de derslerin işlenmesinde kullanılacak bilgisayar programlarında bulunması gereken en önemli özellik olarak kullanımlarının kolay, hızlı ve sunduğu konuların değişik güçlük derecelerinde olması gerektiği; BDÖ'in öncelikle ortaöğretim kurumlarında başlatılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Oral'ın (1994) "Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi" konulu doktora tezinin genel amacı, ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretim uygulaması hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma örneklemi olarak ortaöğretimde görevli 1300 öğretmen alınmış ve bu öğretmenlere araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, bilgisayar kullanabilmenin, öğretmenlerin BDÖ uygulaması için avantaj ve dezavantaj olarak düşünülen özelliklere, öğretmenlerin katılıp katılmama konusundaki görüşlerini etkilemede önemli bir faktör olduğu belirtilebilir. Araştırma sonucunda; daha çok öğretmenin, bilgisayar ve BDÖ konusunda eğitilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Gökdaş'ın (1996) "Bilgisayar Eğitimi Öğretimi Teknolojisi" konulu yüksek lisans tez çalışması genel tarama modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın genel amacı; yüksek öğretim kademesine bağlı öğretmen yetiştiren kurumlarda, "Bilgisayar Eğitimi"ni özel öğretim teknolojisinin ölçütleri ve öğeleri açısından inceleyerek, Bilgisayar Eğitimi dersinin (çerçeve olarak) öğretim teknolojisini geliştirmektir. Araştırma sonucunda, Türkiye dışındaki ülkelerde, BDE sürecinde rol alacak öğretmenlerin eğitiminde ağırlıklı olarak hizmetiçi eğitime yönelindiği, daha sonra öğretmen yetiştiren okulların programlarına çeşitli dersler konularak hizmet öncesi eğitimle de yetiştirilmesi yönüne gidildiği görülmüştür. Ancak Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri'nin çeşitli bölümlerinde okutulan derslerin diğer ülkelerdeki kadar, gerek çeşit olarak ve gerekse içerik olarak, zengin olmadığı, ayrıca formasyon eğitimine yönelik programlarda da bu zenginliğin sağlanamadığı, bununla birlikte öğrenci sayısı ve teknolojik gelişmeler karşısında ortamların yetersiz olduğu belirlenmiştir.

Gürol (1996) "Bilgisayar Destekli Eğitime Formatör (koordinatör) Öğretmen Yetiştirme" adlı araştırmasını 1995 yılında Fırat Üniversitesi'nde formatör öğretmenlik kursuna katılan 44 öğretmen üzerinde gerçekleştirmiştir. Öğretmen görüşleri anket yoluyla tespit edilmiştir. Bilgisayar destekli öğretim için öğretime bulunması gereken özelliklerin neler olması gerektiğine ilişkin görüşleri belirlemek üzere anket oluşturulmuş ve 44 öğretmene uygulanmıştır. Sonuçta bilgisayar destekli öğretimin her aşamasında öğretmenlerin katılımı sağlanmalı görüşüne ulaşılmıştır. Öğretmenlerin bilgisayara ilişkin görüşleri ve durumları saptanarak yapılacak gerekli düzenlemeler belirtilmiştir.

İmer'in (1996) "Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı Eğitimde Kullanmaya Yönelik Nitelikleri" konulu çalışması; Türkiye'deki 32 Eğitim Fakültesi ve bu fakültelerde bilgisayar eğitimi veren 89 öğretim elemanının katılımıyla araştırma gerçekleştirilmiştir. Üç farklı anket hazırlanarak bilgi toplanmış, birincisinde; eğitim fakültelerinin bilgisayar öğretimi ve bilgisayar destekli öğretim açısından durumlarını saptamaya, ikincisinde; öğretmen adaylarının bilgisayara ve bilgisayar destekli öğretime ilişkin niteliklerini belirlemeye, üçüncüsünde ise; eğitim fakülteleri için program modeli geliştirmeye yönelik sorular yer almıştır. Birinci anket sonuçlarına göre ikinci anket uzman görüşleri alınarak hazırlanmış ve beşli ölçekleme kullanılmıştır. Sonuçta fakültelerin alt yapı açısından pek iyi olmadığı, bilgisayar eğitimi veren öğretim elemanlarının çoğunun bu alanda yetişmediği, bilgisayarla ilgili derslerin programlarda yeterli olmadığı, öğretmen adaylarının kazandığı nitelikler açısından farklı üniversite ve fakülteye göre değişiklik olduğu, eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına bilgisayara yönelik niteliklerin orta düzeyde kazandırıldığı saptanmıştır. Alanda yeni ve orijinal araştırmaların yapılması gerekliliği vurgulanmıştır.

Dursun'un (1998) "Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Yeterlikleri ve Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması" konulu yüksek lisans tez çalışması, literatüre dayalı genel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma; bilgisayar destekli öğretimde görev yapan öğretmenlerin bilgisayar destekli öğretime ilişkin mevcut ve olması gereken yeterliklerini belirleyip, bu yeterliklere dayalı olarak eğitim ihtiyacı saptamak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan (bilgisayar ve BDÖ'e ilişkin olmak üzere toplam 43 yeterliği içeren) anket Eskişehir ilindeki 15 bilgisayar formatör öğretmeni, 45 müfredat laboratuvar

okullarında görevli öğretmen ve 20 yönetici olmak üzere toplam 80 kişiye uygulanmıştır. Araştırma sonucunda mevcut uygulamada, öğretmenlerin ancak %32.4'ünün kendilerini yeterli, oldukça yeterli veya tamamen yeterli olarak görmektedirler. Öğretmenlerin yaklaşık %70'inin yetersiz oldukları ve daha uzun süreli eğitimden geçirilmeleri gerektiği sonucuna varılmıştır.

Akoğlu (2003) “İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarısında Öğretim Amaçlı Bilgisayar Yazılımıyla Gerçekleştirilen Programlı Öğretim Yöntemi İle Geleneksel Öğretim Yönteminin Etkilerinin Karşılaştırılması” adlı deneysel nitelik taşıyan bir araştırma yapmıştır.

Araştırmada, örneklem olarak kullanılan grup Ankara ili Emlak Bankası İlköğretim Okulu 4. sınıf öğrencileridir. Araştırmanın modeli, öntest-sontest kontrol gruplu araştırma desenidir. Birbirine denk olarak nitelendirilen biri deney, diğeri kontrol grubu olarak adlandırılan 24'er kişiden oluşan iki grup oluşturulmuştur.

Öğrenci başarısını, gruplar arasında anlamlı olup olmadığı açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, Deney Grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları, kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları ve deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları arasında anlamlı farklar bulunmuştur.

Yukarıda söz edilen bulgulara ek olarak araştırmacı tarafından yapılan gözlemler, bilgisayar yazılım materyaliyle gerçekleştirilen ve programlı öğretim yöntemi esasına dayanan matematik öğretiminin, öğrencilerde matematiksel öğrenmelere karşı güdülenme meydana getirdiğini, bireysel anlamda hızlı ilerlemeyi sağladığını ve geleneksel öğretim yöntemlerine göre öğrenci başarısında gözle görülür bir artışa neden olduğunu göstermiştir.

Akçay, (2003) “Bilgisayar Destekli Fen Bilgisi Öğretiminin Öğrenci Başarısına ve Tutumuna Etkisine bir Örnek: Mol Kavramı ve Avogadro Sayısı” adlı deneysel nitelik taşıyan bir araştırma yapmıştır.

Bu çalışmada İlköğretim 8. sınıf eğitim programında bulunan ve öğrencilerin kavrama gücü çaktığı mol kavramı ve Avogadro sayısı konuları kullanılarak hazırlanan bilgisayar destekli programın uygulanan yöntemlere bağlı olarak öğrencilerin tutumlarına ve başarılarına etkisi araştırıldı. Bu amaçla hazırlanan ölçekler yardımıyla öğrencilerin bilgisayara karşı tutumları, mantıksal düşünme

yetenekleri, fen bilgisine karşı tutumları ile bunlara cinsiyet ve öğretmen etkenlerinin etkisi incelendi. Bu bağlamda Bilgisayar Tutum Ölçeği, Fen Bilgisi Tutum Ölçeği-1 ve 2, Mantıksal Düşünme Yeteneği ve Bilimsel Başarı Testi olmak üzere toplam beş ölçek hazırlandı. Çalışma 2001-2002 eğitim öğretim yılında ilköğretim 8. sınıftaki 152 öğrenci ile yapıldı. Bu amaçla iki Deneysel Grubu geleneksel öğretim yöntemi uygulanan kontrol grubu ile karşılaştırıldı. Deneysel gruplarından Deneysel Grubu-1'e bilgisayar destekli-öğretmen merkezli, Deneysel Grubu-2'ye ise bilgisayar tabanlı - öğrenci merkezli öğrenme yöntemleri uygulandı.

Araştırma sonuçları KG'de bulunan öğrencilere kıyasla Deneysel Grubu-1 ve Deneysel Grubu-2 bulunan öğrencilerin fen bilgisi dersindeki başarılarında, fen bilgisi dersine karşı olan tutumlarında, fen bilgisi öğretmenine karşı olan tutumlarında ve bilgisayara karşı olan tutumlarında pozitif yönde gelişme olduğunu göstermiştir. Ayrıca bu pozitif değişimin öğrenci merkezli eğitim alan Deneysel Grubu-2 grubunda çok daha etkili olduğu saptandı.

Kirnik (1998) yapmış olduğu çalışmada, 7. sınıf düzeyinde, denklemler konusunun BDÖ yöntemi ile geleneksel yöntemin, öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini incelemiştir.

Araştırma, 1996-1997 öğretim yılı, birinci döneminde yüz doksan sekiz 7. sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Deneysel ve kontrol gruplarının matematik başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı "t" testi ile Anadolu Liseleri ve normal okulların matematik başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile sınınanmıştır.

Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında, BDÖ yönteminin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu görülmüştür.

Dündar (1997) yapmış olduğu çalışmada, İlkokul 4. sınıflarda yardımcı materyallerle eğitim yapılan grubun matematik başarısı ile geleneksel yöntemle eğitim yapan grubun matematik başarısı arasında anlamlı bir fark olup olmadığını incelemiştir.

Araştırmanın evrenini, Ankara ve Hakkâri illerindeki ilkokullardan yansız olarak oluşturulan toplam 190 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, 1996-1997

öğretim yılının birinci döneminde yapılmıştır.

Gelir seviyesi yüksek ve düşük düzeydeki ilkokul 4. sınıfta matematik dersinde, yardımcı materyallerle eğitim yapılan öğrencilerin başarıları ile geleneksel yöntemle eğitim yapılan öğrencilerin başarılarına göre olumlu yönde anlamlı bir farklılık bulunmuş, ancak orta düzeydeki öğrencilerin matematik başarılarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Genel toplamda ise .05 anlamlılık düzeyinde yardımcı materyallerle eğitim gören gruptaki öğrencilerin matematik başarılarının geleneksel yöntemle eğitim gören öğrencilerin matematik başarılarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sezer (1989) yapmış olduğu araştırmada, ilkokul beşinci sınıfta matematik dersinin “Kümeler” konusunda, geleneksel öğretim gören öğrenciler ile bilgisayarlı öğretim görenlerin konu sonundaki başarılarını incelemiştir.

Araştırmada deney deseni olarak ön test-son test kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırmada denekler 1988-1989 öğretim yılında Ankara Koleji İlk Kısım 5-D şubesi öğrencileridir.

İlkokul 5. sınıfta bilgisayarlı öğretim yapılan grubun matematik başarıları ile geleneksel öğretim yapılan grubun matematik başarıları arasında anlamlı bir fark vardır. Denencesi sınanmış ve doğrulanmıştır. Bu durumda matematik dersinde bilgisayarlı öğretimin, geleneksel öğretime göre daha etkili olduğu söylenmiştir. Araştırmacı, araştırma sırasında bilgisayarlı öğretim yapılan grubun bireysel dönüt almasının, matematik başarılarını anlamlı yönde etkileyen faktörlerden birisi olduğunu göstermiştir. Bilgisayarlı öğretimin ilköğretim birinci kademe düzeyinde öğrencilerin dikkatini çekme ve onlara kendi hızıyla öğrenme olanağı tanıdığı, bireysel dönüt verebildiği için geleneksel öğretimden daha yüksek başarı sağladığı görülmüştür.

1.12.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili yurtdışında yapılan araştırmalardan bahsedilecektir.

Baner (2002) yapmış olduğu araştırmada, orta-güneyde bulunan bir yerleşim biriminde 676 öğrenci nüfusuna sahip bir ilkokulda sınıf içinde bilgisayar kullanım durumunu incelemiştir. Araştırmanın amacı da eğitimde teknoloji kullanımı ve teknoloji kullanımı için gerekli seviyelere yönelik inanç ve tutumları ortaya çıkarmak ve çözümlenektir.

Öğretmenlere, yöneticilere ve ailelere bu okul çerçevesinde okul yararına teknolojik gelişimin yönü ve ihtiyaç duyulan eğitim türlerine karar vermek ve tavsiyelerini almak için bu konuda nicelik ve nitelik içeren bilgiler verilmiştir.

Noronha (1999) Kontolsüz Bilgisayar öğretimi hakkında bir deney hazırlanmıştır. Hindistan'nın batı Bangladeş'deki bir kasabasında araştırmacılar kişisel alandaki bir okula birkaç bilgisayar kurmuşlar ve çocuklara çok az bilgi vererek bilgisayarları kullanmalarını istemişler. Kısa bir zaman içinde hem öğretmenler hem de öğrenciler bilgisayar kullanmayı kavramışlar. Bu süreçte Hintli çocuklar bilgisayardan korkmamışlar, çünkü bilgisayarları makineden ziyade bir oyuncak olarak görmüşler. Gerçekten çok enteresandır ki bilgisayar rekabetten çok işbirliğini sağlayan bir alettir. Yeni Delhi'deki çocuklar, Kaliforniya ve Kuzey Karolayna'daki çocuklar gibi bilgisayarı keşfetmek için beraber çalışmışlardır. Bilinmeyenden korkmamışlardır. Aynı özellik Teksas'daki çocuklarda da görülmüştür (Noronha, 1999:155).

Drost (2002) yapmış olduğu araştırmada, ABD'de Virjinya adalarındaki Salt Pond okulunda teknoloji ve okullarda ki eğitimde bilgisayarların rolünü incelemiştir. Araştırma 2001 yılı kışı ve ilkbaharı boyunca ABD Virjinya adalarında özel bir okulda uygulanmıştır. Dokuz haftayı aşkın bir süre içerisinde araştırmacı; personel ve öğrencilerle röportaj yapmış, bilgisayar sınıflarını gözlemiş ve bilgisayar sınıflarında öğrenim için kullanılan programı incelemiştir. Bu durum çalışmasındaki içerik, bilgisayarlar ile bilgisayar teknolojisinin kullanımı hakkında bir karar almak ve bu okuldaki öğrencilerin eğitiminde bu teknolojinin rolünü anlamaktır.

Bu çalışmadan toplanan bilgilerin yerleşim yerlerine uzak, irksal ve kültürel farklılıkların olduğu benzer okullara da bilgi vermesi açısından önem kazanması ümit edilmektedir.

Bu okulda iyi donatılmış bir Bilgisayar laboratuvarı tamamlamak için ve

öğrencilere internet aracılığıyla mevcut eğitim kaynaklarına ulaşmayı öğretmek için bütçeyi arttırmayı başarmıştır.

Donnelly (2002) yapmış olduğu araştırmada, katılanların BDÖ’de öğrenci yetenekleri üzerine verdikleri cevaplar tartışılmış, BDÖ iyi ve kötü yönleriyle ele alınmıştır.

Bu araştırmada, eğitimcilerin çabalarına etki edecek teknolojik bir öngörü kazanmaları amaçlanmıştır. Ayrıca BDÖ’nün, dolayısıyla teknolojinin öğretim-öğrenim, idarecilere ve öğretmenlere sağladığı birçok faydadan bahsetmek mümkündür.

Özellikle dersi incelediğinizde ortaya çıkan üç temel tema; ders oluşumundaki esneklik, öğretmen etkileşimi ve teknolojik araçların çeşitliliğidir. Bu çalışmaya katılan bazı katılımcılar tarafından BDÖ’deki esnekliğin kendilerine günlük ve haftalık programda kendilerini canlı tuttuğu, dolayısıyla öğretim açısından daha iyi hazırlanmış olduklarını öğrenmelerini sağlamıştır.

Bu araştırmanın bulguları gösteriyor ki, BDÖ zaman ve ders esnekliğindeki profesyonel anlamda meslek edinme ya da gelişmede uygun bir yarar sağlamaktadır. Bu araştırmadaki bazı öğrenciler araştırmanın ilk haftasında sunulan oryantasyon eğitimini yeterli bulmadıklarından daha sonra sıkıntı çekmişlerdir.

Sonuçlar, katılanların özellikle öğretmenin bilgisayar tabanlı teknolojilere yatkınlığına özellikle güvendiklerini göstermişlerdir.

Bu araştırmadaki bazı öğrencilerin halen dersi işlerken teknolojik boyutuyla sıkıntı çektikleri görülmüştür. Bu durumlarda yardım için öğretmene başvurmuşlardır. Bu çalışmada öğrencilerden alınan bilgilere dayanılarak araştırmacı öğretmenin BDÖ çift yönlü olarak kendi sahalarında uzman rolünde hem de bilgisayarda öğretmen rolünde kullanmalarına hazır olduğunu göstermiştir.

Sutherlin (1990) gerçekleştirdiği araştırmada “Arkansas’ta orta dereceli okullarda bilgisayar kullanımının çeşitli yönlerini” incelemiştir. Araştırmanın amacı Arkansas’taki orta dereceli okullarda bilgisayar kullanım şeklini, kullanımını etkileyen faktörleri, okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda

belirlemektir. Geliştirilen anket soruları donanım, yazılım, bilgisayar kullanım zamanları ve bilgisayarı kullanan öğretmenlerin ilgilerini kapsamaktadır. Araştırma sonucunda bilgisayarlar, yönetim ve bilgisayarların öğrenilmesi şeklinde kullanıldıkları görülmüştür. Öğretmenler de bilgisayarı öğretimden çok soru bankası oluşturma, test değerlendirme gibi yönetme ve ölçme ve değerlendirmeye ilişkin alanlarda kullandıkları saptanmıştır. Araştırma, öğretmen ve yöneticilerin daha uzun süreli ve daha sık hizmetiçi eğitim programları düzenlenmesini istediklerini, donanım ve yazılım gereksinmelerinin yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Choi (1992) “Kore’deki orta dereceli okullarda bilgisayar destekli öğretim’in yürütülmesindeki temel değişkenleri ve öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumları”nı belirlemek için bir çalışma yapmıştır. Orta dereceli okullarda görevli 368 öğretmen, örnekleme oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışmanın temel amacı, bilgisayar destekli öğretimin araştırmanın yapıldığı yıldaki durumunun ne olduğu ve öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarında cinsiyetin, bilgisayarlarla ilgili ön bilgi becerisinin, bilgisayarın kullanım kolaylıklarının etkilerini araştırmaktır. Araştırma, örnekleme belirtilen öğretmenlere iki bölümden oluşan anket uygulanarak yapılmıştır. Araştırma

okullarda bilgisayar teknolojisinin kullanılması gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Bu araştırmanın genel amacı, bilgisayar kullanma becerilerindeki kazançların, öğrencilerin tanımlama, anlama ve bilimsel bir konuda çalışma becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Bölge okullarından seçilen yaklaşık yetmiş öğrenci beş haftalık gruplara ayrılmış ve bilgisayar kullanımı ile ilgili olarak eğitilmiştir. Bu çalışmalardan sonra öğrencilerin bilgisayar kullanma becerileriyle beraber bilimsel düşünme ve problem çözme becerilerinin arttığı ve bilgisayarlı derslerin öğrenciler tarafından daha eğlenceli bulunduğu görülmüştür. Ayrıca öğrencilere değişik öğrenme fırsatları sağladığı için bilimsel düşünme gerektiren problemleri çözmeye daha kullanışlı olduğu anlaşılmıştır.

1.12.3. Araştırmaların Değerlendirilmesi

Günümüz teknoloji çağı olmasına rağmen Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi alanında yeterince çalışma bulunmamaktadır. Çalışmalara daha çok farklı branşlarla ilgilidir. Araştırmalarda genel olarak öğretmenlerin ve öğrencilerin eğitim

teknolojisine yatkın oldukları görülmüştür. Bilgisayar ve eğitim teknolojisi konusunda eğitim faaliyetlerinin artırılması bu alandaki algıların olumlu olarak gelişmesi ve Bilgisayar Destekli İngilizce Eğitiminin kullanım yaygınlığını artırması kuvvetle muhtemeldir.

Ayrıca Dyned Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi için okulda kurulacak olan laboratuvarlar özellikle yöneticilerin bu konudaki tutumlarının olumlu olduğu takdirde gerçekleşmesi mümkündür.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın amaçları doğrultusunda izlenen yöntem açıklanmıştır. Araştırma modeli, evren ve örneklemin özellikleri, ölçme aracının niteliği, verilerin toplanması ve analizinde yapılan çalışmalar hakkındaki bilgiler aşağıda verilmektedir.

2.1.Araştırma Modeli

Devlet okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin İngilizce BDÖ hakkındaki görüşleri hakkında yapılacak bu çalışmada elde edilmesi düşünülen veriler için nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2004, 77) göre, tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilemez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde "gözleyip" belirleyebilmektir.

Bu model çerçevesinde, Bilgisayar Destekli Öğretim uygulaması yönetici ve öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışmada konuyla ilgili literatür taranmış ve İstanbul ili/ Üsküdar ilçesi devlet okullarında görev yapan yöneticilere ve öğretmenlere uygulanacak veri toplama araçları olan anketler değerlendirilmiştir.

Devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin BDÖ ile ilgili görüşlerinin değerlendirileceği bu çalışmada evren olarak İstanbul ili/ Üsküdar ilçesinde bulunan İngilizce öğretmenleri ve yöneticiler seçilmiştir. Üsküdar ilçesi İstanbul geneline ışıktutacak veriler taşıyan sosyo-ekonomik bakımdan alt, orta ve üst kesimlerin bulunduğu bir ilçedir.

İstanbul / Üsküdar'da bulunan ve evren / örnekleme oluşturacak, uygulama yapılacak ilköğretim düzeyindeki tüm devlet okulları tablo halinde verilmiştir. (Ek 1)

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada anketin birinci bölümünde yöneticilere ve öğretmenlere yönelik kişisel bilgiler, ikinci bölümünde ise öğretmenlerin Bilgisayar destekli İngilizce eğitimine ilişkin görüşlerini belirten 5 basamaklı likert tipi sorular sorulmuştur.

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, örneklemedeki öğretmenlerin; meslekî kıdemlerine, bilgisayarı kullanabilme durumuna ve bilgisayar kullanmayı öğrenme şekillerine göre Bilgisayar Destekli Öğretim uygulaması hakkındaki görüşlerinin toplanması amacıyla, Oral (1994) tarafından geliştirilen ve İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde gerçekleştirdiği doktora çalışmasında kullanılan ve güvenilirlik çalışması yapılmış anket (Ek:2) kullanılmıştır.

2.4. Veri Çözümleme Yöntemleri

Bu araştırmada daha önce benzer bir çalışmada kullanılan anketin öğretmenlere uygulanabilmesi için İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğüne izin yazısı ile birlikte anket formu verilerek, örnekleme alınan okullarda anketin uygulanması ile ilgili onay alınmıştır.

Anketin uygulanmasına 2008-2009 öğretim yılının birinci yarısında başlanmıştır. Öğretmenlerden, dağıtılan anketi bir hafta içerisinde cevaplandırmaları istenmiş, bazı öğretmenlerde bu süre iki-üç haftaya kadar uzatılmıştır.

Araştırma kapsamında kullanılan ankette yer alan soruların; frekans ve yüzdelerle dağılımları bulunarak; bulgular bölümünde tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında; anket ile toplanan bağımsız değişkenlere göre BDÖ Ölçeğinin toplam ve alt boyut puanlarının farklılıklarını belirlemek üzere hipotez testleri yapılmıştır. Bağımsız değişkenlerin iki kategoriden oluştuğu ve dağılımların normal olduğu durumlarda hipotez testi olarak ilişkisiz grup "t" testi kullanılmıştır.

Bağımsız değişkenin ikiden daha fazla kategoriye ayrıldığı durumlarda BDÖ ölçeği toplam ve alt boyut toplam puanlarının farklılıklarını belirlemek üzere tek yönlü varyans analizi(ANOVA) analizleri yapılmıştır. Bu işlemlerde ilk etapta tüm alt boyutlara göre kategorik değişkenlerin aritmetik ortalamaları , standart sapmaları ve standart hataları bulunmuştur. Daha sonra puan varyanslarının homojenliğini saptamak üzere levene istatistik değerleri bulunmuştur. Son olarak yine anlamlı fark olduğu durumlarda, ikili kategoriler arasındaki farklılıkları saptamak üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara(post hoc) geçilmiştir. Varyansların homojen olduğu durumlarda scheffe testi, varyansların heterojen olduğu durumlarda ise tamhane testi kullanılmıştır. Dağılımların normal olmadığı ve “n” sayılarının çok düşük olduğu durumlarda hipotez testi olarak kruskal wallis testi kullanılmıştır. Kruskal wallis testinde anlamlı farklılığın çıktığı durumlarda ikili karşılaştırmalar için ise mann whitney “U” testi kullanılmıştır.

Araştırma kapsamında elde edile tüm sonuçlar çift yönlü olarak sınıanmış ve anlamlılık düzeyi en az ,05 olarak kabul edilmiştir. Ayrıca ,01 ve ,001 düzeyinde anlamlı çıkan sonuçlar ayrıca tablolarda gösterilmiştir. Araştırmanın tüm istatistiksel analizleri SPSS for Windows paket program ile yapılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular incelenmiş ve yorumlar yapılmıştır. Bulgular yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasını başlatmaya ve BDÖ uygulamasının çeşitli boyutlarda meydana getireceği değişiklikler için avantaj ve dezavantaj olarak düşünülen özelliklere katılıp katılmamaya ilişkin algıları değerlendirmeye yöneliktir.

3.1 Grubun Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Tablo 1. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Cinsiyet	F	%
Kadın	113	44,1
Erkek	143	55,9
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzdeler dağılımları Tablo 1’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 44,1’ini kadın, % 55,9’unu ise erkek öğretmenler oluşturmuştur.

Tablo 2. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Mesleki Kıdem	F	%
1-10 Yıl	98	38,3
11-15 Yıl	109	42,6
16 Yıl ve üstü	49	19,1
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin mesleki kıdem değişkenine göre frekans ve yüzdeler dağılımları Tablo 2’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 42,6’ını kıdemi 11-15 yıl arasında olan öğretmenler almıştır. Bunu % 38,3 ile kıdemi 1-10 yıl

arasında öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise kıdemi 16 yıl ve daha üstü olan öğretmenler bulunmaktadır(% 19,1).

Tablo 3. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Görev Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Görev	F	%
Yönetici	70	27,3
Öğretmen	186	72,7
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin görev değişkenine göre frekans ve yüzelik dağılımlar Tablo 3’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 72,7’ini öğretmenler, % 27,3’ünü yöneticiler oluşturmuştur.

Tablo 4. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurum Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Mezun Olunan Kurum	F	%
Yüksek Okul	32	12,5
Fakülte	190	74,2
Yüksek Lisans/Doktora	34	13,3
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerin mezun oldukları kurum değişkenine göre frekans ve yüzelik dağılımlar Tablo 4’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 74,2’ini fakülte mezunu olan öğretmenler almıştır. Bunu % 13,3 ile yüksek lisans/doktora yapan öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise yüksek okul mezunu olan öğretmenler bulunmaktadır(% 12,5). Araştırmaya katılanlar çoğunlukla fakülte mezunları olup toplam 190 kişidir. Yüksek lisan ve doktora yapan İngilizce öğretmenleri ve yöneticilerin sayısı 34’tür. Yüksek okul mezunu yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin sayısı ise 32’dir.

Tablo 5. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülte Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Mezun Olunan Fakülte	F	%
Eğitim Enstitüsü	32	12,5
Eğitim Fakültesi	144	56,3
Fen-Edebiyat Fakültesi	80	31,3
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin mezun oldukları fakülte değişkenine göre frekans ve yüzelik dağılımlar Tablo 5’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 56,3’ünü eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenler almıştır. Bunu % 31,3 ile fen-edebiyat fakültesi mezunu olan öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise eğitim enstitüsü mezunu olan öğretmenler bulunmaktadır(% 12,5).

Tablo 6. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Çalışma Durumu	F	%
Kadrolu	226	88,3
Sözleşmeli	16	6,3
Ücretli	14	5,5
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin çalışma durumu değişkenine göre frekans ve yüzelik dağılımlar Tablo 6’da sunulmuştur. Araştırma grubunun % 88,3’ünü kadrolu olan öğretmenler almıştır. Bunu % 6,3 ile sözleşmeli çalışan öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise ücretli öğretmenler bulunmaktadır(% 5,5).

Araştırmada en büyük grubu oluşturan kadrolu çalışanlar oluşturmuştur. En altta ise ücretli çalışanlar bulunmaktadır.

Tablo 7. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Bilgisayar Kullanım Yeterliği	F	%
Çok İyi	81	31,6
İyi	60	23,4
Orta	115	44,9
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre frekans ve yüzdeler dağılımları Tablo 7’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 44,9’ünü orta derecede bilgisayar kullanım yeterliğine sahip öğretmenler oluşturmuştur. Bunu % 31,6 ile bilgisayar yeterliği çok iyi olan öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise bilgisayar yeterliği iyi olan öğretmenler bulunmaktadır(% 23,4).

Tablo 8. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Yurt Dışı Tecrübe Değişkenine Göre Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Yurt Dışı Tecrübe	F	%
Var	42	16,4
Yok	214	83,6
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin yurt dışı tecrübe değişkenine göre frekans ve yüzdeler dağılımları Tablo 8’de sunulmuştur. Araştırma grubunun % 83,6’ını yurt dışı tecrübesi olmayan, % 16,4’ünü ise yurt dışı tecrübesi olan öğretmenler oluşturmuştur.

Yurtdışı tecrübesi olan yönetici ve öğretmenler genele göre oldukça azdır.

Tablo 9. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Girdikleri İngilizce Sınavlar Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Girilen İngilizce Sınavlar	F	%
ÜDS	3	1,2
KPDS	80	31,3
Hiçbiri	173	67,6
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin girdikleri İngilizce sınavlar değişkenine göre frekans ve yüzelik dağılımlar Tablo 9’da sunulmuştur. Araştırma grubunun % 67,6’ını hiçbir İngilizce sınavına girmeyen öğretmenler oluşturmuştur. Bunu % 31,3 ile KPDS sınavına giren öğretmenler izlemiştir. Son sırada ise ÜDS sınavına giren öğretmenler bulunmaktadır(% 1,2).

Tablo 10. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin DYNED ile İlgili Seminer Alma Değişkenine Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımlar

DYNED ile ilgili Seminer Alma	F	%
Evet	103	40,2
Hayır	153	59,8
Toplam	256	100,0

Yöneticilerin ve öğretmenlerin DYNED ile ilgili seminer alma değişkenine göre frekans ve yüzelik dağılımlar Tablo 10’da sunulmuştur. Araştırma grubunun % 59,8’ini ilgili seminere katılmayanlar, % 40,2’ini ise ilgili seminere katılan öğretmenler oluşturmuştur.

3.2. Araştırma Grubunun Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri

Tablo 11. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerine Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri

Değerler	FAKTÖR1	FAKTÖR2	FAKTÖR3	TOPLBDÖ
N	256	256	256	256
Art.Ort	52,7031	53,4766	80,0742	186,2539
Std. Hata	,3999	,4407	,5968	1,2634
Medyan	54,0000	55,0000	83,0000	193,0000
Mod	46,00	55,00	85,00	203,00
Std. Sapma	6,3984	7,0505	9,5486	20,2136
Varyans	40,9390	49,7093	91,1749	408,5902
Ranj	25,00	72,00	38,00	107,00
Minimum	40,00	40,00	56,00	144,00
Makimum	65,00	112,00	94,00	251,00
Y 25	46,0000	48,0000	72,0000	169,2500
Y 50	54,0000	55,0000	83,0000	193,0000
Y 75	58,0000	57,7500	87,0000	203,0000

Tablo 11’de Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerine uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek puanlarının tanımlayıcı istatistik değerleri yer almıştır. Test toplamı için alınabilecek maksimum puan 250(50*5), ortalama değer ise 125(250/2)’dir.

Örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin ölçek toplamından aldıkları aritmetik ortalama 186,25 olmuştur. Elde edilen bu sonuca göre İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına karşı ortalama değerinin üstünde bir olumlu tutum geliştirdikleri anlaşılmaktadır.

Standart sapma değerinin 20,21 olması nedeniyle yine İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına karşı heterojen bir dağılım gösterdikleri belirlenmiştir. Adı geçen uygulamaya karşı öğretmenler birbirlerinden oldukça farklı tutumlara sahiptirler.

Tablo 12. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata	t	sd	p
FAKTÖR1	Kadın	113	54,2389	5,9074	,5557	3,488	254	,001***
	Erkek	143	51,4895	6,5293	,5460			
FAKTÖR2	Kadın	113	52,5929	6,0173	,5661	-1,790	254	,075
	Erkek	143	54,1748	7,7198	,6456			
FAKTÖR3	Kadın	113	79,7257	10,5883	,9961	-,518	254	,605
	Erkek	143	80,3497	8,6678	,7248			
TOPLAMBD Ö	Kadın	113	186,557	20,7842	1,9552	,213	254	,831
	Erkek	143	186,014	19,8214	1,6575			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Tablo 12’de Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan ilişkisiz grup “t” testi sonuçları yer almıştır.

Yapılan analizler sonucunda sadece Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşler)’de istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir.

Kadın İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşleri, erkek meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Bu faktörün dışındaki diğer faktörlerde ve test toplamda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermemiştir.

Tablo 13. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri

Ölçek	Mesleki Kıdem	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata
FAKTÖR1	1-10 yıl	98	54,3163	3,1544	,3186
	11-15 yıl	109	54,4128	7,5194	,7202
	16 yıl ve üstü	49	45,6735	2,7868	,3981
	Toplam	256	52,7031	6,3984	,3999
FAKTÖR2	1-10 yıl	98	56,1633	7,0852	,7157
	11-15 yıl	109	52,4312	6,5367	,6261
	16 yıl ve üstü	49	50,4286	6,3081	,9012
	Toplam	256	53,4766	7,0505	,4407
FAKTÖR3	1-10 yıl	98	83,3265	6,3291	,6393
	11-15 yıl	109	80,3394	9,6333	,9227
	16 yıl ve üstü	49	72,9796	11,0217	1,5745
	Toplam	256	80,0742	9,5486	,5968
TOPLBDÖ	1-10 yıl	98	193,8061	13,2717	1,3406
	11-15 yıl	109	187,1835	22,3355	2,1394
	16 yıl ve üstü	49	169,0816	16,5162	2,3595
	Toplam	256	186,2539	20,2136	1,2634

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanlarının tanımlayıcı istatistik değerleri Tablo 13’de sunulmuştur.

Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlar ilişkili görüşler)’de aritmetik ortalamaya göre ilk sıra kıdemi 11-15 yıl olanlara aittir. Son sırada en olumsuz görüş kıdemi 16 yıl ve üstü olanlara ait olmuştur.

Faktör 2(BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkili görüşler)’de ise ilk sırayı mesleki kıdemi 1-10 yıl arasında almıştır. Son sırada yine kıdemi 16 yıl ve üstü olanlar bulunmaktadır. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği

değişikliklere ilişkin görüşler)'de en olumlu görüş kıdemi yine 1-10 yıl arasında olan İngilizce öğretmenlerine aittir.

Son sırada kıdemi 16 yıl ve üstü olan öğretmenler bulunmaktadır. Toplam BDÖ'de de aynı sonuçlar geçerli olmuştur. Öğretmenlerin kıdemi düştükçe, BDÖ uygulamasına ilişkin olumlu görüşler artış göstermiştir.

Tablo 14. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları

Ölçek	Levene İstatistik	sd1	sd2	p
FAKTÖR1	113,624	2	253	,000***
FAKTÖR2	8,106	2	253	,000***
FAKTÖR3	25,211	2	253	,000***
TOPLBDÖ	47,354	2	253	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları varyansları için yapılan levene test sonuçları Tablo 14'de verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda tüm BDÖ toplam ve alt boyutlarında puan varyansları arasında istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir.

Yöneticilerin ve tüm İngilizce öğretmenlerinin BDÖ ölçeği toplam ve alt boyutlarında almış oldukları puanlar birbirinden farklılaşmış ve heterojen bir dağılım oluşturmuşlardır.

Tablo 15. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
FAKTÖR1	Gruplararası	2995,046	2	1497,523	50,894	,000***
	Gruplarıçi	7444,391	253	29,424		
	Toplam	10439,437	255			
FAKTÖR2	Gruplararası	1281,738	2	640,869	14,230	,000***
	Gruplarıçi	11394,122	253	45,036		
	Toplam	12675,859	255			
FAKTÖR3	Gruplararası	3510,619	2	1755,309	22,498	,000***
	Gruplarıçi	19738,971	253	78,020		
	Toplam	23249,590	255			
TOPLBDÖ	Gruplararası	20133,176	2	10066,588	30,299	,000***
	Gruplarıçi	84057,320	253	332,242		
	Toplam	104190,496	255			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları Tablo 15’de verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda hem BDÖ toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdemleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri de değişmektedir.

ANOVA’da istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların elde edildiği alt boyutlarda, bu farklılık kümülatif bir farklılıktır. Bu kümülatif farklılığın hangili ikili karşılaştırmalardan kaynaklandığını belirlemek üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara geçilmiştir. Tablo 14’de varyans heterojenliğinin olduğu saptandığı için tamamlayıcı hesaplardan tamhane testi kullanılmıştır.

Tablo 16. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Mesleki Kıdem	Mesleki Kıdem	Ortalamalar arası fark (I-J)	Std. Hata	p.
FAKTÖR1	1-10 yıl	11-15 yıl	-9,6518E-02	,7551	,999
		16 yıl ve üstü	8,6429	,9491	,000***
	11-15 yıl	6-10 yıl	9,652E-02	,7551	,999
		16 yıl ve üstü	8,7394	,9330	,000***
	16 yıl ve üstü	6-10 yıl	-8,6429	,9491	,000***
		11-15 yıl	-8,7394	,9330	,000***
FAKTÖR2	1-10 yıl	11-15 yıl	3,7321	,9342	,000***
		16 yıl ve üstü	5,7347	1,1742	,000***
	11-15 yıl	6-10 yıl	-3,7321	,9342	,000***
		16 yıl ve üstü	2,0026	1,1542	,199
	16 yıl ve üstü	6-10 yıl	-5,7347	1,1742	,000***
		11-15 yıl	-2,0026	1,1542	,199
FAKTÖR3	1-10 yıl	11-15 yıl	2,9871	1,2296	,025*
		16 yıl ve üstü	10,3469	1,5454	,000***
	11-15 yıl	6-10 yıl	-2,9871	1,2296	,025*
		16 yıl ve üstü	7,3599	1,5192	,000***
	16 yıl ve üstü	6-10 yıl	-10,3469	1,5454	,000***
		11-15 yıl	-7,3599	1,5192	,000***
TOPLBDÖ	6-10 yıl	11-15 yıl	6,6226	2,5374	,028*
		16 yıl ve üstü	24,7245	3,1892	,000***
	11-15 yıl	6-10 yıl	-6,6226	2,5374	,028*
		16 yıl ve üstü	18,1019	3,1351	,000***
	16 yıl ve üstü	6-10 yıl	-24,7245	3,1892	,000***
		11-15 yıl	-18,1019	3,1351	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü tamamlayıcı hesaplardan Tamhane testi sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlar ile ilişkili görüşler)'de mesleki kıdemi 1-10 yıl olanlar ile 11-15 yıl olanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak mesleki kıdemi 1-10 yıl ve 11-15 yıl olan öğretmenlerin BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri, kıdemi 16 yıl ve üstü olanlardan anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur($p<,001$).

Faktör 2 (BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)'de kıdemi 1-10 yıl arasında olan öğretmenlerin görüşleri, hem kıdemi 11-15 yıl hem de 16 yıl ve üstü olanlardan daha olumlu yöndedir.Son iki grubun arasında anlamlı bir fark yoktur.

Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) ve BDÖ Toplamda tüm gruplar arasında istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri yükseldikçe, BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri daha fazla olumsuz yöne doğru kaymaktadır.

Tablo 17. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Görev Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları

Ölçek	Görev	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata	t	sd	P
FAKTÖR1	Yönetici	70	50,1286	6,1241	,7320	-4,068	254	,000***
	Öğretmen	186	53,6720	6,2441	,4578			
FAKTÖR2	Yönetici	70	53,5143	5,8452	,6986	,052	254	,958
	Öğretmen	186	53,4624	7,4682	,5476			
FAKTÖR3	Yönetici	70	78,9429	8,3923	1,0031	-1,164	254	,246
	Öğretmen	186	80,5000	9,9367	,7286			
TOPLAMB Ö	Yönetici	70	182,585	18,3993	2,1991	-1,789	254	,075
	Öğretmen	186	187,634	20,7345	1,5203			

* $p<,05$ ** $p<,01$ *** $p<,001$

Tablo 17’de Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin görev değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan ilişkisiz grup “t” testi sonuçları yer almıştır. Yapılan analizler sonucunda sadece Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı

yararlara ilişkin görüşler)’de istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşleri, yöneticilerinden anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu faktörün dışındaki diğer faktörlerde ve test toplamda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri görev değişkenine göre farklılık göstermemiştir.

Tablo 18. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri

Ölçek	Kurum	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata
FAKTÖR1	Yüksek okul	32	52,4688	9,0838	1,6058
	Fakülte	190	52,2263	6,0576	,4395
	Yüksek lisans/Doktora	34	55,5882	4,3283	,7423
	Toplam	256	52,7031	6,3984	,3999
FAKTÖR2	Yüksek okul	32	56,4375	2,1089	,3728
	Fakülte	190	52,5474	7,9052	,5735
	Yüksek lisans	34	55,8824	1,6099	,2761
	Toplam	256	53,4766	7,0505	,4407
FAKTÖR3	Yüksek okul	32	84,9375	1,7027	,3010
	Fakülte	190	78,7842	10,6732	,7743
	Yüksek lisans	34	82,7059	3,1191	,5349
	Toplam	256	80,0742	9,5486	,5968
TOPLBDÖ	Yüksek okul	32	193,8438	9,9194	1,7535
	Fakülte	190	183,5579	22,2550	1,6145
	Yüksek lisans	34	194,1765	8,1146	1,3916
	Toplam	256	186,2539	20,2136	1,2634

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan eğitim kurumu değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanlarının tanımlayıcı istatistik değerleri Tablo 18’de sunulmuştur. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de aritmetik ortalamaya göre ilk sıra yüksek lisans/doktora mezunu olanlara aittir. Son sırada en olumsuz görüş fakülte mezunu olanlara ait olmuştur.

Faktör 2(BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)'de ise ilk sırayı yüksek okul mezunu olanlar almıştır. Son sırada yine fakülte mezunu olanlar bulunmaktadır. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler)'de de aynı sonuçlar geçerli olmuştur. Toplam BDÖ'de ilk sıra yüksek lisans ve doktora mezunlarına ait olmuştur. Son sırada ise yine fakülte mezunları bulunmaktadır. Genel olarak yüksek lisans ve doktora yapmış İngilizce öğretmenlerinin BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri daha olumlu yöndedir.

Tablo 19. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları

Ölçek	Levene İstatistik	sd1	sd2	p
FAKTÖR1	32,814	2	253	,000***
FAKTÖR2	25,968	2	253	,000***
FAKTÖR3	92,365	2	253	,000***
TOPLBDÖ	57,196	2	253	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan kurum değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları varyansları için yapılan levene test sonuçları Tablo 19'da verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda tüm BDÖ toplam ve alt boyutlarında puan varyansları arasında istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Yöneticilerin ve tüm İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan kurum değişkenine göre BDÖ ölçeği toplam ve alt boyutlarında almış oldukları puanlar birbirinden farklılaşmış ve heterojen bir dağılım oluşturmuşlardır.

Tablo 20. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
FAKTÖR1	Gruplararası	327,965	2	163,983	4,103	,018*
	Gruplarıçi	10111,472	253	39,966		
	Toplam	10439,437	255			
FAKTÖR2	Gruplararası	641,381	2	320,691	6,742	,001***
	Gruplarıçi	12034,478	253	47,567		
	Toplam	12675,859	255			
FAKTÖR3	Gruplararası	1308,503	2	654,252	7,544	,001***
	Gruplarıçi	21941,086	253	86,724		
	Toplam	23249,590	255			
TOPLBDÖ	Gruplararası	5358,473	2	2679,237	6,859	,001***
	Gruplarıçi	98832,023	253	390,640		
	Toplam	104190,496	255			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan kurum değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları Tablo 20’de verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda hem BDÖ toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin mezun oldukları kurumlar farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri de değişmektedir.

ANOVA’da istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların elde edildiği alt boyutlarda, bu farklılık kümülatif bir farklılıktır. Bu kümülatif farklılığın hangili ikili karşılaştırmalardan kaynaklandığını belirlemek üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara geçilmiştir. Tablo 19’da varyans heterojenliğinin olduğu saptandığı için tamamlayıcı hesaplardan tamhane testi kullanılmıştır.

Tablo 21. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Kurum	Kurum	Ortalamalar arası fark (I-J)	Std. Hata	p.
FAKTÖR1	Yüksek okul	Fakülte	,2424	1,2080	,998
		Yüksek lisans	-3,1195	1,5571	,233
	Fakülte	Yüksek okul	-,2424	1,2080	,998
		Yüksek lisans	-3,3619	1,1772	,001***
	Yüksek lisans	Yüksek okul	3,1195	1,5571	,233
		Fakülte	3,3619	1,1772	,001***
FAKTÖR2	Yüksek okul	Fakülte	3,8901	1,3179	,000***
		Yüksek lisans	,5551	1,6987	,555
	Fakülte	Yüksek okul	-3,8901	1,3179	,000***
		Yüksek lisans	-3,3350	1,2843	,000***
	Yüksek lisans	Yüksek okul	-,5551	1,6987	,555
		Fakülte	3,3350	1,2843	,000***
FAKTÖR3	Yüksek okul	Fakülte	6,1533	1,7795	,000***
		Yüksek lisans	2,2316	2,2936	,002**
	Fakülte	Yüksek okul	-6,1533	1,7795	,000***
		Yüksek lisans	-3,9217	1,7341	,000***
	Yüksek lisans	Yüksek okul	-2,2316	2,2936	,002**
		Fakülte	3,9217	1,7341	,000***
TOPLBDÖ	Yüksek okul	Fakülte	10,2859	3,7767	,000***
		Yüksek lisans	-,3327	4,8679	,998
	Fakülte	Yüksek okul	-10,2859	3,7767	,000***
		Yüksek lisans	-10,6186	3,6804	,000***
	Yüksek lisans	Yüksek okul	,3327	4,8679	,998
		Fakülte	10,6186	3,6804	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan kurum değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tamamlayıcı hesaplardan Tamhane testi sonuçları Tablo 21’de verilmiştir.

Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de yüksek lisans ve doktora mezunu olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, fakülte mezunlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Faktör 2 (BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)’de fakülte mezunu olan öğretmenlerin görüşleri, hem yüksek lisans ve doktora mezunu hem de yüksek okul mezunlarından anlamlı derecede daha düşük yönde ve olumsuzdur.

Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) de tüm gruplar arasında istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir.

Yüksek lisans yapanların görüşleri, hem fakülte hem de yüksek okul mezunlarından anlamlı derecede daha olumludur. Yüksek okul mezunlarının görüşleri de ilgili uygulama konusunda, fakülte mezunlarından daha olumlu yöndedir.

BDÖ Toplam da ise Yüksek lisans yapanların görüşleri, hem fakülte hem de yüksek okul mezunlarından anlamlı derecede daha olumludur. Yüksek okul ve fakülte grubu arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 22. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Fakülte Türü Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri

Ölçek	Fakülte Türü	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata
FAKTÖR1	Eğitim Enstitüsü	32	48,7500	5,5533	,9817
	Eğitim Fakültesi	144	53,8264	6,5080	,5423
	Fen-Edebiyat Fakültesi	80	52,2625	5,8780	,6572
	Total	256	52,7031	6,3984	,3999
FAKTÖR2	Eğitim Enstitüsü	32	55,4063	1,6036	,2835
	Eğitim Fakültesi	144	53,7014	8,0740	,6728
	Fen-Edebiyat Fakültesi	80	52,3000	6,2000	,6932
	Total	256	53,4766	7,0505	,4407
FAKTÖR3	Eğitim Enstitüsü	32	85,3125	2,9993	,5302
	Eğitim Fakültesi	144	80,2639	10,2922	,8577
	Fen-Edebiyat Fakültesi	80	77,6375	9,0459	1,0114
	Total	256	80,0742	9,5486	,5968
TOPLBDÖ	Eğitim Enstitüsü	32	189,4688	6,6720	1,1794
	Eğitim Fakültesi	144	187,7917	21,7773	1,8148
	Fen-Edebiyat Fakültesi	80	182,2000	20,4403	2,2853
	Total	256	186,2539	20,2136	1,2634

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan fakülte türü değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanlarının tanımlayıcı istatistik değerleri Tablo 22’de sunulmuştur. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de aritmetik ortalamaya göre ilk sıra eğitim fakültesi mezunu olanlara aittir. Son sırada en olumsuz görüş eğitim enstitüsü mezunu olanlara ait olmuştur. Faktör 2(BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)’de ise ilk sırayı eğitim enstitüsü mezunu olanlar almıştır. Son sırada Fen edebiyat fakültesi mezunu olanlar bulunmaktadır. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği

değişikliklere ilişkin görüşler)'de ilk sırayı eğitim enstitüsü mezunu olanlar almıştır. Son sırada Fen edebiyat fakültesi mezunu olanlar bulunmaktadır. Toplam BDÖ'de ilk sıra yine eğitim enstitüsü mezunlarına ait olmuştur. Son sırada ise yine fen edebiyat fakültesi mezunları bulunmaktadır. Genel olarak eğitim enstitüsü mezunlarının ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri daha olumlu yönde olmuştur.

Tablo 23. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları

Ölçek	Levene İstatistik	sd1	sd2	P
FAKTÖR1	1,339	2	253	,264
FAKTÖR2	13,177	2	253	,000***
FAKTÖR3	29,277	2	253	,000***
TOPLBDÖ	25,997	2	253	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları varyansları için yapılan levene test sonuçları Tablo 23'de verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda tüm BDÖ toplam ve Faktör 1 dışındaki alt boyutlarında puan varyansları arasında istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir.

Yöneticilerin ve tüm İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre BDÖ ölçeği toplam ve Faktör 1 dışındaki alt boyutlarında almış oldukları puanlar birbirinden farklılaşmış ve heterojen bir dağılım oluşturmuşlardır. Faktör 1'de ise istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmadığı için varyansın homojen olduğuna karar verilmiştir.

Tablo 24. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
FAKTÖR1	Gruplararası	697,290	2	348,645	9,054	,000***
	Gruplarıçi	9742,147	253	38,507		
	Toplam	10439,437	255			
FAKTÖR2	Gruplararası	237,181	2	118,590	2,412	,092
	Gruplarıçi	12438,678	253	49,165		
	Toplam	12675,859	255			
FAKTÖR3	Gruplararası	1358,255	2	679,128	7,849	,000**
	Gruplarıçi	21891,335	253	86,527		
	Toplam	23249,590	255			
TOPLBDÖ	Gruplararası	1985,977	2	992,989	2,458	,088
	Gruplarıçi	102204,519	253	403,970		
	Toplam	104190,496	255			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları Tablo 24’de verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda sadece BDÖ Faktör 1 ve 3.’de istatistiksel açıdan en az ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin fakülteleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri(Faktör 1 ve 3) de değişmektedir. Ancak test toplamına ve Faktör 2 puanlarına göre böyle bir farklılık söz konusu değildir.

ANOVA’da istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların elde edildiği alt boyutlarda, bu farklılık kümülatif bir farklılıktır. Bu kümülatif farklılığın hangili ikili karşılaştırmalardan kaynaklandığını belirlemek üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara geçilmiştir. Tablo 23’de varyans heterojenliğinin olduğu durumlardatamamlayıcı hesaplardan tamhane testi kullanılmıştır. Varyans

homojenliğinin olduğu Faktör 1’de ise tamamlayıcı hesaplardan scheffe testi kullanılmıştır.

Tablo 25. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Mezun Olunan Kurum Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Scheffe ve Tamhane Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Fakülte	Fakülte	Ortalamalar arası fark (I-J)	Std. Hata	p.
FAKTÖR1 Scheffe	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Fakültesi	-5,0764	1,2127	,000***
		Fen-Edebiyat Fakültesi	-3,5125	1,2979	,027*
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Enstitüsü	5,0764	1,2127	,000***
		Fen-Edebiyat Fakültesi	1,5639	,8653	,197
	Fen-Edebiyat Fakültesi	Eğitim Enstitüsü	3,5125	1,2979	,027*
		Eğitim Fakültesi	-5,0764	1,2127	,000***
FAKTÖR3 Tamhane	Eğitim Enstitüsü	Eğitim Fakültesi	5,0486	1,8179	,000***
		Fen-Edebiyat Fakültesi	7,6750	1,9457	,000***
	Eğitim Fakültesi	Eğitim Enstitüsü	-5,0486	1,8179	,000***
		Fen-Edebiyat Fakültesi	2,6264	1,2971	,140
	Fen-Edebiyat Fakültesi	Eğitim Enstitüsü	-7,6750	1,9457	,000***
		Eğitim Fakültesi	-2,6264	1,2971	,140

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tamamlayıcı hesaplardan scheffe ve tamhane testi sonuçları Tablo 25’de verilmiştir.

Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşler)’de eğitim enstitüsünden mezun olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin

görüşleri, eğitim ve fen edebiyat fakültesi mezunlarından anlamlı derecede daha olumsuz yöndedir. Eğitim fakültesi mezunlarının ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, fen edebiyat fakültesi mezunlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) de ise eğitim enstitüsü mezunlarının ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, eğitim fakültesi ve fen edebiyat fakültesi mezunlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Fen edebiyat fakültesi ile eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 26. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Çalışma Durumu Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Ölçek	ÇalışmaD.	N	Sıralamalar Ort.	kikare	sd	P
FAKTÖR1	Kadrolu	226	124,23	13,595	2	,001***
	Sözleşmeli	16	126,84			
	Ücretli	14	199,29			
FAKTÖR2	Kadrolu	226	127,09	,951	2	,622
	Sözleşmeli	16	145,41			
	Ücretli	14	131,89			
FAKTÖR3	Kadrolu	226	119,62	34,384	2	,000***
	Sözleşmeli	16	163,00			
	Ücretli	14	232,39			
	Toplam	256				
TOPL.BDÖ	Kadrolu	226	122,68	20,081	2	,000***
	Sözleşmeli	16	136,19			
	Ücretli	14	213,61			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin çalışma durumu değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut

puanları için yapılan Kruskal Wallis Testi sonuçları Tablo 26’da verilmiştir. Hem BDÖ toplam hem de Faktör 2 dışındaki bütün alt boyutlarda, istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretmenlerin çalışma durumları farklılaştıkça BDÖ toplam ve Faktör 1 ve 3 puanları da farklılaşmaktadır. İstatistiksel açıdan farklılık elde edilen toplam ve alt boyutlarda bu kümülatif farklılığın hangi ikili gruplar arasından kaynaklandığını belirlemek üzere mann whitney “U” testleri gerçekleştirilmiş ve aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 27. Yöneticilerin ve Kadrolu ve Sözleşmeli İngilizce Öğretmenlerinin Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Mann W’hitney “U” Testi Sonuçları

Ölçek	Çalışma Durumu	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
FAKTÖR1	Kadrolu	226	121,16	27382,00	1731,0	-,285	,776
	Sözleşmeli	16	126,31	2021,00			
	Toplam	242					
FAKTÖR3	Kadrolu	226	118,67	26819,00	1168,0	-2,369	,018*
	Sözleşmeli	16	161,50	2584,00			
	Toplam	242					
TOPL BDÖ	Kadrolu	226	120,54	27242,50	1591,0	-,800	,423
	Sözleşmeli	16	135,03	2160,50			
	Toplam	242					

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve kadrolu ve sözleşmeli İngilizce öğretmenlerinin uygulanan BDÖ Ölçeği toplam ve alt boyutları için yapılan (Kruskal wallis testinde anlamlı sonuç veren ölçekler) Mann Whitney “U” testi sonuçları Tablo 27’de gösterilmiştir.

Bu amaçla yapılan analizler sonucunda sadece Faktör 3 boyutunda istatistiksel açıdan ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Sözleşmeli İngilizce öğretmenlerinin ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, kadrolu öğretmenlerden anlamlı derecede daha olumludur. Bunun dışındaki ikili karşılaştırmalar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 28. Yöneticilerin ve Kadrolu ve Ücretli İngilizce Öğretmenlerinin Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Mann Whitney “U” Testi Sonuçları

Ölçek	Çalışma Durumu	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	P
FAKTÖR1	Kadrolu	226	116,57	26345,50	694,50	3,526	,000***
	Ücretli	14	183,89	2574,50			
	Toplam	240					
FAKTÖR3	Kadrolu	226	114,45	25866,50	215,50	-5,429	,000***
	Ücretli	14	218,11	3053,50			
	Toplam	240					
TOPL BDÖ	Kadrolu	226	115,64	26135,00	484,00	-4,358	,000***
	Ücretli	14	198,93	2785,00			
	Toplam	240					

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve kadrolu ve ücretli İngilizce öğretmenlerinin uygulanan BDÖ Ölçeği toplam ve alt boyutları için yapılan(Kruskal wallis testinde anlamlı sonuç veren ölçekler) mann whitney “U” testi sonuçları Tablo 28’de gösterilmiştir.

Bu amaçla yapılan analizler sonucunda tüm alt boyutlarda ve Toplam BDÖ’de istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ücretli İngilizce öğretmenlerinin ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, kadrolu öğretmenlerden anlamlı derecede daha olumludur.

Tablo 29. Yöneticilerin ve Sözleşmeli ve Ücretli İngilizce Öğretmenlerinin Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Nonparametrik Mann Whitney “U” Testi Sonuçları

Ölçek	Çalışma Durumu	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	P
FAKTÖR1	Sözleşmeli	16	9,03	144,50	8,500	-4,328	,000***
	Ücretli	14	22,89	320,50			
	Toplam	30					
FAKTÖR3	Sözleşmeli	16	10,00	160,00	24,000	-3,695	,000***
	Ücretli	14	21,79	305,00			
	Toplam	30					
TOPL BDÖ	Sözleşmeli	16	9,66	154,50	18,500	-3,914	,000***
	Ücretli	14	22,18	310,50			
	Toplam	30					

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve sözleşmeli ve ücretli İngilizce öğretmenlerinin uygulanan BDÖ Ölçeği toplam ve alt boyutları için yapılan(Kruskal wallis testinde anlamlı sonuç veren ölçekler) mann whitney “U” testi sonuçları Tablo 29’da gösterilmiştir.

Bu amaçla yapılan analizler sonucunda tüm alt boyutlarda ve Toplam BDÖ’de istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Ücretli İngilizce öğretmenlerinin ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, sözleşmeli öğretmenlerden anlamlı derecede daha olumludur.

Tablo 30. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri

Ölçek	Yeterlik	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata
FAKTÖR1	Çok iyi	81	53,7901	5,5559	,6173
	İyi	60	54,4833	4,8415	,6250
	Orta	115	51,0087	7,2372	,6749
	Toplam	256	52,7031	6,3984	,3999
FAKTÖR2	Çok iyi	81	55,2840	8,9124	,9903
	İyi	60	55,6833	4,4474	,5742
	Orta	115	51,0522	5,8652	,5469
	Toplam	256	53,4766	7,0505	,4407
FAKTÖR3	Çok iyi	81	81,5679	9,8361	1,0929
	İyi	60	82,5000	7,0434	,9093
	Orta	115	77,7565	10,0137	,9338
	Toplam	256	80,0742	9,5486	,5968
TOPLBDÖ	Çok iyi	81	190,6420	21,4996	2,3888
	İyi	60	192,6667	14,7300	1,9016
	Orta	115	179,8174	20,0042	1,8654
	Toplam	256	186,2539	20,2136	1,2634

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanlarının tanımlayıcı istatistik değerleri Tablo 30’da sunulmuştur. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de aritmetik ortalamaya göre ilk sıra yeterliği iyi olanlara aittir. Son sırada en olumsuz görüş yeterliği orta olanlara ait olmuştur. Faktör 2(BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)’de de aynı sonuçlar geçerlidir. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler)’de de aynı sonuçlar geçerli olmuştur. Toplam BDÖ’de ilk sıra yüksek yeterliği iyi olanlara ait olmuştur. Son sırada ise yine yeterliği orta olanlar bulunmaktadır. Genel olarak bilgisayar yeterliği iyi olan İngilizce öğretmenlerinin BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri daha olumlu yöndedir.

Tablo 31. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puan Varyansları İçin Yapılan Levene Test Sonuçları

Ölçek	Levene İstatistik	sd1	sd2	P
FAKTÖR1	14,173	2	253	,000***
FAKTÖR2	4,863	2	253	,008**
FAKTÖR3	15,553	2	253	,000***
TOPLBDÖ	8,371	2	253	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları varyansları için yapılan levene test sonuçları Tablo 31’de verilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda tüm BDÖ toplam ve alt boyutlarında puan varyansları arasında istatistiksel açıdan en az ,01 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir.

Yöneticilerin ve tüm İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre BDÖ ölçeği toplam ve alt boyutlarında almış oldukları puanlar birbirinden farklılaşmış ve heterojen bir dağılım oluşturmuşlardır.

Tablo 32. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
FAKTÖR1	Gruplararası	616,031	2	308,015	7,933	,000***
	Gruplarıçi	9823,407	253	38,828		
	Toplam	10439,438	255			
FAKTÖR2	Gruplararası	1232,720	2	616,360	13,627	,000***
	Gruplarıçi	11443,139	253	45,230		
	Toplam	12675,859	255			
FAKTÖR3	Gruplararası	1151,531	2	575,765	6,592	,002**
	Gruplarıçi	22098,059	253	87,344		
	Toplam	23249,590	255			
TOPLBDÖ	Gruplararası	8791,380	2	4395,690	11,657	,000***
	Gruplarıçi	95399,116	253	377,072		
	Toplam	104190,496	255			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ) toplam ve alt boyut puanları için yapılan tek yönlü varyans analizi(ANOVA) sonuçları Tablo 32’de verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda hem BDÖ toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan en az ,01 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterlikleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri de değişmektedir.

ANOVA’da istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların elde edildiği alt boyutlarda, bu farklılık kümülatif bir farklılıktır. Bu kümülatif farklılığın hangili ikili karşılaştırmalardan kaynaklandığını belirlemek üzere varyans analizini tamamlayıcı hesaplara geçilmiştir. Tablo 31’de varyans heterojenliğinin olduğu saptandığı için tamamlayıcı hesaplardan tamhane testi kullanılmıştır.

Tablo 33. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterliği Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Yeterlik	Yeterlik	Ortalamalar arası fark (I-J)	Std. Hata	p.
FAKTÖR1	Çok iyi	İyi	-,6932	1,0614	,816
		Orta	2,7814	,9039	,008**
	İyi	Çok iyi	,6932	1,0614	,816
		Orta	3,4746	,9924	,001***
	Orta	Çok iyi	-2,7814	,9039	,008**
		İyi	-3,4746	,9924	,001***
FAKTÖR2	Çok iyi	İyi	-,3994	1,1455	,980
		Orta	4,2318	,9755	,001***
	İyi	Çok iyi	,3994	1,1455	,980
		Orta	4,6312	1,0710	,000***
	Orta	Çok iyi	-4,2318	,9755	,001***
		İyi	-4,6312	1,0710	,000***
FAKTÖR3	Çok iyi	İyi	-,9321	1,5919	,885
		Orta	3,8114	1,3557	,026*
	İyi	Çok iyi	,9321	1,5919	,885
		Orta	4,7435	1,4884	,001***
	Orta	Çok iyi	-3,8114	1,3557	,026*
		İyi	-4,7435	1,4884	,001***
TOPL BDÖ	Çok iyi	İyi	-2,0247	3,3075	,881
		Orta	10,8246	2,8168	,001***
	İyi	Çok iyi	2,0247	3,3075	,881
		Orta	12,8493	3,0925	,000***
	Orta	Çok iyi	-10,8246	2,8168	,001***
		İyi	-12,8493	3,0925	,000***

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre uygulanan bilgisayar destekli öğretim uygulaması ölçeği(BDÖ)

toplam ve alt boyut puanları için yapılan tamamlayıcı hesaplardan Tamhane testi sonuçları Tablo 33’de verilmiştir.

Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Faktör 2 (BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)’de bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) de bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

BDÖ Toplam da ise bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 34. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Yurt Dışı Deneyim Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları

	Deneyim	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata	t	sd	p
FAKTÖR1	Var	42	56,1905	4,5759	,7061	3,974	254	,000***
	Yok	214	52,0187	6,4894	,4436			
FAKTÖR2	Var	42	58,1667	3,7476	,5783	4,926	254	,000***
	Yok	214	52,5561	7,1846	,4911			
FAKTÖR3	Var	42	87,2619	3,8828	,5991	5,650	254	,000***
	Yok	214	78,6636	9,6987	,6630			
TOPLAMBD Ö	Var	42	201,619	8,9223	1,3767	5,712	254	,000***
	Yok	214	183,238	20,4486	1,3978			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Tablo 34’de Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin yurt dışı deneyim değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan ilişkisiz grup “t” testi sonuçları yer almıştır. Yapılan analizler sonucunda BDÖ toplam ve tüm alt boyutlarda istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Yurt dışı deneyimi olan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri, olmayan meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin girdikleri sınavlara ilişkin frekans dağılımında ÜDS’ye girenler sadece 3 kişi olduğu için istatistik karşılaştırma dışı bırakılmış ve analizler sadece KPDS sınavına girenler ile hiç sınava girmeyenler arasında yapılmıştır.

Tablo 35. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Sınav Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları

	Sınav	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata	t	sd	p
FAKTÖR1	KPDS	80	51,5875	3,9768	,4446	-1,840	251	,067
	Hiçbiri	173	53,1734	7,2130	,5484			
FAKTÖR2	KPDS	80	53,7875	9,9983	1,1178	,532	251	,595
	Hiçbiri	173	53,2775	5,2389	,3983			
FAKTÖR3	KPDS	80	76,8750	10,8282	1,2106	-3,678	251	,000***
	Hiçbiri	173	81,5202	8,5716	,6517			
TOPLAMBD Ö	KPDS	80	182,250	23,0561	2,5777	-2,103	251	,036*
	Hiçbiri	173	187,9711	18,6171	1,4154			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Tablo 35’de Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin sınav değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan ilişkisiz grup “t” testi sonuçları yer almıştır.

Yapılan analizler sonucunda sadece BDÖ toplam ve Faktör 3 alt boyutunda istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir.

Hiçbir sınava girmeyen İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri, KPDS sınavına giren meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Tablo 36. Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin DYNED ile İlgili Seminer Alma Değişkenine Göre Uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek Puanları İçin Yapılan İlişkisiz Grup “t” Testi Sonuçları

	Seminer	N	Art.Ort	Std. Sapma	Std. Hata	t	sd	p
FAKTÖR1	Evet	103	54,6019	5,0958	,5021	4,009	254	,000***
	Hayır	153	51,4248	6,8678	,5552			
FAKTÖR2	Evet	103	55,7573	7,6267	,7515	4,397	254	,000***
	Hayır	153	51,9412	6,2019	,5014			
FAKTÖR3	Evet	103	83,8350	7,4150	,7306	5,454	254	,000***
	Hayır	153	77,5425	10,0013	,8086			
TOPLAMB Ö	Evet	103	194,194	15,7593	1,5528	5,438	254	,000***
	Hayır	153	180,908	21,1500	1,7099			

*p<,05 **p<,01 ***p<,001

Tablo 36’da Yöneticilerin ve İngilizce öğretmenlerinin DYNED ile ilgili seminer alma değişkenine göre uygulanan Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Ölçeği (BDÖ) Toplam ve Alt Ölçek puanları için yapılan ilişkisiz grup “t” testi sonuçları yer almıştır. Yapılan analizler sonucunda sadece BDÖ toplam ve tüm alt boyutlarda istatistiksel açıdan en az ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. DYNED ile ilgili seminer alan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri, seminer almayan meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

BÖLÜM IV

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçları açıklanmıştır. Ayrıca farklı araştırmalarla karşılaştırılmış, araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

4.1. Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmanın genel amacı; bilgisayar laboratuvarı olan ilköğretim kurumlarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin ve yöneticilerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilköğretim kurumlarında başlattığı “Bilgisayar Destekli Öğretim” uygulaması hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın amaçlar bölümündeki sorulara bu bölümde cevaplar verilecektir.

Araştırmanın birinci amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri nelerdir?”dir. Yapılan analizler sonucunda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına karşı ortalama değerinde bir olumlu tutum geliştirdikleri anlaşılmaktadır. Adı geçen uygulamaya karşı öğretmenler birbirlerinden oldukça farklı tutumlara sahiptirler.

Bu sonuçlar, Hızal'ın (1989, 125) bu alanda kaydettiği çalışma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir. Hızal (1989) “Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi” konulu araştırmasında, “Eğitimde bilgisayar öncelikle hangi amacı gerçekleştirmek için kullanılmalıdır?” sorusuna cevap aramış ve öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak bilgisayarı öncelikle BDÖ’i gerçekleştirmek için kullanılmasını uygun gördükleri (%61.5) belirlenmiştir.

Araştırmanın ikinci amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?”dir. Yapılan analizler sonucunda sadece Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Kadın İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşleri, erkek meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu faktörün dışındaki diğer faktörlerde ve test toplamda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli

öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermemiştir.

Araştırmanın üçüncü amaç cümlesi Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?'' dir. Yapılan analizler sonucunda hem BDÖ toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin mesleki kıdemleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri de değişmektedir. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşler)'de mesleki kıdemi 1-10 yıl olanlar ile 11-15 yıl olanlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak mesleki kıdemi 1-10 yıl ve 11-15 yıl olan öğretmenlerin BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri, kıdemi 16 yıl ve üstü olanlardan anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur($p<,001$). Faktör 2 (BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)'de kıdemi 1-10 yıl arasında olan öğretmenlerin görüşleri, hem kıdemi 11-15 yıl hem de 16 yıl ve üstü olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Son iki grubun arasında anlamlı bir fark yoktur. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) ve BDÖ Toplamda tüm gruplar arasında istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemleri yükseldikçe, BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri daha fazla olumsuz yöne doğru kaymaktadır.

Bu durumda; farklı kıdeme sahip öğretmenler, BDÖ uygulamalarının öğrencilere sağlayacağı yararları farklı düzeyde destek vermektedir şeklinde yorumlanabilir. Oral'ın (1994)''Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulaması Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi'' adlı çalışmasında öğretmenlerin BDÖ uygulamalarının öğrencilere sağlayacağı yararlarına ilişkin görüşlerini mesleki kıdem değişkeni açısından incelemiş ve 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerden daha az oranda BDÖ uygulamalarının öğrencilere fayda getireceğine inandıklarını bulmuştur. Bu sonuç, yapılan bu araştırmanın sonuçları ile örtüşmektedir.

Araştırmanın dördüncü amaç cümlesi ''Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin

görüşleri mesleki görev değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda sadece Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşler)’de istatistiksel açıdan ,001 düzeyinde anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşleri, yöneticilerinden anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu faktörün dışındaki diğer faktörlerde ve test toplamda İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri görev değişkenine göre farklılık göstermemiştir.

Araştırmanın beşinci amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mezun olunan kurum değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde açıklanmıştır. Yapılan analizler sonucunda hem BDÖ toplam hem de tüm alt boyutlarında istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin mezun oldukları kurumlar farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri de değişmektedir. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararları ilişkin görüşler)’de yüksek lisans ve doktora mezunu olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, fakülte mezunlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Faktör 2 (BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)’de fakülte mezunu olan öğretmenlerin görüşleri, hem yüksek lisans ve doktora mezunu hem de yüksek okul mezunlarından anlamlı derecede daha düşük yönde ve olumsuzdur. Faktör 3 (BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) de tüm gruplar arasında istatistiksel açıdan en az ,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir. Yüksek lisans yapanların görüşleri, hem fakülte hem de yüksek okul mezunlarından anlamlı derecede daha olumludur. Aynı şekilde yüksek okul mezunlarının görüşleri de ilgili uygulama konusunda, fakülte mezunlarından daha olumlu yöndedir. BDÖ Toplam da ise Yüksek lisans yapanların görüşleri, hem fakülte hem de yüksek okul mezunlarından anlamlı derecede daha olumludur. Yüksek okul ve fakülte grubu arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Araştırmanın altıncı amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri mezun olunan fakülte türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda sadece BDÖ Faktör 1 ve 3.’de istatistiksel açıdan en az ,001 düzeyinde anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin fakülteleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri(Faktör 1 ve 3) de değişmektedir. Ancak test toplamına ve Faktör 2 puanlarına göre böyle bir farklılık söz konusu değildir. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de eğitim enstitüsünden mezun olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, eğitim ve fen edebiyat fakültesi mezunlarından anlamlı derecede daha olumsuz yöndedir. Eğitim fakültesi mezunlarının ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, fen edebiyat fakültesi mezunlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) de ise eğitim enstitüsü mezunlarının ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, eğitim fakültesi ve fen edebiyat fakültesi mezunlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Fen edebiyat fakültesi ile eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin BDÖ uygulamasına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Araştırmanın yedinci amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri çalışma durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?”dir. Hem BDÖ toplam hem de Faktör 2 dışındaki bütün alt boyutlarda, istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretmenlerin çalışma durumları farklılaştıkça BDÖ toplam ve Faktör 1 ve 3 puanları da farklılaşmaktadır. Sözleşmeli İngilizce öğretmenlerinin ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, kadrolu öğretmenlerden anlamlı derecede daha olumludur. Ücretli İngilizce öğretmenlerinin ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, kadrolu öğretmenlerden anlamlı derecede daha olumludur. Ücretli İngilizce öğretmenlerinin ilgili uygulamaya ilişkin görüşleri, sözleşmeli öğretmenlerden anlamlı derecede daha olumludur.

Araştırmanın sekizinci amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri bilgisayar kullanım yeterliği değişkenine göre farklılık göstermekte midir?”

şeklindedir. İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar kullanım yeterlikleri farklılaştıkça, buna bağlı olarak bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri de değişmektedir. Faktör 1(BDÖ uygulamasının öğrenciye sağlayacağı yararlarla ilişkin görüşler)’de bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Faktör 2 (BDÖ uygulamasının öğretim sürecinde üstleneceği görevler açısından öğretmenin rolünü etkilemesine ilişkin görüşler)’de bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Faktör 3(BDÖ uygulamasının öğrenme-öğretme ortamında meydana getireceği değişikliklere ilişkin görüşler) de bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. BDÖ Toplam da ise bilgisayar kullanım yeterliği çok iyi ve iyi olan öğretmenlerin BDÖ uygulamalarına ilişkin görüşleri, yeterliği orta olanlardan anlamlı derecede daha olumlu yöndedir. Bu iki grup dışındaki karşılaştırmalarda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Araştırmanın dokuzuncu amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri yurt dışı deneyim değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Yurt dışı deneyimi olan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri, olmayan meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Araştırmanın onuncu amaç cümlesi Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri girilen sınavlar değişkenine göre farklılık göstermekte midir?”dir. Hiçbir sınava girmeyen İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri, KPDS sınavına giren meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Araştırmanın onbirinci amaç cümlesi “Araştırma kapsamındaki İngilizce öğretmenlerin ve yöneticilerin; Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri girilen DYNED seminerine katılma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. DYNED ile ilgili seminer alan İngilizce öğretmenlerinin bilgisayar destekli öğretim uygulamasına ilişkin görüşleri, seminer almayan meslektaşlarından anlamlı derecede daha olumlu yöndedir.

Bir eğitim aracı olarak bilgisayarın, eğitim sistemimizde öncelikle gerçekleştireceği amacı belirlemeye ilişkin bulgular genel olarak incelendiğinde; . Bu sonuçlar, Hızal’ın (1989, 125) bu alanda kaydettiği çalışma sonuçları ile tutarlılık göstermektedir. Hızal (1989) “Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi” konulu araştırmasında, “Eğitimde bilgisayar öncelikle hangi amacı gerçekleştirmek için kullanılmalıdır?” sorusuna cevap aramış ve öğretmenlerin bir eğitim aracı olarak bilgisayarı öncelikle BDÖ’i gerçekleştirmek için kullanılmasını uygun gördükleri (%61.5) belirlenmiştir. Bu sonuç yukarıdaki sonuçlar değerlendirildiğinde olumlu anlamda paralellik göstermektedir.

Hızal (1989) bu bulguların dünyadaki genel eğilim ile uyuşmadığını çünkü dünyada bilgisayarların eğitim sistemlerine girişinin öncelikle bilgisayar eğitimi uygulaması biçiminde olduğunu ve BDÖ uygulamalarının daha sonra gündeme geldiğini belirtmektedir.

Öğretmenler, BDÖ uygulamasının öğrencide daha kalıcı bilgiler oluşturduğu ve karşılıklı etkileşim içinde kalınarak öğrenmeyi kolaylaştırdığı için bilgisayarın bu alanda daha çok kullanılması gerektiğini belirtmiş olabilirler.

Sonuç olarak; araştırmaya alınan tüm öğretmenlerin ve yöneticilerin BDÖ uygulamasının tüm boyutları hakkında olumlu yaklaşım içinde oldukları belirtilebilir. BDÖ’in eğitim sistemimizde daha fazla uygulanabilmesi için öncelikle var olan bilgisayar laboratuvarların yaygınlaştırılması ve öğretmenlere bilgisayar kullanım kursunun yanında BDÖ kursu verilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

4.2. Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Eğitim sistemimizde bir eğitim aracı olarak bilgisayar öncelikle bilgisayar destekli öğretimi gerçekleştirmek amacı ile kullanılması önerilir.

2. Bilgisayar destekli öğretimden tam olarak yararlanabilmek için öğretmenlere bilgisayar eğitimi yapılması faydalı olur.

3. Bilgisayar destekli öğretim, ilköğretim okullarında başlatılması ve öğrencilere bilgisayar eğitimi daha etkin olarak verilmesi yararlı olabilir.

4. Bilgisayar destekli öğretim uygulamasında bilgisayar öğretmene yardımcı bir ders aracı olarak kullanılmalı, eğitim-öğretimde öğretmenin yerine geçmemelidir.

6. Bilgisayar destekli öğretim uygulaması, her okulun tüm derslerinden çok uygun programların bulunduğu bazı derslerde uygulanacak şekilde başlatılmalıdır.

7. Bilgisayar destekli öğretim diğer yöntemlerle birlikte yürütülmeli, diğer öğretim yöntemleri ile verilen bilgilerin bilgisayar destekli öğretim yöntemi ile pekiştirilmesi sağlanmalıdır.

8. Bilgisayar destekli öğretimi başarıya ulaştıran en önemli etken öğretmenlerin BDÖ ile ilgili eğitim ve tutumudur. Bu nedenle BDÖ'yi daha çok yaygınlaştırmak için öncelikle öğretmenler BDÖ hakkında eğitilmeli daha sonra okula bilgisayar laboratuvarı kurulmalıdır. Ayrıca öğretmenlerin de derslerini BDÖ yöntemi ile işlemeleri konusunda teşvik edilmelidir.

9. Yöntemin başarısında en önemli etkenin öğretmenlerin bu teknolojiyi kullanabilir olmalarıdır. Bu nedenle öğretmenlerin bu konu ile ilgili eğitim ve tutumunu geliştirmek ve teknolojiyi daha çok kullanabilir hale getirebilmek için tüm

öğretmenlerin bilgisayar sahibi olması teşvik edilerek, tüm eğitsel çalışmalarını bilgisayarda oluşturma zorunluluğu getirilmelidir.

10. İlköğretim okullarına bilgisayar laboratuvarı kurmanın amacı tam olarak belirlenmelidir. Buradaki amaç; öğrencilere bilgisayarda resim yaptırma, yazı yazdırmanın dışında derslerin bilgisayar destekli olarak işlenmesi olmalıdır.

4.3. Bu Konuda Araştırma Yapacaklara Öneriler

1. Bilgisayar destekli öğretim yapan ve yapmayan öğretmenler belirlenerek bilgisayar destekli öğretim yapan öğretmenlerin konu ile ilgili yeterlilik araştırmaları yapılması faydalı olabilir.

2. BDÖ konusunda yeterli olan öğretmenler için ayrı özgün araştırmalar yapılarak onların da öneri ve görüşleri tespit edilmesi yarar sağlayacaktır.

3. BDÖ uygulamasında kullanılan eğitim programlarının işlerliğinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu durumun belirlenmesi ancak bu alanda yapılacak araştırmalar ile mümkün olabilir.

4. BDÖ uygulaması ile ders alan öğrencilerin de konu ile öneri ve görüşleri alınarak yeni bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akçay, H., Tüysüz, C.; Feyzioğlu, B. (2003).*Bilgisayar Destekli Fen Bilgisi Öğretiminin Öğrenci Başarısına Ve Tutumuna Etkisine Bir Örnek*. Mol Kavramı Ve Avogadro Sayısı **The Turkish Online Journal Of Educational Technology** – TOJET April 2003 ISSN: 1303-6521 volume 2 Issue 2 Article 9.
- Akkoyunlu, B., (1993), *Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü*, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 11**, s.105–109.
- Akkoyunlu, B. ve Orhan, F. (2001). *The Use Of Computers in K-12 Schools in Turkey*.**Techtrends**; 45(6), pp.29-31.
- Aksoy, M.Emin.(1989). Bilgisayar Kursundan Geçen Öğretmenlerin Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Tutumları. *Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Alkan, Cevat. (1985). **Eğitim Teknolojisi**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayını.
- Alkan, Cevat. (2005). **Eğitim Teknolojisi**. Ankara: Anı yayıncılık.
- Aşkar, P. (1993). **Okullarda Bilgisayar Destekli Öğretim Uygulamaları**. Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Aşkar, P., Yavuz, H. ve Köksal, M., (1993). *Ders Yazılımlarının Değerlendirilmesi*. **Çağdaş Eğitim Dergisi**, 14–19.
- Çilenti, K. (1997), **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**. Ankara: Gül Yayınevi.
- Bayram, S. (1999) **Bilgisayar Destekli Öğretim Teknolojileri**, Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Choi, Serie (1992).*Teacher Attitudes Toward Computers As an Essential Variable foran Implementation of Computer-Assisted Instruction in Korean Secondary Schools*.**Dissaration Absracts International**, Vol.52, no.8,
- Demirel, Ö.,(2000). **Planlamadan Uygulamaya Öğretme Sanatı**, Ankara: Pegem A
- Demirel, Ö., Seferoğlu,S.S. ve Yağcı, E. (2001).**Öğretim Teknolojileri ve**

Materyal Geliştirme. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Drost, C. J. (2002). *Technology And Schooling In The US Virgin Islands: A Case Study Of The Role Of Computers At Salt Pond School.* Yayımlanmamış Doktora Tezi, West Virginia Universty Eğitim Bilimleri Enstitüsü, West Virginia.

Dündar, Y. (1997).*İlkokullarda Matematik Eğitiminde Yardımcı Araçların Rolü.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dursun, F. (1998). *Öğretmenlerin Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Yeterlilikleri ve Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması.* Yüksek Lisans Tezi, Ankara : A.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Erden, M., Akman, Y. **Gelişim Öğrenme-Öğretme Eğitim Psikolojisi,** Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Ertürk, S. (1997). **Eğitimde Program Geliştirme.** Meteksan A.Ş Ankara.

Gökdaş, İ. (1996). *Bilgisayar Eğitimi ve Öğretim Teknolojisi,* Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gürol, M. (1990).*Bilgisayar Destekli Eğitim.* **Fırat Üniversitesi Dergisi (Sosyal Bilimler).** Cilt: 4, Sayı: 1, S.

Hızal, A. (1989). **Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi.** Eskişehir: Anadolu Üniversitesi

İşman, Aytekin. (2008) **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı.** Pegem, Ankara.

İmer, G. (1996). *Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Adaylarının Bilgisayarı Eğitimde Kullanabilme Yönünden Nitelikleri.* Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Karasar, Niyazi (1999).**Bilimsel Araştırma Yöntemi.** Nobel Yayınevi Ankara.

Karakuş, A.Gaffar (1993).*Dünya 'da ve Türkiye 'de Bilgisayar Destekli Eğitim.*

- Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Keser, H. (1988). *Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi*’i, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara.
- Kirnik G.(1998). *7. Sınıf Düzeyinde Denklemler Konusunun Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi İle Geleneksel Yöntemin Öğrenci Başarısına Etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Koşar, Edip. (2002). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme**. 1. Basım, Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Kutlu, Oğuz. (1994).*Liselerde Bilgisayar Destekli Öğretim Projesi Uygulama Sonuçları: Adana İlinde Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana
- Namlu, A.G. (1999). **Bilgisayar Destekli İşbirliğine Dayalı Öğrenme**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Noronha, F. (1999). *Indian Experiment Shows How Slum-Kids Speedily Take To Computers*. [http: // mailman.apnic.net/mailling-lists](http://mailman.apnic.net/mailling-lists) 12.10.2009
- Numanoğlu, M. (1990). *MEB Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi, Bilgisayar Destekli Eğitim Yazılımlarında Bulunması Gereken Eğitsel Özellikler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Oral, B. (1994). Öğretmenlerin *Bilgisayar Destekli Öğretim hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi , İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
- Rıza, E. (1997).**Eğitim Teknolojisi Uygulamaları**. Anadolu Matbaası, İzmir.
- Ruffin, Monya Aisha. (2003).*The acquisition of inquiry skills and computer skills by 8th grade urban middle school students in a technology-supported environme.*, Saint Luis: University of Missouri.
- Sarıtaş, M. (2007). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı**. Pegem A

Yayınları, Ankara

Senemoğlu, N. (1997). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya.**

Ankara: Ertem Matbaacılık.

Sezer, N. (1989). *Hacettepe Bilgisayarlı Öğretimin İlkokul 5. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Erişisine Etkisi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara..

Tebliğler Dergisi (1995/2431).

Tebliğler Dergisi (1996/2458) .

Uşun, S. (2000). **Özel Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme.** Ankara: Pegem- A Yayıncılık.

Yalın, H. İ. (2002).**Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme.** Ankara: Nobel Yayınevi.

Yanpar, T. (2007) .**Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı.** Ankara:Anı Yayınları.

Yıldırım, (1999). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.** Ankara: Seçkin Yayınevi.

EK 1-- ÜSKÜDAR'DA İNGİLİZCE BDÖ (DYNED) UYGULANAN OKULLAR

İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Mihriban Suat Beduk İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Nursen-fuat Özdayı İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Ali Nihat Tarlan İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Kısıklı İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Hasan Tan İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Avni Başman İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Kirazlı Orhan Seyfi Orhon İÖ.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Küplüce İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Sultantepe İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Selimiye İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	3.Selim İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	İcadiye İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Deniz-İş İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Yıldırım Beyazıt İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Yavuztürk İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Kadriye Mehmet Koparan İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	İhsan Kurşunoğlu İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Kuzguncuk İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Selami Ali İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Türk Eğitim Vakfı Türkan Sedef
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Bağlarbaşı İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Aydın Doğan İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Çamlıca İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Hilmi Çelikoğlu İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Çengelköy İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Mustafa Noyan İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Mehmetçik İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Fatih İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Gazi Mustafa Altıntaş İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Halil Rüştü İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Belma Güde İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Paşakapısı İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Hazerfan Ahmet Çelebi İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Yılmaz Soyak İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Armatörler İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Atatürk İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Kandilli İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Zeynep Kamil İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Acıbadem İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Lutfi Ercin İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Burhaniye İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Taylan Doğuer İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Mehmet Akif Ersoy İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Bahçelievler İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Saffet Çebi İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Ali Fuat Cebesoy İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Capitol İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Ata İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Nezahat-Ahmet Keleşoğlu İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Fetih İMKB İÖ. O.
İSTANBUL	34	ÜSKÜDAR	Validebağ YİBO

2

(Handwritten signature)

Değerli Yönetici / Meslektaşım,

Aşağıdaki anketin amacı, “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimine(Dyned uygulaması kapsamında) İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” için bilimsel veri toplamaktır. Çalışma Üsküdar ilçesiyle sınırlı tutulmuştur. Anketi doldururken Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretiminde, ev ve laboratuvar ortamında kullanılan Dyned programını göz önünde bulundurarak cevap vermenizi rica ederim.

Anket 2 bölümden oluşmaktadır. 1.Bölüm, anketi dolduracak olanların kişisel bilgileriyle ilgilidir. 2. bölümde ise; anket soruları bulunmaktadır.

Ankete vereceğiniz cevaplar bilimsel amaçlar doğrultusunda gruplandırılarak, yalnızca bu araştırmada kullanılacaktır. **Ankette isim yazmanıza veya kimlik bilgilerinizi vermenize gerek yoktur.** Vereceğiniz samimi ve içten cevaplar için şimdiden teşekkür ederim.

M. Emin TÜRKÖĞLU
Maltepe Üniversitesi
Eğit. Yön.ve Denetimi Y. L. Öğr.

eminturkoglu@gmail.com
cep. tf. 0 505 682 16 40

İzin: İstanbul Valilik Makamının 05.12.2008 tarih ve 580/3613/124282 sayılı onay belgesi.

I. BÖLÜM : KİŞİSEL BİLGİLER

1	Cinsiyetiniz	Kadın ()	Erkek ()
2	Mesleki kıdeminiz	1-5 ()	6-10 () 10-15 () 16 ve üstü ()
3	Göreviniz	Yönetici ()	Öğretmen ()
4	En son mezun olduğunuz okul	Yüksek Okul ()	Üniversite ()
		Yüksek Lisans ()	Doktora ()
5	En son mezun olduğunuz fakülte	Yüksek Öğretmen Okulu ()	Eğitim Enstitüsü ()
		Eğitim Fakültesi ()	Fen Edebiyat Fakültesi ()
6	Okuldaki çalışma şekliniz	Kadrolu ()	Sözleşmeli () Dışarıdan ücretli ()
7	Bilgisayar kullanımı yeterliliğiniz	Çok İyi ()	İyi () Orta () Az ()
8	Yurtdışı tecrübeniz	Var ()	Yok ()
9	Girmiş olduğunuz İngilizce sınavlar	ÜDS ()	KPDS () TOEFL () HİÇBİRİ ()
10	Dyned’le ilgili seminer aldınız mı?	Evet ()	Hayır ()

II. BÖLÜM		TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM
Bu bölümdeki görüşleriniz, verilen dereceleme ifadelerinden hangisine uyuyorsa kutucuğa X işareti koyarak belirtiniz. Her ifade için sadece bir seçeneği işaretleyiniz. Tamamen katılıyorum (Yüzde yüz katılıyorum) Katılıyorum. Kararsızım Katılmıyorum Hiç Katılmıyorum (Bu ifade yüzde yüz yanlıştır)						
1	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması her öğrenciye kendi hızında öğrenme fırsatı verir.					
2	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında öğrencilerin okuma alışkanlıkları azalır.					
3	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin yaratıcılık yeteneklerini ortaya çıkarır.					
4	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında her öğrencinin seviyesine göre program bulunmaz					
5	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin araştırma yapma yeteneklerinin gelişmesini sağlar.					
6	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencileri gelecekte iş hayatına daha iyi hazırlar.					
7	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin dersle daha fazla ilgilenmesini sağlar.					
8	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrenciler arasındaki ilişkileri azaltır.					
9	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin öğrenme ve öğretme etkinliklerine pasif katılımına neden olur					
10	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencileri kitap hamallığından kurtarır.					
11	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretiminde öğrenci yanlış yapmaktan korkmadan öğrenme sürecine aktif katılır.					
12	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin ezberciliğe yönelmelerine yol açar.					
13	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin yaratıcılık yeteneklerinin köreltir.					
14	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrencilerin her şeyi hazır almalarına yol açar.					
15	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenleri evrak işinden kurtarır.					
16	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin kendisini ve öğrencilerini değerlendirmesine yardım eder.					
17	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi programları önceden incelemeye zorlar, öğretmenin yükünü artırır.					
18	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin bireyi toplumsallaştırma rolünü zayıflatır.					
19	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin rehberlik yapması için zaman kazandırır.					
20	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin ders anlatma yükünü hafifletir.					
21	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin toplumdaki statüsünün kaybolmasına yol açar.					
22	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin öğrencilerinin başarılarını değerlendirmesini kolaylaştırır.					
23	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması öğretmenin rehberlik yapma süresini kısaltır.					
24	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğretmenin ders araç gereçlerini önceden hazırlamasını gerektirmez.					
25	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında bilgisayar asla öğretmenin yerine geçemez.					

		TAMAMEN KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM
26	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması, öğretmen öğrenci ilişkilerinin bozulmasına yol açar.					
27	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması, öğretmenin disiplin ve otoritesini bozar.					
28	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında bilgisayar zamanla öğretmenin yerine geçer					
29	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması ile konular öğrenciye daha kısa sürede öğretilir					
30	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında öğrencinin kişisel bilgileri ve istatistikler aynı ortamda saklanabilir.					
31	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması öğretim süresini uzatır.					
32	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi öğrenme-öğretme sürecini mekanikleştirir.					
33	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması öğretim süresini kısaltır.					
34	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında öğrencinin derse hazırlanma süresini uzatır.					
35	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında bilgisayar her zaman öğretmeye hazır olduğu için geleneksel metoda göre daha iyi sonuçlar verir.					
36	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması ile ezberci eğitim anlayışı ortadan kalkar.					
37	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi eğitim sistemimizde ders araç gereçlerinden ve personelden tasarruf sağlar					
38	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması yüz yüze etkilişimi azaltır.					
39	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasının sadece belirli okullarda başlatılması eğitimde fırsat eşitliğini bozar.					
40	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması, zaman kaybına yol açar					
41	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması derste tartışma yöntemini ortadan kaldırır.					
42	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması müfredat programıyla uyumludur.					
43	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması öğrencilerin öğrendikleri hakkında anında geri bildirim sağlar.					
44	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması bilgisayar kullanma ve teknolojisini yakalama imkanı sağlar					
45	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulamasında daha çok bilgi, çok kısa zamanda kolay ve doğru öğretilir.					
46	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması geleneksel öğretim sistemine uyarlanması güçtür.					
47	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması her konuya uygun program bulunamaz.					
48	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması öğrencinin birden fazla duyu organına hitap ettiği için öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasını sağlar.					
49	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması geleneksel eğitim araçlarından daha üstün bir yarar sağlamaz.					
50	Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimi uygulaması sanat-estetik gibi değerlerin ortadan kalkmasına yol açar.					

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ **3630/124565**
Konu : Anket (Muhammet Emin TÜRKOĞLU)

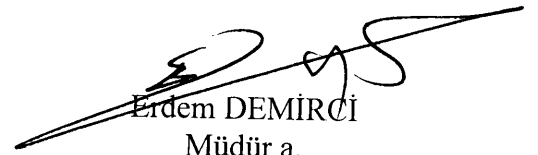
15/12/2008

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

- İlgi: a) Valilik Makamının 05.12.2008 tarih ve 580/3613/124282 sayılı onayı.
b) 2007 Yılı Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve araştırma desteğine yönelik izin ve Uygulama Yönergesi.
c) Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün 21.11.2008 tarih ve 2498 sayılı yazısı.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi **Muhammet Emin TÜRKOĞLU** ilimizde ekte isimleri bulunan okullarında “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” konulu anket uygulaması yapma isteği ilgi (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin ilgi (a) Valilik Oluru doğrultusunda, gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2(iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCİ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER :

- Ek-1. İLGİ (a) Valilik Oluru
Ek-2. Onaylı Anket soruları

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/3613/124282
Konu : Anket
(Muhammed Emin TÜRKÖĞLU)

05/12/2008

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a)Maltepe Üniversitesi'nin 21/11/2008 tarih 2498 sayılı yazısı.
b)Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
c)Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nın 11/04/2007 tarih ve 1950 sayılı emri.
d)Milli Eğitim Müdürlüğü Anket Komisyonu'nun 04/12/2008 tarihli tutanağı.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi **Muhammed Emin TÜRKÖĞLU'nun** İlimizde ekte adları verilen okullarda uygulanmak üzere "**İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi**" konulu anket çalışmalarını yapma istekleri hakkındaki İlgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi **Muhammed Emin TÜRKÖĞLU'nun** İlimizde ekte adları verilen okullarda uygulanmak üzere "**İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi**" konulu anket çalışmalarını yapması, bilimsel amaç dışında kullanılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, İlgi (c) Bakanlık Emri esasları dahilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

M.ATA ÖZER
Milli Eğitim Müdürü

EKLER :

Ek-1. İlgi (a) yazı ve ekleri

OLUR
07/12/2007
Hikmet DİNÇ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EGİTİM
%100
DESTEK

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 526 13 82
E-Mail: kultur34@meb.gov.tr **Web:** <http://istanbul.meb.gov.tr/bolumler/kultur>

4440632

Sayı : B.30.2MLT.0E1.00.00/4110/2498

İstanbul, 21.11.2008

T.C
İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE,

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Muhammed Emin TÜRKÖĞLU, tez danışmanlığını Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Münevver ÇETİN'in üstlendiği "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin ve İngilizce Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi" başlıklı bir araştırma yapmaktadır.

Araştırmada ihtiyaç duyulan verileri toplamak amacıyla, konuya ilişkin MEB Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının 11.04.2007 tarih ve 1950 sayılı yazılı emri ve Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi dikkate alınarak ekteki anket hazırlanmıştır.

Söz konusu çalışmayla ilgili olarak, İstanbul ili Üsküdar ilçesinde bulunan resmi ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlere yönelik bir anket uygulanması hususunu emir ve müsaadelerinize saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Betül ÇOTUKSÖKEN
Enstitü Müdürü

EK: Tez Özeti
Anket

Muhammed Emin TÜRKÖĞLU
Adres: Tabaklar Mah. Balcılar Yokuşu
No:40/9 Üsküdar - İSTANBUL

Cep : 0505 682 16 40
Ev : 0216 492 80 78

İKİNCİ KISIM

Bu bölümdeki görüşlerinizi, verilen dereceleme ifadelerinden hangisine uyuyorsa o seçeneğin altındaki parantezin içine (X) işaretini koyarak belirtiniz.

Her ifade için yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz.

- (A) Tamamen Katılıyorum (B) Katılıyorum
(C) Kararsızım (D) Katılmıyorum
(E) Hiç Katılmıyorum

1. BDÖ uygulaması, her öğrenciye kendi hızına göre öğrenme fırsatı verir	(A) (B) (C) (D) (E)
2. BDÖ uygulamasında, öğrencilerin okuma alışkanlıkları azalır	() () () () ()
3. BDÖ uygulaması öğrencilerin yaratıcılık yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağlar	() () () () ()
4. BDÖ uygulamasında, her öğrencinin seviyesine göre programı bulunamaz	() () () () ()
5. BDÖ, öğrencilerin araştırma yapma yeteneklerinin gelişmesini sağlar	() () () () ()
6. BDÖ, öğrencileri gelecekte iş hayatına hazırlar	() () () () ()
7. BDÖ, öğrencilerin derste daha fazla ilgilenmesini sağlar	() () () () ()
8. BDÖ, öğrenciler arası ilişkileri azaltır	() () () () ()
9. BDÖ uygulaması, öğrencilerin öğrenme-öğretme etkinliklerine pasif şekilde katılmalarına neden olur	() () () () ()
10. BDÖ uygulaması, öğrencileri kitap hamallığından kurtarır	() () () () ()
11. BDÖ sırasında, öğrenci yanlış yapmaktan korkmadan öğrenme sürecine aktif olarak katılır	() () () () ()
12. BDÖ, öğrencilerin ezberciliğe yönelmelerine yol açar	() () () () ()
13. BDÖ, öğrencilerin yaratıcılık yeteneklerinin kaybolmasına yol açar	() () () () ()
14. BDÖ, öğrencilerin her şeyi hazır almalarına yol açar	() () () () ()
15. BDÖ, öğretmeni sınav kağıdı okuma, not verme ve listeleme gibi sıkıcı işlerden kurtarır	() () () () ()
16. BDÖ, öğretmenin kendisini ve öğrencileri değerlendirmesine yardım eder	() () () () ()
17. BDÖ, CD'lerdeki programları önceden gözden geçirmeye zorlayarak öğretmenin yükünü daha da artırır	() () () () ()
18. BDÖ uygulaması, öğretmenin bireyi toplumsallaştırma rolünü zayıflatır	() () () () ()
19. BDÖ uygulaması, öğretmenin toplumdaki statüsünün kaybolmasına yol açar	() () () () ()
20. BDÖ öğretmenin rehberlik yapması için zaman kazandırır	() () () () ()
21. BDÖ, öğretmenin ders anlatma yükünü hafifletir	() () () () ()
22. BDÖ, öğretmenin öğrencilerinin başarılarını değerlendirmesinde kolaylık sağlar	() () () () ()
23. BDÖ uygulaması, öğretmeni rehberlik yapma sürecini azaltır	() () () () ()

12.

	(A)	(B)	(C)	(D)	(E)
24. BDÖ, öğretmenin ders araç gereçlerini önceden hazırlamasını gerektirmez.....	()	()	()	()	()
25. BDÖ uygulamasında, bilgisayar asla öğretmenin yerine geçemez.....	()	()	()	()	()
26. BDÖ, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin bozulmasına yol açar.....	()	()	()	()	()
27. BDÖ uygulaması, öğretmenin disiplin ve otoritesini bozar.....	()	()	()	()	()
28. BDÖ uygulamasında, bilgisayar zamanla öğretmenin yerine geçer.....	()	()	()	()	()
29. BDÖ ile konular öğrencilere daha kısa sürede öğretilir.....	()	()	()	()	()
30. BDÖ uygulamasında, öğrenci ile ilgili kişisel bilgiler ve istatistikler aynı ortamda saklanabilir.....	()	()	()	()	()
31. BDÖ uygulaması, öğretim süresini kısaltır.....	()	()	()	()	()
32. BDÖ, öğrenme- öğretim sürecini mekanikleştirir.....	()	()	()	()	()
33. BDÖ, öğretim süresini uzatır.....	()	()	()	()	()
34. BDÖ malzemelerinin hazırlanması fazla zaman alır.....	()	()	()	()	()
35. BDÖ uygulamasında, bilgisayar her zaman öğretmeye hazır olduğu için öğrenme-öğretim ortamında geleneksel metoda göre daha iyi sonuçlar verir.....	()	()	()	()	()
36. BDÖ uygulaması ile ezberci eğitim anlayışı kalkar.....	()	()	()	()	()
37. BDÖ, eğitim sistemimizde ders araç gereçlerinden ve personelden tasarruf sağlar.....	()	()	()	()	()
38. BDÖ, yüz yüze etkileşimi azaltır.....	()	()	()	()	()
39. BDÖ uygulamasının sadece belirli okullarda başlatılması eğitimde fırsat eşitliğini bozar.....	()	()	()	()	()
40. BDÖ, zaman kaybına yol açar.....	()	()	()	()	()
41. BDÖ, derste tartışma yöntemini ortadan kaldırır.....	()	()	()	()	()
42. BDÖ, müfredat programlarının tekrar gözden geçirilmesine imkân sağlar.....	()	()	()	()	()
43. BDÖ, öğrencilerin öğrendikleri hakkında anında geri bildirim alma imkânını sağlar.....	()	()	()	()	()
44. BDÖ uygulaması, bilgisayar kullanma ve teknolojisini yakalama imkânını sağlar.....	()	()	()	()	()
45. BDÖ ile öğrencilere daha çok bilgi, kısa zamanda, kolay ve doğru öğretilir.....	()	()	()	()	()
46. BDÖ'in geleneksel öğretim sistemine uyarlanması güçtür.....	()	()	()	()	()
47. BDÖ uygulamasında, her konuya uygun bilgisayar programı bulunamaz.....	()	()	()	()	()
48. BDÖ, öğrencinin birden fazla duyu organına hitap ettiği için öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlar.....	()	()	()	()	()
49. Öğretimde bilgisayarın kullanılması diğer eğitim araçlarından daha üstün bir yarar sağlamaz.....	()	()	()	()	()
50. BDÖ, sanat-estetik gibi değerlerin ortadan kalkmasına yol açar.....	()	()	()	()	()

İ.

 [Signature]